

ÅRSREDOVISNING
2014

Medborgardialog

Medborgardialog är ett begrepp för olika vägar för alla Haninges medborgare att vara delaktig i kommunens planering och arbete. Dialogen ger ett bredare beslutsunderlag för politikerna och möjlighet för dig att påverka.

I Haninge gäller åtta principer för medborgardialog. Principerna är en grund för att öka Haninges medborgare inflytande över kommunens verksamhet. Varje nämnd ska arbeta med medborgardialog inom sitt verksamhetsområde.

Läs mer om medborgardialogerna och principerna på sid 13 eller på haninge.se/medborgardialog

Pågående medborgardialoger

- ✧ **Brandbergsberedningen**
- ✧ **Jordbrodialogen**
- ✧ **Kanske en lekplats i mitten**
- ✧ **Minecraft på Vallavägen**
- ✧ **Nyfiken park**
- ✧ **Speak app**

Innehållsförteckning

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	5
Året i korthet	6
Vad kostar det?	8
Fem år i siffror	9
Organisation	10
Haninge kommuns styrmodell	11

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Sammanfattning	12
Medborgardialog och medborgarinflytande	13
Utveckling ur olika perspektiv	16
Kommunfullmäktiges mål	19
Kvalitet	26
Internkontroll	29
Personal	30
Finansiell analys	33
Sammanställning koncernen	38
Framtid	41

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Kommunstyrelsen	43
Grund- och förskolenämnden	47
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	51
Kultur- och fritidsnämnden	55
Miljönämnden	59
Revisionen	60
Socialnämnden	61
Stadsbyggnadsnämnden	65
Äldrenämnden	69
Södertörns upphandlingsnämnd	73
Södertörns överförmyndarnämnd	75

ÅRSBOKSLUT

Resultaträkning och kassaflödesanalys	76
Balansräkning	77
Noter	78
Resultaträkning, balansräkning och noter, vatten och avlopp	82
Redovisningsprinciper	84
Ordlista	85

REVISIONSBERÄTTELSE	86
---------------------------	----

Utgiven av Haninge kommun 2015.

Producerad av: Haninge kommun

Form & originalproduktion: Haninge kommun

Copy: Haninge kommun

Foto: David Bicho

Tryck: Ljungbergs Tryckeri AB

3041 0116
TRYCKERI

Meeri Wasberg

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2014 var det år som kom att kallas för **supervalåret**. Val till EU och riksdag, landsting och kommunen genomfördes. För oss förtroendevalda har det inneburit många möten, diskussioner, överväganden och beslut. Under detta år har kontakten med medborgarna varit speciellt betydelsefull och vi hoppas att den dialog som detta har inneburit, nu kommer att fortsätta att utvecklas. Valdeltagandet till kommunfullmäktige var 77,75 procent. Den nya politiska ledningen efter valet består av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet.

Dialogen mellan medborgare och förtroendevalda pågår hela tiden. Det sker oftast genom vardagliga möten mellan enskilda förtroendevalda och medborgare direkt. Medborgarna ställer också krav på tidig dialog innan beslut fattas, som exempel kan nämnas den medborgardialog som arrangerades i fyra dagar i Brandbergens bibliotek med anledning av utvecklingsprogrammet om Brandbergen.

Dialogverktyget **Nyfiken park** fångar upp vad människor tycker om sina parker och vad som skulle få dem att använda parkerna mer. **Nyfiken park** har hittills genomförts i Sågenparken och parken i Brandbergen.

Speak app är en mobilapplikation som introducerades som ett nytt verktyg för dialog mellan unga och beslutsfattare. Haninge är först i landet med att lansera en sådan mobilapplikation. Unga Haningebor tävlade i dataspelet Minecraft, om hur Vallavägen kan se ut i framtiden. De bästa förslagen blir en del i diskussionen om hur centrala Handen ska utformas.

Haninge är nu Sveriges 24:e största kommun. Befolkningen ökar mer än genomsnittet i landet, i december var vi 82 407 kommuninvånare. Med en växande befolkning och ökad efterfrågan på den kommunala servicen är det viktigt att kommunens ekonomi är i balans. Kommunens resultat för 2014 är ett överskott på 74,7 mnkr. Det betyder att vi återigen uppfyller målet om två procent som behövs för god ekonomisk hushållning. För att säkra välfärd och trygghet för våra invånare förutsätts att kommunens ekonomi är välordnad. Vi har arbetat för att fler ska komma i arbete, att sänka arbetslösheten och samtidigt behålla stabila finanser i kommunen.

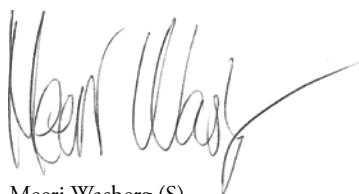
Haninge är en kommun med goda förutsättningar att både växa och utvecklas till en än mer attraktiv plats att leva, bo och verka i. Haninge har tillsammans med sju Södertörnskommuner gjort en gemensam upphandling av samordnade varutransporter, vilket kommer att minska koldioxidutsläppen avsevärt. Under året påbörjades byggandet av ett nytt yrkesgymnasium, med fordons-, industri-, el-, samt bygg och anläggningsprogram. Skolan ska kunna ge plats åt 600 elever. Här finns därför goda infrastrukturella förutsättningar för att bedriva ett hållbart och modernt näringsliv med både små och stora företag som skapar arbetsmöjligheter och jobbtillväxt.

Arbetet med att bygga den regionala stadskärnan har stor betydelse. Kommunen har under året slutit avtal med landstinget i Stockholms län och SveaNor Fastigheter AB kring utbyggnaden av Haningeterrassen, detta som led i att utveckla den regionala stadskärnan. Vi kommer att kunna se en ny bussterminal, 450 nya bostäder, mer handel, biograf och vårdlokaler inom en inte alltför avlägsen framtid.

Företagandet och möjligheten att skapa fler jobb är vitala för tillväxten. Därför är det viktigt att fortsätta vårt näringslivsarbete och löpande föra samtal med näringslivet. På så sätt försäkras vi oss om att det i Haninge ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag.

Haninge ska även i framtiden vara rustad med en stark välfärd som ger trygghet åt kommunens invånare. Välfärden är en av de viktigaste komponenterna för att skapa en social hållbarhet i kommunen, där alla har chans att utvecklas och bidra till samhällets positiva utveckling. Vi Haningebor har olika ursprung och olika nationaliteter, ett mångkulturellt Haninge är en styrka. Haninge ska fortsätta att växa och välkomnar en inflyttning från övriga Sverige och övriga världen. Kommunen ska också i framtiden ta sin del av ansvaret när det gäller flyktingmottagandet. Vi vill bygga ett samhälle där varje människa har ett tydligt ansvar både mot sig själv och mot andra, men där varje individ också har rätt till stöd när så behövs.

Haninge, februari 2015

Meeri Wasberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Året i korthet

JANUARI

Ny **förskola invigdes i Gudö**. Förskolan, byggd som passivhus, har plats för 110 barn.

Kommunens **snöröjare fick GPS:er** för att ge medborgarna möjlighet att följa snöröjning och halkbekämpning via nätet på haninge.se.

FEBRUARI

Utbyggnaden av **kommunalt vatten och avlopp i Årsta havsbad** startade. Cirka 850 fastigheter ska få rent vatten och säkert avlopp.

Första spadtaget togs till **nytt yrkesgymnasium** med fordons-, industri-, el- samt bygg- och anläggningsprogram. Skolan ska ge plats för 600 elever.

Unga Haningebor tävlade i dataspelet Minecraft om hur Vallavägen kan se ut i framtiden. De bästa förslagen blir del i diskussion om hur centrala Handen ska utformas.

Lärlöner höjdes med 3,6 procent, vilket är cirka 1 000 kronor i genomsnitt mer i månaden.

En tjänst som **anhörigkonsulent** inrättades i äldreförvaltningen. I uppdraget ingår att erbjuda strukturerade samtal för de som vårdar äldre. Syftet är att identifiera och kartlägga behov, så att den anhörige kan fatta egna beslut och göra egna val av stöd och insatser.

MARS

574 fler elever i årskurs 4–9 fick **gratis busskort** till och från skolan när kommunen sänkte avståndsgränsen från 6 till 4 kilometer.

Fredrika Bremerskolan blev certifierad som **vård- och omsorgscollege** av föreningen Vård- och omsorgscollege. Ett kvitto på att utbildningen har hög status i Sverige.

För femte året i rad gav kommunen utmärkelser till **årets skickligaste pedagoger**. Syftet är att belöna duktiga och engagerade medarbetare i skolan.

Haninge medverkade vid **fastighets- och investerarmässan Mipim** i Cannes med information om Haninge som investerings- och etableringsort.

En **resvaneundersökning** visade att Haningeborna ofta använder bil för korta resor. En fördjupad studie av hållbart resande genomfördes och åtgärdslista togs fram.

APRIL

Kommunen och de större fastighetsägarna i Handen skrev **samarbetsavtal** för att fortsätta utveckla Haninge som regional stadskärna.

Kommunen slöt avtal med Stockholms läns landsting och Svea-Nor Fastigheter AB kring **utbyggnad av Haningeterrassen** – ett led i utvecklingen av den regionala stadskärnan.

Haninge kom på andra plats i kategorin **Årets skolmatskommun** av White Guide Junior som fokuserar på att lyfta fram den offentliga gastronomin.

Första spadtaget togs för **seniorboendet Bovieran** i Väster-

haninge. De nya lägenighetshusen ska ha inglasad utemiljö med medelhavskänsla året om.

En **centrumdialog** arrangerades i **Brandbergen** för att ta tillvara medborgarnas åsikter om hur Brandbergens centrum kan utvecklas.

Ett **programförslag togs fram för Jordbro** som illustrerade nya bostäder, ny busslinje, upprustning av gator och torg samt ett nytt kultur- och föreningshus.

Avspark var en nio veckor lång utställning i Haninge kulturhus där konst varvades med världsstjärnor, ståuppkomiker, tränarinspiration, läsprogram och film.

Navigatörcentrum och **Centrum för mottagande** av nyanlända barn och ungdomar invigdes i Riksäpplets lokaler.

Haninge klättrade från plats 121 till **plats 29 i tidningen Fokus** kommunranking om var i Sverige det är bäst att bo.

MAJ

Dalarö skeppsvraksområde invigdes inom det marina kulturreservatet i Dalarö. Samtidigt genomfördes de första guidade vrakutfärderna.

740 skolbarn i åldern 6–9 år genomförde ett stort **Rörisspass** under ledning av Friskis & Svettis på Rudans friluftsområde under årets hälsovecka.

Äldrenämnden och äldreförvaltningen firade **15-års jubileum** med festligheter på alla träffpunkter och vård- och omsorgsboenden.

Äldrenämndens stipendium på 50 000 kronor tilldelas Stödgruppen för ett aktivt förändringsarbete med fokus på kunden.

JUNI

Kommunen **ökade driftbudgeten** för 2015 med 204,5 miljoner kronor jämfört med 2014. Hela budgeten har en omslutning på cirka 3,85 miljarder. Investeringsbudgeten blir 568,5 miljoner kronor under 2015.

Två bikupor placerades ut i Sägenparken och i Tungelsta trädgårdspark för att ge exempel på ekosystemtjänster och berätta om den biologiska mångfalden.

Antalet förstelärare ökade från 38 till 111. De ska coacha kollegor och leda utvecklingsarbeten.

Huvudskärs skärgård blev skyddad och tillgänglig för friluftslivet genom att länsstyrelsen bildade **naturreservat av Ålandsskärr**.

Kommunen skrev avtal med den **ideella föreningen Visit Haninge** för att gemensamt utveckla och stärka besöksnäringen i Haninge.

Den 30 juni hade Haninge 81 610 invånare. Därmed växte vi om Kristianstad och blev **Sveriges 24:e största kommun**.

De **första hyresgästerna** flyttade in i Haninge Bostäders nybyggda hus i den nya stadsdelen Vega.

JULI

Kommunen deltog på **Almedalsveckan i Visby** och bjöd bland

annat på frukostmingel med temat Så stärker Haninges tillväxt Stockholmsregionen.

Projektet **Värd i Haninge** genomfördes med informationsmöten, utbildningar och fysiska informationsportaler.

AUGUSTI

Inköp av **ekologiska livsmedel ökade** och var 29 procent vid halvårsskiftet. Förskolorna var bäst och köpte i snitt in 38 procent ekologiska varor.

Kommunen beslutade om ett **planprogram för Port 73** som ger förutsättningar att bygga ut Port 73 och delar av området med handel och cirka 900 bostäder.

Haningedagen blev en stor **stads- och gatufest** med utställare, tävlingar och artister. Priser delades ut till några kommuninvånare för insatser inom miljö, jämställdhet och mångfald.

Biblioteket i Handen fick pris av Centrum för lättläst för **Bästa lättlästa bibliotek** i Stockholms län tillsammans med ett bibliotek i Norsborg.

Projektet **En frisk generation** löpte vidare och förutom Vikingaskolan deltar från och med augusti även Höglundaskolan.

Utbildnings- och socialförvaltningarna skapade ett **gemensamt närvaroteam** för att möta upp de elever i årskurs 6–9 som har hög frånvaro.

SEPTEMBER

Första spadtaget togs till **Hanigeterrassen** med ny bussterminal, 450 bostäder, handel, biograf och vårdlokaler.

En ny turistwebb **visithaninge.se** lanserades som är kommunens egen turistwebb i samarbete med turistföretagen i kommunen.

Första spadtaget togs för en **ny förskola** med sju avdelningar och ett **äldreboende** med 54 lägenheter i Lillgården i Västerhaninge.

Första spadtaget togs till **utsiktstornet** på Tornberget. Tornet ska ge fri sikt i alla riktningar.

De almänna valen genomfördes i Haninge. Valdeltagandet till kommunfullmäktige var 77,75 procent. 0,26 procentenheter lägre än vid förra valet.

Kommunen godkände **detaljplan för äldreboende** i södra Handen. Det gav möjlighet för Frösunda Omsorg att etablera kommunens fjärde privata äldreboende.

Två gruppboende öppnades på Lidavägen i Tungelsta. Tolv hyresgäster med funktionsnedsättning fick ett nytt hem.

Matveckan genomfördes för femte året i rad med öppna skolrestauranger, bondens marknad, tävling om bästa äppelpaj med mera.

Johanneslund vård- och omsorgsboende firade **10-års jubileum** med sång, musik och grillmeny.

Två politiska program, ett för kultur och ett för idrott, antogs. Programmen ska stärka kulturens och idrottens roll och vara styrande och vägledande för alla kommunala verksamheter.

Haninge deltog vid **Business Arena** i Stockholm för att marknadsföra kommunen för investerare.

OKTOBER

Äldremässan - med utställare, aktiviteter och föredrag - hölls i kommunhuset för femte året i rad och besöktes av uppskattningsvis 300 seniorer.

I det pågående projektet kring samordnade varutransporter upphandlade Haninge tillsammans med Södertörnskommunerna en **leverantör för samordnad varudistribution**.

Beslut togs att ge möjlighet att ta med **skolpengen utomlands** för elever i förskoleklass eller grundskola. Studierna ska omfatta minst en termin.

Kommunens **hemsida fick en tredjeplacering** när Sveriges Kommuner och Landsting redovisade sin mätning av kommunernas hemsidor.

Kommunen har skrivit avtal kring **driften av Årsta slott** med ny krögare till och med 2017.

En **medborgardialog** arrangerades i fyra dagar i **Brandbergens bibliotek** med anledning av utvecklingsprogrammet.

Haninges förskolor och skolor fick förstärkt budget för 2015 med 92,5 miljoner kronor.

Ett **kampsportscenter invigdes** i Torvalla sporthall. Centret är byggt i de två gamla skjutbanorna i sporthallen.

NOVEMBER

Höglundaskolan vann tävlingen **Årets Haningebyggnad 2014**. Syftet med tävlingen är att väcka medborgarnas intresse för byggnadernas arkitektur.

Speak app introducerades som är ett nytt verktyg för dialog mellan unga och beslutsfattare. Haninge är först i landet med att lansera en sådan mobilapplikation.

Stockholmsenkäten visade att rökning- och alkoholkonsumtion minskade bland Haninges ungdomar.

En utbildning inom byggnadsvård, **Kulturhantverket**, startade på gymnasieskolan Fredrik.

En **ny hastighetsplan antogs**. De södra kommundelarna blev de första att få nya hastighetsgränser. 60 km och 40 km infördes. 30-sträckor blir kvar vid skolor och förskolor.

Haninge, Nynäshamn och Tyresö gick ut med en gemensam förfrågan om **upphandling av livsmedel** värd drygt 400 miljoner kronor. Målet är att kommunerna ska använda mer lokala och ekologiskt producerade råvaror och livsmedel. Upphandlingen ska vara klar i början på 2015.

Samverkansavtal undertecknades med regionens skärgårdskommuner, Stockholms stad, Skärgårdsstiftelsen, landstinget och länsstyrelsen. Syftet är att fortsätta ett **gemensamt utvecklingsarbete** inom besöksnäringen i Stockholms skärgård.

DECEMBER

Trygghetsmätning visade att **kommunen blivit tryggare**. De problem som finns visade sig vara trafikrelaterade.

De **första par- och radhusen** blev inflyttningsklara i nya stadsdelen Vega. De är de 23 första av cirka 150 par- och radhus som Kärnhem uppför.

Haninge kom på fjärde plats bland Stockholmskommunerna när priset för **Bästa tillväxt** delades ut av kreditupplysningsföretaget Syna.

Nya busshållplatser färdigställdes längs Nynäsvägen. De ska ersätta hållplatserna vid Handenterminalen under tiden som Hanigeterrassen byggs.

Kommunen gav ut boken **Vägnamn i Haninge**. Boken beskriver vägnamn som finns i dag och de namn som funnits tidigare och som har försvunnit.

100 kronor i skatt

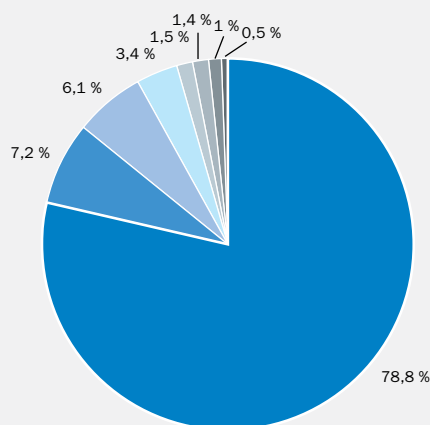
100 kronor i skatt till kommunen användes under 2014 så här...

24,14 kr	Grundskola
13,30 kr	Vård och omsorg för äldre
12,76 kr	Verksamhet för funktionshindrade
12,15 kr	Förskoleverksamhet
9,28 kr	Gymnasium
8,01 kr	Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem
7,96 kr	Miljö hälsoskydd, teknisk förvaltning
4,67 kr	Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet
2,83 kr	Övrig verksamhet
1,52 kr	Försörjningsstöd
1,27 kr	Vuxenutbildning
1,11 kr	Räddningstjänst och skydd
1,00 kr	Arbetsmarknadsåtgärder

100,00 kr

...och så här får kommunen sina pengar

■ Skatteintäkter och generella statsbidrag, 78,8 %
■ Riktade statsbidrag och övriga bidrag, 7,2 %
■ Taxor och avgifter, 6,1 %
■ Försäljning av verksamhet och entreprenad, 3,4 %
■ Hyror och arrende, 1,5 %
■ Finansiella intäkter, 1,4 %
■ Övriga intäkter, 1 %
■ Försäljningsmedel, 0,5 %

Fem år i siffror

	2010	2011	2012	2013	2014
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	3 130,8	3 286,0	3 400,9	3 542,2	3 696,0
Skatteintäkter (mnkr)	2 666,3	2 736,9	2 853,1	2 951,6	3 033,0
Generella statsbidrag (mnkr)	587,1	580,8	595,6	652,7	704,9
Finansnetto (mnkr)	20,1	14,0	24,4	23,2	32,8
Investeringsutgifter (mnkr)	97,8	194,7	156,4	186,7	182,5
Tillgångar (mnkr)	2 405,4	2 597,6	3 330,6	3 618,6	4 007,7
Eget kapital (mnkr)	1 033,2	1 079,1	1 160,1	1 245,4	1 322,5
Kortfristiga skulder (mnkr)	629,9	609,6	669,1	703,3	779,1
Långfristiga skulder (mnkr)	340,6	440,6	983,1	1 082,9	1 269,1
Soliditet %	43,0	41,5	34,8	34,4	33,0
Kassalikviditet %	86,0	85,5	89,0	93,7	80,2
Kommunal utdebitering (kr/skattekronor)	32,18	31,88	31,88	31,88	31,88
✧ varav kommunalskatt	20,08	19,78	19,78	19,78	19,78
✧ varav landstingsskatt	12,10	12,10	12,10	12,10	12,10
Antal tillsvidareanställda	4 198	4 106	4 044	4 133	4 226
✧ motsvarar antal heltidstjänster/årsarbeten	3 960	3 898	3 833	3 932	4 003
Befolkning	77 054	78 326	79 430	80 932	82 407
✧ befolkningsförändring	817	1 272	1 104	1 502	1 475
✧ andel av Sveriges befolkning	0,82 %	0,83 %	0,83 %	0,84 %	0,84 %

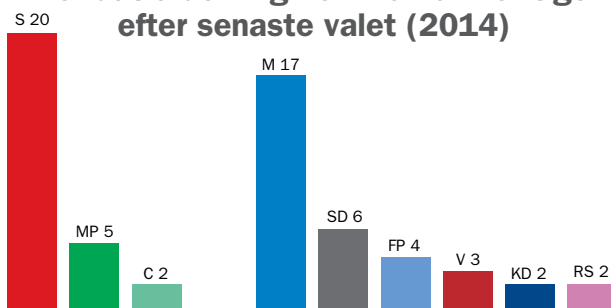
KÄNSLIGHETSANALYS

I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi.

Händelse	Årseffekt i mnkr
Löneförändring samtlig personal i kommunen med 1 % inklusive personalomkostnader	22,8
Prisförändring på varor och tjänster till löpande drift 1 %	22,0
Förändring av utdebiterad skatt med 1 kr	162,0
Förändring av skatteintäkter till kommunen vid befolkningsförändring med 100 personer	4,6
Ränteförändring 1 % på rörliga lån per 2014-12-31	6,8

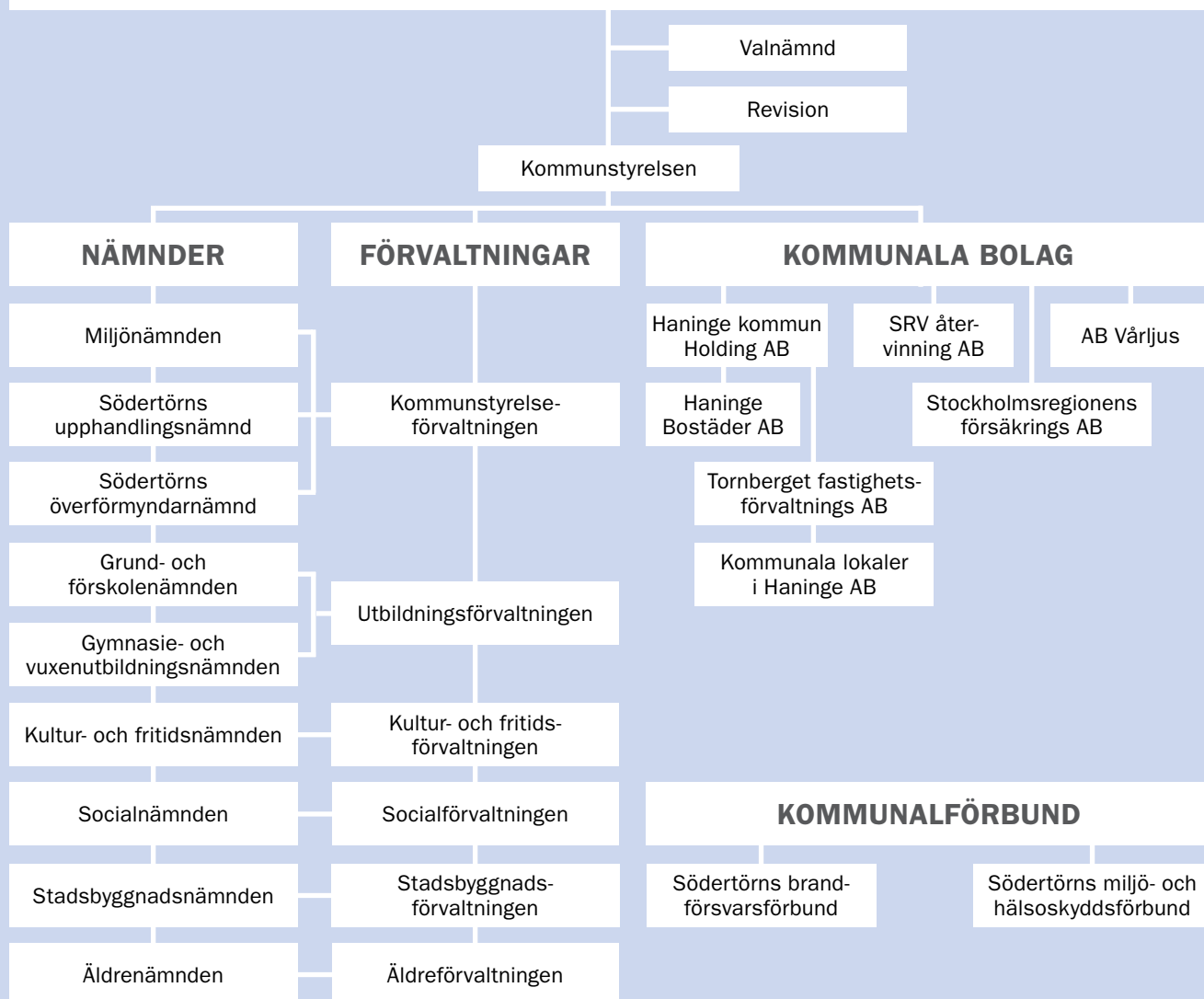
Organisation

Mandatfördelning kommunfullmäktige efter senaste valet (2014)

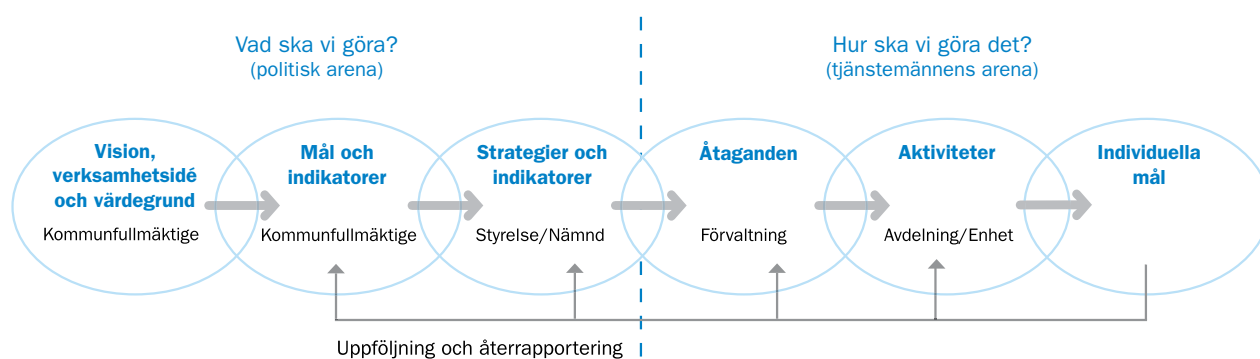

Kommunfullmäktige: Socialdemokraterna (S), Miljöpartiet (MP) och Centerpartiet (C) och i koalition, utgör kommunens styrande majoritet.

Moderaterna (M), Sverigedemokraterna (SD), Folkpartiet (FP), Vänsterpartiet (V), Kristdemokraterna (KD), Rättvisepartiet socialisterna (RS) och utgör oppositionen.

Haninge kommuns styrmodell

Styrmodellens syfte är att få en tydlig process och struktur för att förbättra verksamhets- och ekonomistyrningen. En bestämd arbetsprocess med användbara verktyg innebär att resurserna kan användas effektivt. En struktur för styrning och uppföljning som chefer, medarbetare och förtroendevalda känner till förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjlighet att ha överblick över resultat och kvalitet.

Fullmäktige har fastställt kommunens vision som bland annat beskriver Haninge som en framtidskommun. Haninge ska vara föregångare bland regionala stadskärnor. Medborgarna ska känna ansvar och vara delaktiga. Fullmäktige har också formulerat kommunens verksamhetsidé: "Haninge kommun ska driva Sveriges bästa kommunala verksamhet

genom att på bästa sätt sköta det uppdrag som kommunens medborgare anförtrött oss – att Haninge ska vara en attraktiv kommun i ständig utveckling."

Nämnderna föreslår mål för de områden de ansvarar för, mål som fullmäktige ska fastställa i ett särskilt dokument (Mål och budget). Fullmäktiges mål är övergripande och långsiktiga och syftar till att uttrycka hur politiker vill prioritera och styra mot visionen.

Nämndernas verksamhetsområden regleras i många fall av lagar eller särskilda föreskrifter. Vissa mål och riktlinjer ska fastställas av nämnd, kommunstyrelse eller fullmäktige. Det statliga regelverket väger alltid tyngre än styrmodellens regler.

FULLMÄKTIGES MÅL DELAS IN I TRE MÅLOMRÅDEN:

Ekologisk hållbarhet

✧ Fullmäktige bestämmer om målen ska gälla en nämnd eller flera. Fullmäktige anger också vilken eller vilka indikatorer som ska användas för att mäta om eller hur väl målet är uppfyllt. De flesta indikatorer har målvärden – om målvärdena nåts är målet uppfyllt, annars inte.

✧ Nämnderna beslutar sedan vilka strategier som ska användas för att uppfylla fullmäktiges mål. Strategierna stakar långsiktigt ut färdriktningarna för att nå fullmäktiges mål. Nämnderna har också möjlighet att ta fram egna indikatorer för uppföljning och styrning.

✧ Förvaltningarna formulerar sina åtaganden utifrån nämndernas strategier. Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens ekonomiska ramar. Åtagandena är oftast mätbara.

Social hållbarhet

✧ Avdelningarna och enheterna prioriterar aktiviteter utifrån de åtaganden som förvaltningarna formulerat.

✧ Alla medarbetare sätter tillsammans med sin chef upp individuella mål. Dessa mål ska kopplas till aktiviteter.

Ekonomisk hållbarhet

UPPFÖLJNING KRÄVS FÖR STYRNING

- En väl fungerande uppföljning är viktig när ansvar och befogenheter är decentraliserade.
- Individuella mål följs upp en gång per år.
- Uppföljning och rapportering av om fullmäktiges mål har uppfyllts görs tre gånger per år.
- Ekonomiskt resultat följs upp tio gånger per år.

Sammanfattning

Haninge kommun befinner sig i en expansiv period. Haninge passerade under året 82 000 invånare och ökningen förväntas fortsätta. Kommunens befolkningsökning är högre än genomsnittet. Det är antalet barn i grundskoleåldern och antalet äldre som ökar mest, men även antalet gymnasieungdomar börjar öka efter en längre tids minskning.

Kommunen arbetar med att ta fram en ny översiktsplan, som beräknas bli antagen 2016. I den pekade färdriktningen ut för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling fram till 2030, med utblick till 2050. För att öka antalet arbetsplatser betonar kommunens näringslivsstrategi tillgången till detaljplanerad företagsmark. Det nya företagsområdet Albyberg har börjat byggas i anslutning till motorvägen.

Första spadtaget för Haningeterrassen har tagits. Här kommer det att byggas 450 bostäder och en modern bussterminal i direkt anslutning till pendeltågsstationen. I den nya stadsdelen Vega har de första invånarna flyttat in. I Vega kommer det att finnas både kommersiell och offentlig service för 10 000 invånare när det är fullt utbyggt. En ny pendeltågsstation ska byggas i området.

Nya yrkesgymnasiet Fredrik har börjat uppföras. Skolan kommer att ge plats för 600 elever. Grund- och förskolenämnden har tillgodosett det ökade behovet av förskolor och skolor genom nybyggnation.

Barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro i Haninge. Målet har ännu inte uppnåtts och flickor mår sämre än pojkar. Utbildningsnämnderna har prioriterat att förbättra tryggheten i skolan. I grund- och förskolan pågår ett aktivt arbete mot kränkande behandling och diskriminering.

Brukarundersökningar har genomförts i socialförvaltningens verksamheter. Syftet har varit att utveckla verksamheter till att bli mer effektiva och möta invånarnas behov i större utsträckning.

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Tillsammans med sju andra Södertörnskommuner pågår ett projekt med samordnad distribution av varuleveranser till kommunens verksamheter. De samordnade leveranserna startar under 2015 och kommer till största del att ske med fordon som går på förnybart bränsle. Beräkningar från förstudierna visar att utsläppen av koldioxid kommer att minska med hälften. Sjöar och vattendrag behöver bli renare. Ingen av Haninges ytvattenförekomster har i dag god ekologisk och kemisk status enligt EU:s vattendirektiv. Utsikterna för att nå dit under den närmaste tioårsperioden bedöms som små.

Ett av fullmäktiges mål är att invånarnas delaktighet och inflytande ska öka. Det har inte uppfyllts enligt medborgarundersökningen. Dialogen mellan politiker och medborgare pågår dock hela tiden. Medborgardialog kan ses som en strukturerad utveckling och ett komplement till andra former av

möten och samtal mellan medborgare och politiker. Äldrenämnden har arrangerat seminarier varje år som kallats äldreforum. Syftet är att föra en medborgardialog om olika ämnen som berör äldre. Hittills har sju äldreforum genomförts med mellan 60 och 100 deltagare vid varje tillfälle.

En tävling i datorspelet Minecraft, som ibland kallas en digital variant av Lego, genomfördes under våren och sommaren som en del i diskussionen kring utvecklingen av den regionala stadskärnan. Syftet var att fånga upp ungdomars idéer. Dagens unga är mer aktiva i samhällsdebatten än någonsin, men inte inom politiska partier och föreningar. Därför utvecklades och lanserades en mobil applikation, Speak app, för att underlätta kommunikationen mellan kommunens unga och beslutsfattare.

Inom kultur- och fritidsförvaltningen har ungdomar på fritidsgårdar fått hjälp med att bilda föreningar för att kunna utveckla sina intressen. Flera nya föreningar har startat under året.

Årets resultat blev 74,7 miljoner kronor. Detta motsvarar 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att fullmäktiges resultatmål uppfylldes. I resultatet ingår realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark. Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan det infördes.

Årets investeringar uppgick till 182,5 miljoner kronor. Stadsbyggnadsnämnden har under året bland annat investerat i VA-ledningar i Årsta havsbad, dagvattenåtgärder, parkupprustning samt diverse trafiksäkerhetsåtgärder.

Avtalstroheten ökade för Haninge kommun och var 87 procent, vilket är en förbättring med cirka sex procent jämfört med året innan. Den främsta anledningen till den höjda avtalstroheten är att fler avtal har upphandlats.

Fullmäktiges mål är att kommunen ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare. Målet uppfylldes inte. Medarbetarindex mäts från och med 2014 i hållbart medarbetarengagemang (HME). Indexet mäter medarbetarnas engagemang inom områdena motivation, styrning och ledarskap. HME blev 78,2 vilket är en liten minskning från året innan (78,4). Sjukfrånvaron var 7,0 procent, vilket är 0,5 procent lägre än förra året.

Medborgardialog och medborgarinflytande

Under 2014 genomfördes två allmänna val, EU-valet och val till riksdag, kommun och landsting. Valdeltagandet i Sverige är jämförelsevis högt, men Haninge är en av de kommuner i Sverige med störst skillnad i valdeltagande mellan kommunens valdistrikt. I riksdagsvalet röstade 89,8 procent av de röstberättigade i Svartbäcken, i Jordbro sydväst var motsvarande siffra 44,6 procent. I kommunen som helhet var valdeltagandet 77,8 procent.

Medborgarnas krav på insyn i och möjlighet till påverkan på de kommunala besluten ökar samtidigt som det finns mycket annat som konkurrerar om medborgarnas uppmärksamhet. Individuella behov styr på vilket sätt medborgarna vill ha insyn och påverka. Det kräver tydlig kommunikation för att skapa förståelse, engagemang och mandat. Medborgardialog är ett led i det och en byggsten för det socialt hållbara samhället.

Dialogen mellan politiker och medborgare pågår hela tiden. Ofta genom vardagliga möten mellan enskilda politiker och medborgare. Medborgardialog kan ses som en strukturerad utveckling och ett komplement till andra former av möten och samtal mellan medborgare och politiker.

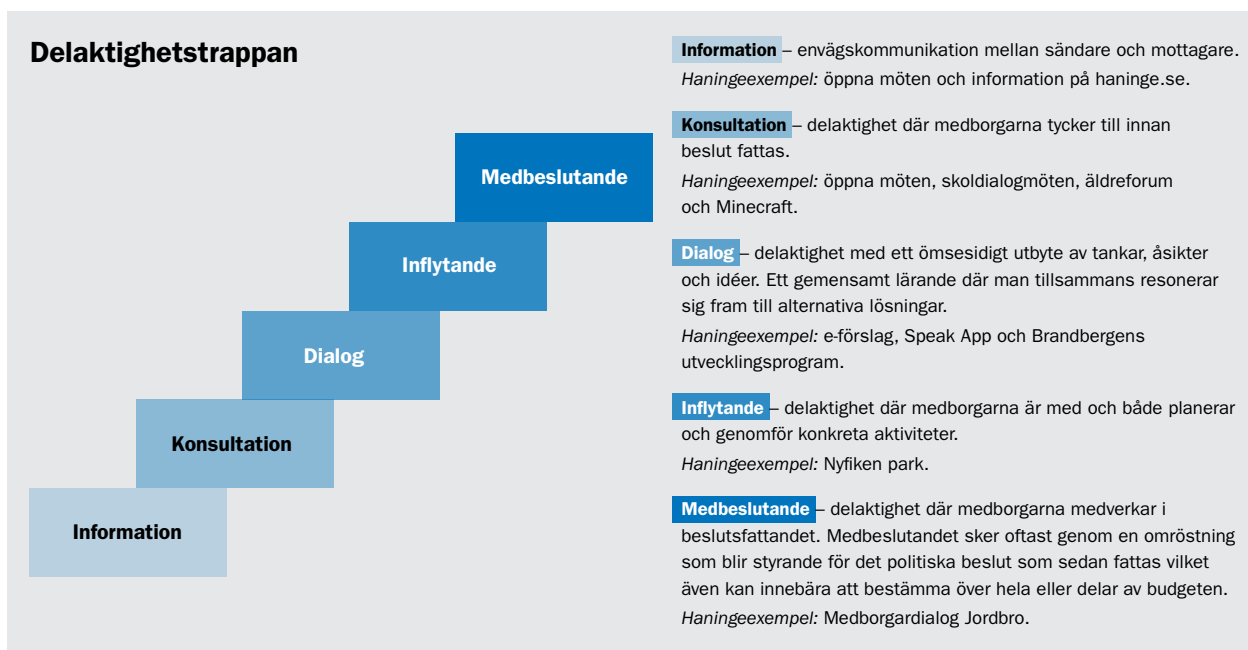
I Haninge har ett antal medborgardialoger genomförts genom åren, exempelvis kring utvecklingen i Dalarö, Tungalsta, Västerhaninge samt Eskilsparken i Handen. Utifrån dessa erfarenheter samt kunskapsutbyte med andra kommuner i Sverige och utomlands beslutade kommunfullmäktige om åtta principer för medborgardialoger. Kommunstyrelseförvaltningen sammanställde principerna i en handbok för medborgardialog.

per för medborgardialoger. Kommunstyrelseförvaltningen sammanställde principerna i en handbok för medborgardialog.

Principer för medborgardialog

1. Vid förslag som direkt rör Haningeborna ska alltid en medborgardialog övervägas.
2. Nyttan och syftet med dialogen avgör hur den genomförs. Som stöd för avgörandet om hur dialogen genomförs används den så kallade delaktighetstrappan.
3. Då beslut är fattat om medborgardialog har Haningeborna som lägsta nivå rätten att bli hörda (konsultation).
4. Vid ändring av planer, program eller policyer som kan ha väsentliga konsekvenser för medborgarna ska medborgarna informeras om varför dessa ändringar föreslås.
5. Det ska tidigt i processen göras klart hur åsikter och synpunkter kommer att behandlas och hur det är möjligt för Haningeborna att påverka. Kopplingen till Haninge kommuns styrmodell ska beaktas.
6. Barns, ungdomars och äldres möjligheter att delta ska ges särskild uppmärksamhet.
7. Dialogprocessen, metoder och kompetens för medborgardialog ska utvärderas och utvecklas fortlöpande.
8. Det slutliga resultatet av dialogen ska meddelas deltagande medborgare

Haninge kommun använder den så kallade delaktighetstrappan som utvecklats av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL):

För att ge medborgarna möjlighet till ökad insyn och delaktighet har kommunfullmäktige alltid öppna sammanträden. Kommunstyrelsen har delvis öppet möte när nya medborgarförslag presenteras och när medborgarförslag besvaras. Under 2014 har äldrenämnden, miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden också haft öppna möten.

Kommunen har också utvecklat andra verktyg och nya mötesformer för att öka möjligheterna till dialog och inflytande och ta ett steg på delaktighetstrappan.

SKOLDIALOGMÖTEN

Skoldialogmöten med aktuella frågor har anordnats för alla intresserade vid fyra tillfällen med deltagande av nämndordförande och förvaltning. Dialogerna har hållits i Kulturhuset och Kommunhuset och samlat ett 50-tal deltagare per tillfälle. Inför mötena har deltagare kunnat föreslå teman och frågeställningar via kommunens hemsida.

ÄLDREFORUM

Äldrenämnden har sedan hösten 2011 bjudit in till två seminarier per år som kallats äldreforum. Syftet är att föra en medborgardialog om olika ämnen som berör äldre. Hittills har sju äldreforum genomförts med 60–100 deltagare vid varje tillfälle. Första timmen presenterar en eller flera föreläsare olika aspekter på ett ämne. Andra timmen diskuteras ämnet av medborgare tillsammans med äldrenämndens politiker och föreläsare. Ämnena har berört äldreomsorg, kultur, fritid, hälsa, bostäder och trafik.

E-FÖRSLAG

E-förslag är ett sätt för medborgarna att öppet visa sina idéer för alla intresserade. För kommunen är det ett sätt att försöka öka medborgarnas engagemang och delaktighet i kommunens verksamheter. Vem som helst kan lämna e-förslag på haninge.se/paverka. Förslagen kan handla om kommunens alla verksamheter, och de är synliga för alla. Andra personer som håller med om förslaget kan visa det genom att skriva under förslaget. När ett förslag har fått minst 25 underskrifter tas det upp till diskussion i berörd nämnd. 22 e-förslag har publicerats under 2014.

MINECRAFT – EN DIGITAL IDÉTÄVLING KRING STADSBYGGNAD

Minecraft är ett datorspel som ibland kallas en digital variant av Lego. Spelarna utforskar en värld uppbyggd av block och samlar material för att bygga allt från hus till rymdstationer.

Minecrafttävlingen genomfördes under våren och sommaren som en del i diskussionen kring utvecklingen av den regionala stadskärnan. Syftet var att väcka unga Haningebornas intresse för stadsbyggnad och fånga upp deras idéer till framtidens Vallavägen. Unga personer är traditionellt en underrepresen-

terad grupp i stadsbyggnadsprocessen.

Tävlingen hade två teman – **framtidens bostad** och **framtidens stadsgata**. Frågorna var: ”Vad tycker du att Vallavägen har att erbjuda stadskärnan Haninge?” och ”Hur tycker du att det ska se ut?”.

Tävlingen resulterade i 177 registrerade användare och 81 kvalificerade förslag, där en jury med arkitekter/stadsplanerare och unga Minecraftspelare valde ut sex finalister. Finalförslagen publicerades med informationstexter och videoklipp på haninge.se/minecraft. Även **folkets favorit** röstades fram på haninge.se/minecraft. Vinnaren blev samma som juryns val.

SPEAK-APP – ÖKA BARN OCH UNGAS DELTAGANDE I LOKALA BESLUTSPROCESSER

Dagens unga är mer aktiva i samhällsdebatten än någonsin, men inte inom politiska partier och föreningar. Därför utvecklades och lanserades en mobil app för att underlätta kommunikationen mellan kommunens unga och dess beslutsfattare. Många möten och diskussioner har krävts. Ungdomarna har varit i majoritet genom hela utvecklingsprocessen.

Via appen kan ungdomar ställa sina frågor, lägga ett förslag och svara på frågor utskickade av kommunen. Tjänstemän och politiker kan snabbt kolla av hur ungdomar ställer sig till en specifik fråga och se vilka frågor det är som ungdomar tycker är viktiga. Ungdomar å sin sida får en helt annan möjlighet än tidigare att kommunicera direkt med **de som bestämmer**.

MEDBORGARDIALOG JORDBRO – FRÅN MEDBORGARDIALOG TILL MEDBORGARNAS DIALOG

Medborgardialog Jordbro har pågått 2012–2014. Dialogen har fokuserat på trygghetsskapande insatser i Jordbro – att stödja positiva befintliga krafter, med utgångspunkten att en långsiktig hållbar dialog drivs av medborgarnas egna engagemang, energi och delaktighet.

Det första året hölls många dialogmöten med många intresserade deltagare. Trots det var det grupper av medborgare i Jordbro som inte var representerade och det började infinna sig en projekttrötthet. Dialogen bytte andra och tredje året därför fokus från en mer traditionell dialog till att jobba med att se platsens potential och möjligheter. Idén har varit att medborgarna bjuder in kommunens politiker, tjänstemän och andra aktörer. Att gå från en medborgardialog till *medborgarnas dialog*.

Ett särskilt projekt med medborgarbudget har också genomförts, där Jordbroborna lämnade förslag och röstade på hur 400 000 kronor skulle användas för att göra Jordbro bättre. 112 förslag lämnades in och av dessa paketerades tolv förslag inför Jordbrobornas omröstning. Det vinnande förslaget var en parkourbana som lämnades in av två klasser i årskurs 5.

NYFIKEN PARK – ETT DIALOGVERKTYG

Dialogverktyget Nyfiken park fångar upp vad människor tycker om sina parker och vad som skulle få dem att använda parkerna mer. Enklare insatser genomförs snabbt. Större arbeten projekteras, anläggs och kommer att invigas under de närmaste åren.

Efter samtal och möten med medborgare och andra berörda tas en idéskiss fram. Alla bjuds in att lämna synpunkter på idéskissen och med hjälp av skissen och reaktionerna görs ett program för parken. Områdets och parkens förutsättningar får styra planering och genomförande av dialogerna. Nyfiken park har hittills genomförts i Sågenparken och parken i Brandbergen.

BRANDBERGENS UTVECKLINGS- PROGRAM – KONKRETISERA UTVECKLINGSMÖJLIGHETER FÖR FRAMTIDEN

Med hjälp av medborgardialog har utvecklingsmöjligheter på kort sikt (2–5 år) och lång sikt (10–15 år) tagits fram. Två dialoger har genomförts:

Dialog för Brandbergens centrum med foton, flygbild och planlösning för centrumet. Besökarna kunde prata direkt med tjänstemän, lämna anonyma förslag i en låda eller rita sina förslag direkt på foton från centrumet.

Dialog för hela Brandbergen ägde rum i biblioteket och i centrumet, med spontana möten och där synpunkter lämnades i olika former som klotterplank och direkt på karta. Tjänstemän och politiker lyssnade på de som ville berätta mer. De yngsta besökarna ritade förslag. På ett Open Space-möte kunde deltagarna själva bestämma vilka frågor som skulle diskuteras. Open Space är en vedertagen, effektiv metod för utvecklingsarbete samtidigt som den ger en upplevelse av ett lärande. Ungdomar från 13 år och uppåt deltog på en workshop på fritidsgården och en trygghetsvandring genomfördes.

Bouchra, Västerhaninge
haninge.se/medborgardialog

Utveckling ur olika perspektiv

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Fler barn och äldre gör att kommunens verksamheter kostar mer
Kommunernas kostnader förväntas öka snabbt kommande år mot bakgrund av bland annat den demografiska utvecklingen. Det är antalet barn i grundskoleåldern och antalet äldre som ökar mest, men även antalet gymnasieungdomar börjar öka efter en längre tids minskning. Volymökningen ligger runt två procent 2014–2015 och 1,7 procent för åren 2016–2018.

Svagare ekonomi och andra utmaningar för kommunsektorn
Bland annat volymökningarna innebär att kommunernas ekonomi, efter flera år med relativt goda resultat, kommer att bli sämre. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos för Sveriges kommuners sammanlagda resultat 2014 är lägre än de två procent som är förenligt med god ekonomisk hushållning. Kommande år väntas resultatet försämrats ytterligare något, trots att skatterna kommer att höjas i 24 kommuner. I Haninge är skatten oförändrad.

När det gäller åren 2016–2018 finns det såväl orostrucken som ljusglimtar. Trots att den internationella konjunkturen inte riktigt tagit fart ökar skatteunderlaget i förhållandevis god takt.

SKL räknar med att kommunerna kommer att behöva höja skattesatsen ytterligare under 2016–2018. Ett alternativ till skatthöjningar är att kommunerna genomför rationaliseringar genom besparingar av olika slag eller att staten kan skjuta till pengar.

Sysselsättningen har utvecklats förvånansvärt bra trots relativt svag tillväxt. Antalet personer i arbetskraften har fortsatt att växa. Den ökade tillväxten i ekonomin som SKL ser kommer att innebära ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. En mycket stor del av arbetskraftsökningen och sysselsättningsökningen de senaste åren utgörs av personer födda utanför Europa. Mellan 2005 och 2013 ökade antalet sysselsatta personer födda utanför Europa och svarar för 135 000 av en total ökning på 240 000 personer. Den kraftiga sysselsättningsökningen hade inte varit möjlig utan arbetskraftsinvandringen.

Utöver demografiska förändringar de närmaste åren finns ytterligare utmaningar för kommunerna. Det gäller till exempel ökade investeringsbehov och ett ökat asyl- och flyktingmottagande. Fler än 80 000 personer på flykt har sökt asyl i Sverige under 2014. Mottagandet av asylsökande, ensamkommande barn, nyanlända flyktingar och deras anhöriga är en angelägenhet för både statliga myndigheter, kommuner och landsting såväl som för näringsliv och det civila samhället. Ett fungerande mottagningssystem är avgörande för integrationen och nyanländas etablering men också en utmaning som ställer krav på en bättre samverkan mellan samhällets aktörer och där kommunerna har en viktig roll.

Internationell ekonomi

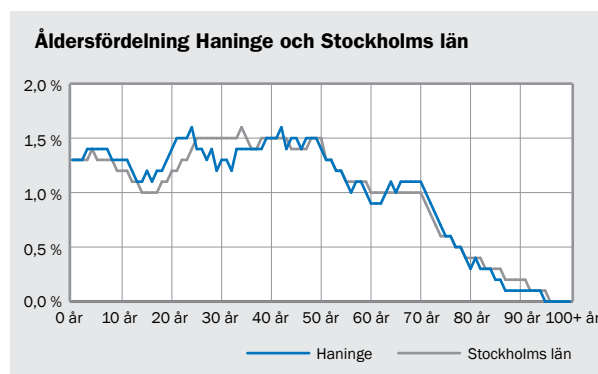
Samtidigt som tillväxten i USA och Storbritannien ligger kring tre procent är tillväxten i Europa fortsatt mycket svag. Euroområdet lider av alltför låg inhemsk efterfrågan – offentlig konsumtion växer bara marginellt, privat konsumtion med under en procent och trots tillgång till kapital och låga räntor växer investeringarna med bara drygt en procent. Den globala inflationen är låg. Priset på råolja har till exempel i det närmaste halverats. Prisutvecklingen på råvarumarknaderna beräknas ge ett fortsatt lågt inflationstryck i år och nästa år, även om den extrema sänkningen av oljepriset skulle visa sig vara snabbt övergående. Den låga inflationen i stora delar av världen bidrar till att de stora centralbankernas styrräntor är fortsatt mycket låga. Den utdragna lågkonjunkturen med hög arbetslöshet som följd håller tillbaka löne- och prisökningar.

BEFOLKNINGENS UTVECKLING

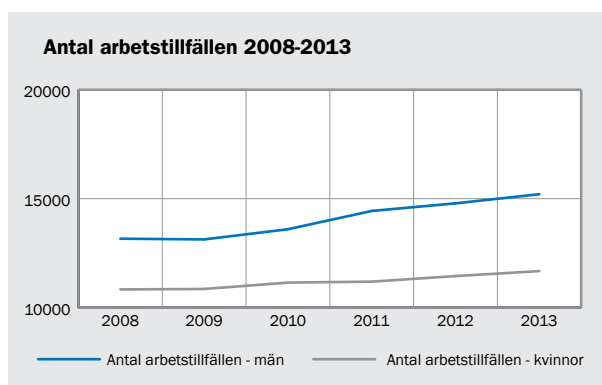
Haninges befolkning har ökat varje år sedan 2005, och hade vid årsskiftet 82 407 invånare. Därmed har Haninge växt om Kristianstad och blivit Sveriges 24:e största kommun.

Ökningen bestod av ett födelseöverskott på 513 personer och ett flyttöverskott på 949 personer. Störst flyttöverskott hade kommunen från utlandet (690 personer.). Från resten av Stockholms län hade Haninge ett flyttöverskott på 242 personer, och från övriga Sverige ett överskott på 17 personer.

Jämfört med resten av Stockholms län har Haninge en större andel barn och unga vuxna, och en mindre andel invånare över 80 år.

Jämfört med övriga länet är det färre Haningebor som har högskoleutbildning, och fler som har gymnasiet som högsta utbildningsnivå.

Sedan 2008 har antalet arbetstillfällen i Haninge ökat, nästan 27 000 personer arbetar i Haninge, mot 24 000 för fem år sedan. Ökningen har skett framförallt bland män. Störst har ökningen varit i branscherna offentlig förvaltning och försvar (den allmänna värnplikten avskaffades 2010, vilket ledde till att antalet anställda i försvaret ökade kraftigt), energiförsörjning och miljöverksamhet samt personliga och kulturella tjänster.

Befolkningsstatistik 2014

	Haninge	Stockholms län
Antal invånare	82 407	2 198 044
Invånare per kvadratkilometer	176,7	331,4
Medelålder, män	37,6	38,0
Medelålder, kvinnor	38,9	39,9
Medelålder förstagångspappor	30,76	32,86
Medelålder förstagångsmammor	27,92	30,51
Genomsnittligt antal barn per kvinna	1,91	1,88
Andel invånare med högskoleutbildning, män 25-64 år	26 %	46 %
Andel invånare med högskoleutbildning, kvinnor 25-64 år	33 %	53 %

REGIONENS UTVECKLING

Stockholmsregionen växer kraftigt och är en av de snabbast växande regionerna i Europa. I den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län har en regional målbild utvecklats med en flerkärnig region för att åstadkomma en mera hållbar tillväxt. Detta innebär att tillväxten ska ske såväl i den centrala regionkärnan, Stockholm, som i åtta regionala stadskärnor i goda spårtrafiklägen. Haninge är utpekad som en av dessa åtta stadskärnor.

Enligt genomförda uppföljningar pekar dock utvecklingen mot en fortsatt stark centralisering. Satsningar i de regionala kärnorna med såväl stadsutveckling som infrastrukturåtgärder är därför angelägna. Stärkt infrastruktur mellan kärnorna, bland annat Tvärförbindelse Södertörn från Haninge via Flemingsberg till E4/E20, tillhör förutsättningarna för förverkligande av den regionala målbilden. Haninges arbete med förnyelse av stadskärnan i samarbete med fastighetsägarna är här viktiga inslag. Ett omfattande byggande av bostäder och infrastruktur i kommunen är ytterligare en faktor som starkt bidrar till förutsättningarna för en mera balanserad region.

Den snabba tillväxten i regionen innebär hög efterfrågan på bostäder. För regionens företag innebär det många gånger behov av nya lokaliseringar då företagsmark tas i anspråk för bostadsbyggande. Det nya företagsområdet Albyberg är ett värdefullt tillskott för hela regionen, särskilt för stråket mellan Stockholm och den kommande godshamnen i Norvik, Nynäshamn. Hamnen kommer ytterligare att öka behovet av företagsmark och utvecklad transportinfrastruktur, en fråga som Stockholms stad, Huddinge, Haninge och Nynäshamns kommuner samverkar kring.

Den röda bron över Lyckån är ett resultat av medborgardialogen Nyfiken park som genomfördes kring utveckling av Sågenparken.

Kommunfullmäktiges mål

EKOLOGISK HÅLLBARHET

✧ Inom målområdet är ett av fem mål uppfyllt, ett är delvis uppfyllt. Målen ökad biologisk mångfald och renare sjöar och vattendrag har inte uppfyllts. Målet om minskad energianvändning har inte kunnat utvärderas.

Mål 1

Utsläpp av växthusgaser ska fram till år 2020 ha minskat med 25 procent jämfört med nivån 2005.

✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Koldioxidutsläppsförändring i den kommunala organisationen. Utsläppen har ökat med 111 ton.

Flera verksamheter från utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen är engagerade i projektet EKO-pilot. Syftet är att genom ett förändrat beteende minska klimat- och miljöpåverkan i arbetslivet.

Kommunstyrelseförvaltningen skickade ut en enkät till samtliga medarbetare gällande resepolicyn för att få svar på hur väl känd policy är, i vilken utsträckning den följs och för att få en uppfattning om vilka insatser som krävs för att minska utsläppen från tjänsteresor.

För att minska utsläppen från resor i tjänsten köpte stadsbyggnadsförvaltningen in fler fordon som uppfyller den nya miljöbilsnormen.

Socialförvaltningen genomförde åtgärder i syfte att minska resande med bil och flyg i tjänsten till förmån för miljöbil, kollektiva resor, cykel eller promenad.

Indikator: Förändringen av växthusgasutsläpp i Haninge som geografiskt område (genomsnittlig årlig minskning för att nå målet 2020).

Utsläppen av växthusgaser i kommunen som geografiskt område minskade med 6,85 procent mellan 2011 och 2012 (senaste mätning). Framför allt var det utsläpp från inrikes civil sjöfart som minskat, troligen till följd av en sommar med mindre gynnsamma väderförhållanden. Utsläppen inom den sektorn kommer därför troligen att öka kommande år. Transporterna står för cirka 69 procent av de totala utsläppen i kommunen. Fram till 2020 behöver utsläppen totalt minska med ytterligare 14 837 ton koldioxidkvalenter för att nå målet. Utsläpp till följd av konsumtion räknas inte in i statistiken. Det är rimligt att tro att Haninge följer den nationella trenden och att utsläppen ökar kontinuerligt.

Kommunfullmäktige har antagit en reviderad klimat- och energistrategi för Haninge. Syftet med strategin är att minska miljöpåverkan främst genom minskad energianvändning och därefter genom ökad andel förnybar energi inom sex prioriterade åtgärdsområden.

Kommunstyrelseförvaltningen har genomfört en resvaneundersökning som visade att Haningeborna ofta använder bil för korta resor. En fördjupad studie av hållbart resande har

genomförts och en åtgärdslista finns.

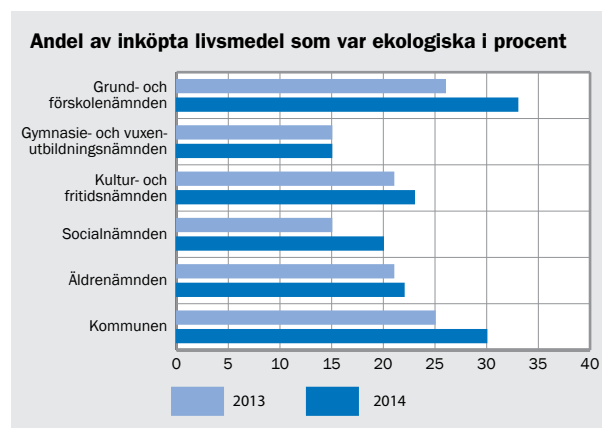
Stadsbyggnadsförvaltningen har anlagt 550 meter cykelväg och byggt cykelparkeringar under tak. Åtta busshållplatser tillgänglighetsanpassades.

Mål 2

Inköpen av ekologiska livsmedel ska öka.

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator: Andelen ekologiska inköp.

Målvärdet för kommunen som helhet var 20 procent och resultatet blev 30 procent. Även grund- och förskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden samt äldrenämnden klarade målet.

Kommunstyrelseförvaltningen har informerat berörda nämnder och specifika enheter om deras inköp av ekologiska livsmedel. Verksamheterna har vid dessa tillfällen också fått råd om hur andelen ekologiskt kan öka.

Mål 3

Energianvändningen ska minska.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Energianvändning per kvadratmeter.

Energianvändningen per kvadratmeter var 182 kWh/m² vilket är lika högt som året innan.

Kommunstyrelseförvaltningen har fördelat energieffektiviseringsstöd till flera förvaltningar och Tornberget. Äldreförvaltningen har utvecklat ett system för ruttoptimering i hemtjänsten. Stadsbyggnadsförvaltningen har gjort en energinventering och Tornberget har tagit fram ett nytt utbildningsmaterial och ska genomföra kostnadsanalyser för värmeåtervinning i skolkök.

Ett samarbete mellan Tornberget och utbildningsförvaltningen resulterade exempelvis i att mer energieffektiva värmesystem installerades i flera byggnader.

Äldreförvaltningen tog fram en ny energiguide som ger personalen tips om hur de kan bidra till en effektiv energianvändning i kommunens vård- och omsorgsboenden.

Inför Earth hour genomförde kultur- och fritidsförvaltningen tillsammans med utbildnings- och kommunstyrelseförvaltningen en energiverkstad. Där fick kommunens femteklassare möjligheten att lära sig mer om energieffektivisering och även tävla med sitt bästa energipartips.

Kommuninvånarna och små och medelstora företag har erbjudits opartisk energi- och klimatrådgivning av kommunen.

Mål 4

Den biologiska mångfalden ska öka.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Areal ängs- och naturbetesmark som hävdas med slätter eller bete.

Målvärdet för indikatorn uppfylldes inte. Andelen minskade med 3 procent från 2012 till 2013 (595 till 577 hektar). Uppgifter för 2014 redovisas under första kvartalet 2015.

Kommunstyrelseförvaltningen tog fram en studie om ekologiska landskapssamband. Tillsammans med Naturkatalogen som sedan tidigare finns tillgänglig, har förutsättningarna för att beakta biologisk mångfald i detaljplaner ökat. Det finns fortfarande behov av att utveckla former för kompensationsåtgärder då naturmark tas i anspråk för exploatering.

Kommunstyrelseförvaltningen informerade fastighetsägare om deras skyldighet att bekämpa jättelokan samt genomförde olika åtgärder för bekämpning av växten på kommunens egen mark. Huvuddelen har bekämpats kemiskt. Vid vattendrag har manuell bekämpning använts.

I samarbete med Stockholm stads idrottsförvaltning satte kommunstyrelseförvaltningen ut havsöring och gös i olika vattendrag i Haninge. Fiskutsättningar görs årligen för att förbättra den ekologiska balansen mellan bytesfisk och rovfisk.

Kommunstyrelseförvaltningen genomförde 24 naturguidningar och två föredrag på temat biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Under sommaren placerade stadsbyggnadsförvaltningen ut två bikupor, en i Sågenparken i Vendelsö och en i Tungelsta trädgårdspark. Informationsmöten anordnades för att sprida kunskap om bin och pollinering och om dess stora betydelse för människor och natur.

Mål 5

Sjöar och vattendrag ska bli renare.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Antal ytvattenförekomster som enligt vattendirektivet har god ekologisk och kemisk status.

Inga ytvattenförekomster uppnådde god ekologisk och kemisk status.

Kommunen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten. Utsiktarna för att alla ytvattenförekomster uppnår god ekologisk och kemisk status enligt EU:s vattendirektiv senast år 2021 uppskattas dock som små.

Kommunstyrelseförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen genomförde en utredning om dagvattenhanteringen mot Drevviken för att identifiera behoven av åtgärder för

rening och hur risken för översvämningar kan minskas. Utredningen utgör ett viktigt underlag för pågående och kommande utbyggnad i Drevvikens avrinningsområde.

Stadsbyggnadsförvaltningen fortsatte arbetet med att ta fram en VA-plan och en reviderad dagvattenstrategi, bland annat genom inhämtning av synpunkter genom remisser.

Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp till Årsta havsbad har börjat och kommer att ge ett fullgott dricksvatten samt minska läckaget av näringsämnen till miljön.

I en av dammarna i naturparksområdet i Albyberg anlade stadsbyggnadsförvaltningen två flytande våtmarker i form av öar. Dessa är uppbyggda av återvunnen PET-plast, vilket skapar stora volymer vattenkontakt för rening med hjälp av mikroorganismer. Utmed Gudöbroleden anlades tre dagvattendammar för att rena dagvatten från delar av Handen och Brandbergen.

SOCIAL HÅLLBARHET

✧ Inom målområdet är 3 av 14 mål uppfyllda, och 5 mål är delvis uppfyllda. 5 mål är inte uppfyllda och 1 har inte kunnat bedömas.

Mål 6

Haninge ska utveckla en attraktiv regional stadskärna.

✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Handelsindex.

Handelsindex blev 80 och har inte förbättrats sedan förra mätningen. Indexet mäter handelns omsättning i förhållande till befolkningens köpkraft. Index under 100 innebär att människor som bor i Haninge hellre handlar i någon annan kommun.

Indikator: Attitydundersökning av stadskärnan.

Resultaten av attitydundersökning för stadskärnan har förbättrats jämfört med förra mätningen.

Kommunstyrelseförvaltningen leder och samordnar genomförandet av utvecklingsprogrammet för stadskärnan. Samtliga förvaltningar, Tornberget och Haninge Bostäder deltar i arbetet. Under hösten har uppförandet av Haningeterrassen startat.

Brandbergen är en del av den regionala stadskärnan. Flera medborgardialoger har genomförts om Brandbergens utveckling.

Grund- och forskolenämnden har tillgodosett det ökade behovet av förskolor och skolor genom nybyggnation. Förskolan uppfyller platsgarantin och alla garanteras en plats i barnomsorgen i Haninge kommun inom fyra månader.

Stadsbyggnadsnämnden ökade Haninges attraktivitet som kommun genom aktiviteter kring trygghet och säkerhet i närmiljöer. Arbetet med att klä om Handens vattentorn för att skapa ett vackert landmärke för Haninges centrala delar startade.

Det finns en tillgänglighetsdatabas på haninge.se som visar om lokaler är tillgängliga för personer med funktionshinder. Dessa har möjlighet att använda databasen för att bedöma om de kan besöka en lokal eller inte.

Kultur- och fritidsförvaltningen har arrangerat tre offentliga konstprojekt och Haningedagen med cirka 4 000 besökare. Även ett hembygdsprojekt i samarbete med Haninge hembygdsförening har genomförts.

*Mål 7***Barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Andel som ganska eller väldigt ofta tycker att det är riktigt härligt att leva.

Den har minskat något i både grundskolan och gymnasiet. Det finns stora skillnader mellan pojkar och flickor i årskurs 9. Flickor mår sämre än pojkar.

Indikator: God psykisk hälsa – indextal för psykosomatisk hälsa.

Andelen har minskat en enhet i gymnasiet och är oförändrad i årskurs 9. Mellan flickors och pojkars hälsa skiljer det mellan tio och femton enheter, både i årskurs 9 och i gymnasiet.

Utbildningsnämnderna har prioriterat att förbättra tryggheten i skolan. Förvaltningen har bland annat börjat använda en ny metod för samarbetsbaserad problemlösning i skolorna.

Inom kultur- och fritidsförvaltningen har ungdomar på fritidsgårdar fått hjälp med att bilda föreningar för att kunna utveckla sina intressen. Flera nya föreningar har startat under året. Ungdomsledarutbildning har genomförts och unga ledare har engagerats för olika ansvarsuppdrag, såsom fotboll och dans. Förvaltningen satsar på att öka andelen nya besökare som i dag står utanför den organiserade fritiden. Verksamhet för ungdomar som är 16 år och äldre utvecklas på flera fritidsgårdar.

Nämnder med barn- och ungdomsverksamhet har träffats i syfte att förbättra samverkan. Tre presidiesamråd har genomförts mellan kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, grund- och förskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden samt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och Ungsam (lokal ungdomssamverkan för förebyggande arbete i Haninge kommun).

*Mål 8***Folkhälsan ska förbättras.**

✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Sjukpenningtalet har ökat jämfört med 2013. Mellan november 2013 och november 2014 har sjukpenningtalet ökat något (9,5 till 9,9 dagar). Det gäller både kvinnor och män (11,8 till 12,2 dagar för kvinnor, för män från 7,3 till 7,6 dagar).

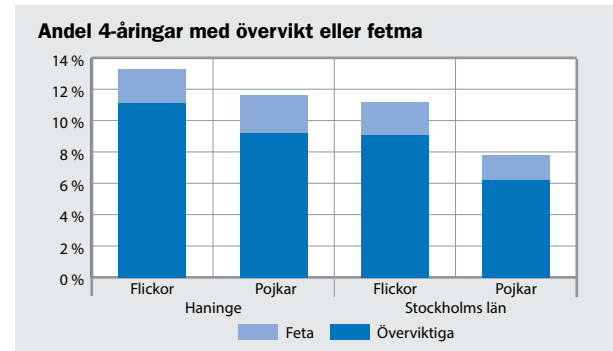
Indikator: Andel elever i årskurs 9 och gymnasiet som inte använder tobak har ökat något.

Indikator: Andel fyraåringar i Haninge med övervikt eller fetma är 12,4 procent. Kommunen har högre andel än genomsnittet för Stockholms län.

Kommunstyrelseförvaltningen och utbildningsförvaltningen deltar i projektet En frisk generation. Målet är att hitta en hälsosam livsstil som passar de familjer som deltar. Resultatet från projektets första halvår med Vikingaskolan har rapporterats. Därefter har projektet vidgats med ytterligare 25 familjer. Totalt ingår 76 personer i projektet.

Varje elev i grund- och gymnasieskolan erbjuds hälsobesök som är ett samtal för att följa upp varje elevs hälsa och ge eleven redskap för att ta ansvar för sin egen hälsoutveckling. Nästan alla tackar ja till dessa samtal.

Äldrenämnden har bland annat satsat på hembesök hos personer fyllda 75, 80 och 85 år samt hos nyblivna änkor och änklningar i syfte att sprida information om bland annat boendeplanering, hälsoförebyggande insatser och hur risken för fallolyckor kan minskas. Äldre personer har tillgång till praktisk service i hemmet för att förebygga fallskador.

*Mål 9***Invånarnas delaktighet och inflytande i samhället ska öka.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Nöjd-inflytande-index.

Invånarnas delaktighet och inflytande har inte ökat enligt Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning. Värdet (index) är 41 för Haninge. Medelvärdet för andra kommuner med över 50 000 invånare är 40. För Haninge är det främst förbättringar av faktorerna påverkan samt förtroende som kan höja indexet.

Kommunstyrelseförvaltningen har fortsatt med medborgardialog i olika former, till exempel i Brandbergen och Jordbro. För att öka ungdomarnas inflytande utvecklades en mobilapplikation (Speak app) där de kan kommunicera direkt med politikerna.

Stadsbyggnadsnämnden stärkte dialogen med medborgarna genom olika insatser. Stadsbyggnadsförvaltningen har utvecklat en mobilapplikation (Snacka stad) för att fler ska kunna ge förslag och svara på andras idéer om kommunens utveckling. Tävligen Årets Haningebyggnad genomfördes för andra året och vinnare blev Höglundaskolan.

Kultur- och fritidsförvaltningen har arrangerat ett drifttråd för de föreningar som använder idrottsanläggningarna. I driftrådet deltog 15 föreningar som diskuterade behov och önskemål.

Äldrenämndens framtidsgrupp ska bidra med synpunkter och idéer för att utveckla äldreomsorgen i Haninge. Gruppens möten har bland annat handlat om delaktighet och inflytande samt remiss om Äldreplan 2015–2022.

*Mål 10***Invånarnas trygghet ska öka.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Trygghetsfrågor i medborgarundersökningen.

Trygghetsindex i medborgarundersökningen blev 53 på en 100-gradig skala, vilket är samma nivå som förra året. Medelvärdet för andra kommuner med över 50 000 invånare är 59.

Indikator: Trygghetsindex för unga.

Detta index blev 74 på en 100-gradig skala (67 för flickor och 81 för pojkar). För hela Sverige är värdet 76, det vill säga två enheter högre. Frågorna har förändrats sedan förra undersökningen och det går därför inte att jämföra med tidigare siffror.

BRÅ genomförde en trygghetsmätning som visade att man är mer trygg i sitt bostadsområde i de flesta kommundelarna jämfört med förra mätningen (2011). Den upplevda tryggheten har ökat i åtta av tio kommundelar, men den har minskat i Brandbergen och Jordbro.

Kultur- och fritidsförvaltningen har gjort olika insatser för att skapa trygghet. Flera fritidsgårdar samarbetar med frivilliga föräldrar kring nattvandring under helgerna. Foajén och andra offentliga utrymmen i kulturhuset har inretts utifrån ett trygghetsperspektiv.

Socialförvaltningen har erbjudit krisstöd för barn och unga som utsatts för brott, informerat om rättsprocessen och hjälp att vid behov komma i kontakt med ungdomsmottagning, barnpsykiatri med mera.

Stadsbyggnadsnämnden fick extra medel för att höja attraktivitet och trygghet. Projektet Tryggt och snyggt resulterade i mer belysning, bättre städning och fler sommarblommor. Nämnden har förbättrat trafikmiljön kring flera skolor för att nå en ökad trygghet.

Äldrenämnden ansvarar för drygt 1 160 trygghetslarm vilket är fler än tidigare. För ett antal skärgårdsbor har trygghetslarmet kunnat kompletteras med kamera som går i gång om kunden larmar. Byte till nya moderna trygghetslarm på samtliga vård- och omsorgsboenden har gjorts.

Mål 11**Invånarna ska vara nöjda med kommunens service.**

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Nöjd-medborgar-index.

Nöjd-medborgar-index, som är ett sammanfattande mått på hur nöjda medborgarna är med kommunens verksamheter, blev 55, vilket är en enhet högre än förra året. Medelvärdet för andra kommuner med över 50 000 invånare är 57.

Utbildningsnämnderna har fastställt rutiner för klagomålshandling enligt reglerna i skollagen. Klagomålshandlingen är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet där brister utreds och åtgärdas. Ett 60-tal klagomål har kommit och många av dessa har avsett kränkningar.

Elevernas nöjdhet med gymnasieskolan och benägenhet att rekommendera sin skola har minskat jämfört med 2013. Det går inte att koppla de sämre resultaten till en särskild skola eller ett särskilt program.

Socialnämnden har följt upp rättssäkerheten inom myndighetsutövningen (beslut om försörjningsstöd). Uppföljningen visade bland annat att förvaltningsrätten har avslagit 60 av 67 överprövningar till förmån för socialtjänstens beslut.

Stadsbyggnadsförvaltningen har förbättrat rutinerna för plan- och bygglovsärenden för att ge bättre service, kortare väntetider samt för att fler planuppdrag ska kunna hanteras parallellt.

Tillgängligheten till äldreförvaltningens direkttelefon (Äldre direkt) har förbättrats.

Utvecklingen av Haninge taltidning har fortsatt och den publiceras även på haninge.se.

Mål 12**Den enskildes valfrihet över den offentligt finansierade servicen ska öka.**

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Andel av kommunala tjänster och service som utförs av andra utförare än kommunen. Andel (%) verksamheter som utförs av privata entreprenörer enligt LOV eller systemet med elvpenning (kostnad för köp av tjänst i förhållande till egen verksamhet).

Från och med 2014 använder kommunen den officiella statistik för köp av verksamhet som SCB samlar in från landets samtliga kommuner. I måttet ingår inte bara privata utförare utan även andra kommuner – dvs. alla andra utförare än kommunen själv. Statistiken har ett års eftersläpning. 2014 redovisas statistik från 2013 och/eller tidigare.

Köp av verksamhet Haninge kommun

I procent	2011	2012	2013
Förskola och barnomsorg	17	18	21
Utbildning	27	28	28
Äldre- och funktionshinder	23	26	30
Individ- och familjeomsorg	30	32	27

Mål 13**Fler människor ska komma i arbete.**

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Personer med försörjningsstöd som andel av befolkningen.

Andelen personer med försörjningsstöd någon gång under året har minskat till 4,8 procent från tidigare 5,2 procent. Minskningen motsvarar 150 personer i arbetsför ålder.

Indikator: Arbetslöshet 16–64 år.

I november 2014 var 7,0 procent av arbetskraften antingen öppet arbetslösa eller arbetssökande i program med aktivitetsstöd. Det är 0,6 procent lägre än året innan.

Kommunstyrelsens strategi var att verka för att fler företag etableras och utvecklas i Haninge. Förvaltningen har bland annat medverkat vid den internationella fastighets- och investerarmässan (Mipim) och vid den svenska motsvarigheten Business Arena Stockholm.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har kommunens uppföljningsansvar för alla ungdomar mellan 16 och 20 år som inte arbetar eller studerar. Knappt hälften av gruppen består av ungdomar som inte har gått ut gymnasiet. Utbildningsförvaltningen har startat en ny enhet för studie- och yrkesvägledning för denna målgrupp. Hittills har 62 av totalt 358 ungdomar haft kontakt med den nya enheten.

Flera verksamheter har tagit emot praktikanter och sommarjobbade ungdomar. Kultur- och fritidsförvaltningen tog emot 81 sommarjobbade ungdomar och ett 50-tal praktikanter. Stadsbyggnadsförvaltningen erbjöd skolungdomar sommararbete i kommunens parker. Äldreförvaltningen har tillhandahållit praktikplatser för elever på Fredrika Bremergymnasierna och Centrum Vux.

Det finns sex sociala företag i kommunen med totalt 59 anställda.

*Mål 14***Attraktiviteten i parker och utemiljöer kring bostadsområden och kommunala anläggningar ska öka.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Nöjdheten med parker.

Nöjdheten med parkerna var 60 på en 100-gradig skala, vilket är en enhet lägre än förra året.

Upprustningen av en park startar med en bred medborgardialog kallad Nyfiken park. Under 2014 stod Brandbergsparken i fokus.

*Mål 15***Haninges unga ska ha goda möjligheter till karriär i livet oavsett om man väljer arbete eller utbildning.**

✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Övergångsfrekvens från gymnasiet.

Av de elever som tog studenten 2011 hade 37 procent börjat på högskola inom tre år. Det är en procentenhet mer än året innan. Däremot är övergångsfrekvensen fortfarande lägre än för två år sedan. Det är fyra procentenheter mindre än i övriga Sverige.

Indikator: Andel elever med slutbetyg/examensbevis som gått ut ett nationellt program i Haninge kommuns gymnasium.

Andel elever med gymnasieexamen 2014 är lägre än andel elever med slutbetyg 2013. Värdena kan inte jämföras med varandra eftersom kraven för elever som läser enligt nuvarande gymnasierreform är högre än i den förra gymnasierformen.

Socialnämndens strategi har varit att erbjuda insatser till människor med långvarig arbetslöshet och/eller funktionsnedsättning för att öka personernas möjligheter till egen försörjning. Samverkan mellan socialförvaltningen och arbetsförmedlingen har setts över för att korta handläggningstiderna.

*Mål 16***Fler barn och ungdomar ska få uppleva en meningsfull fritid.**

✧ Måluppfyllelse kan inte bedömas.

Indikator: Nöjdheten med fritid mättes inte 2014 eftersom undersökningen bara genomförs vart fjärde år.

Kultur- och fritidsnämnden har tagit fram ett idrottspolitiskt och ett kulturpolitiskt program som fastställts av kommunfullmäktige. De utgör en viktig grund för att kunna erbjuda barn och unga en meningsfull fritid.

Biblioteken har bland annat genomfört bokcirklar, erbjudit juristhjälp samt haft språkcafé med läxhjälp. Bokbussen besöker torg och platser som frekventeras av många Haningebor. Sagostunder för mindre barn och biblioteksintroduktion för alla förskolebarn har genomförts.

På fritidsgårdarna har ungdomar fått hjälp med att bilda föreningar för att kunna fördjupa och utveckla sina intressen. Fritidsledare och ungdomar har tillsammans knutit kontakter med andra parter i kommunen.

Kultur- och fritidsnämnden har ökat tillgängligheten till sina verksamheter utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Förvaltningen har arbetat enligt handledningen för "Lätt och rätt för alla" för tillämpandet av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

*Mål 17***Andelen elever som når skolans kunskapsmål ska öka.**

✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Andelen godkända i alla ämnen (årskurs 6 och 9).

För årskurs 6 var 76 procent godkända i alla ämnen. Jämförelser med 2013 kan inte göras eftersom det tidigare bara fanns resultat från enskilda ämnen i årskurs 6.

Andel elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 9 är 71 procent, vilket är en liten ökning.

Rektorerna i grundskolan har prioriterat att analysera resultaten i matematik, läsning, samt utifrån genus och nyanlända för att få fram effektivare åtgärder i arbetet.

Indikator: Andelen högskolebehöriga (gymnasiet).

Andel elever som uppnådde högskolebehörighet efter fullgjort yrkesprogram har minskat drastiskt, från 77 procent av eleverna som fick slutbetyg förra året till 32 procent som fick yrkesexamen i år. Det går inte att jämföra värden 2014 med 2013 eftersom reglerna i gymnasieordningen har ändrats. Kraven för att få gymnasieexamen och därmed högskolebehörighet är märkbart högre i det nya regelverket.

*Mål 18***Andelen elever som upplever trygghet och arbetsro i skolan ska öka.**

✧ Målet är inte uppfyllt

Indikator: Andelen med upplevd trygghet i förskola, grundskola, gymnasium.

Andelen som är trygga i skolan har minskat i förskolan/familjedaghem och grundskolan samt andra årskursen i gymnasiet. I gymnasiets årskurs 1 och 3 har ingen förändring skett.

Indikator: Andelen med upplevd studiero i grundskola, gymnasium.

Andelen med studiero i skolan har minskat i gymnasiet. I grundskolan har andelen elever som inte blir störda av andra elever minskat något. Flickor i grundskolan och gymnasiet blir något mer störda av andra elever jämfört med pojkarna.

På gymnasiet årskurs 2 har elevernas upplevda trygghet och studiero minskat jämfört med 2013 och är tillbaka på samma nivå som 2012. Förändringarna går inte att knyta till någon speciell skola eller något speciellt program.

Upplevd trygghet		
I procent	2013	2014
Förskolan	94	93
Grundskolan	87	85
Gymnasiet – kommunala, år 1 och 3, Skolplaneenkät	91	91
Gymnasiet – kommunala år 2, KSL elevenkät	92	86

Studiero		
I procent	2013	2014
Andel som inte blir störda av andra elever i klassrummet (grundskolan)	29	27
På lektionen stör andra elever ordningen i klassrummet (grundskolan)	67	67
På lektionen stör andra elever ordningen i klassrummet, gymnasiet år 1 och 3	50	53
Andel elever som upplever arbetsro på lektionerna, gymnasiet år 2	49	45

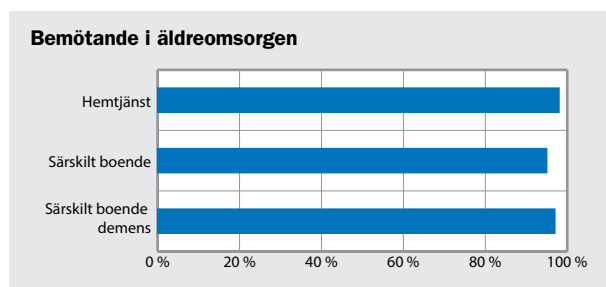
*Mål 19***Den enskilde äldres nöjdhet med den kommunala servicen ska öka.**

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator: Bemötande i hemtjänsten.

Indikator: Bemötande i särskilt boende.

Indikator: Bemötande i särskilt boende för personer med demenssjukdomar.

Alla verksamheter i kundundersökningen uppnår målet att minst 90 procent av kunderna är nöjda med personalens bemötande. Frågan är dock omformulerad jämfört med förra årets undersökning.

Äldreförvaltningen har inrättat en tjänst som anhörigkonsulent. I uppdraget ingår att erbjuda strukturerade samtal för närstående och de som vårdar äldre för att identifiera och kartlägga behov.

Tre av fyra kommunala hemtjänstenheter och sex privata/externa enheter samt alla kommunala vård- och omsorgsboenden har granskats inom ramen för intern och extern kvalitetsgranskning. Samtliga granskade enheter har godkänts avseende kriteriet om kundnöjdhet.

EKONOMISK HÅLLBARHET

✧ Inom målområdet är tre av fem mål uppfyllda, ett är delvis uppfyllt. Målet att Haninge ska vara Sveriges bästa arbetsgivare är inte uppfyllt.

*Mål 20***Kommunen ska nå ett budgeterat resultat som motsvarar minst två procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.**

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator: Ekonomiskt resultat.

Årets resultat blev 74,7 miljoner kronor (mnkr). Resultatet motsvarar 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag och därmed uppfylldes resultatmålet.

Nämnderna redovisade ett sammanlagt överskott på 15,9 mnkr jämfört med budget, exklusive kommunfullmäktiges reserv, vilket är en positiv avvikelse jämfört med budget på 0,4 procent. Budgetföljsamheten har därmed förbättrats jämfört med föregående år då avvikelsen var 0,9 procent.

Stadsbyggnadsnämnden hade ett överskott på 15,5 mnkr, vilket motsvarade 12,3 procent av budget. Resultatet berodde främst på en snöfattig vinter under årets första, såväl som årets sista månader.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hade ett överskott på 12,9 mnkr motsvarande 3,6 procent av budget. Överskottet berodde främst på att färre elever än budgeterat studerat inom gymnasieverksamheten. Kostnaderna blev även lägre inom vuxenutbildning och centralt stöd.

Äldrenämnden hade ett underskott på 17,0 mnkr eller 2,8 procent av budget, främst som följd av kraftig volymutveckling de senaste åren.

Indikator: Soliditet inklusive pensionsskuld

Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelser har stadigt förbättrats de senaste åren. 2009 var soliditeten inklusive pensionsskuld -22 procent. 2014 var samma nyckeltal -5 procent, det vill säga en förbättring av soliditeten med 17 procentenheter. Det innebär att kommunen har förbättrat sin finansiella styrka på lång sikt.

*Mål 21***Kommunen ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator 1: Nöjd-medarbetar-index.

Medarbetarindex mäts från och med 2014 i hållbart medarbetarengagemang (HME). Indexet mäter medarbetarnas engagemang inom områdena motivation, styrning och ledarskap. HME blev 78,2 vilket är en liten minskning från året innan (78,4).

Arbete med ledarskapsfrågorna har varit prioriterade under 2014 och ett långsiktigt arbete med ledning och styrning samt chefs- och ledarskap har inletts. Riktlinjer för medarbetarskap och ledningsgrupper har tagits fram. Behovsanpassad kompetensutveckling av chefer har genomförts.

*Mål 22***Kommunens verksamhet ska präglas av effektiv resursanvändning.**

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator: Sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron var 7,0 procent. Det är 0,5 procentenheter lägre än 2013. För att öka närvaron på arbetsplatserna har kommunen prioriterat arbetet med sjukfrånvaron. En tjänst för företagshälsovård (FHV) har köpts in. Tjänsten stödjer sjuk- och friskänmälan samt anmälan om vård av barn. Vid upprepad frånvaro signalerar FHV att rehabiliteringsinsatser kan behöva sättas in. Detta har bidragit till en tydligare styrning och ett bättre stöd för både medarbetare och chefer.

Utbildningsförvaltningen har under året utvecklat en egen handlingsplan för sjukfrånvaro.

Stadsbyggnadsförvaltningen har uppmärksammat att sjukfrånvaron har ökat och kommer att göra en genomgång av anledningen till detta. Särskild vikt kommer att läggas vid att studera långtidsfrånvaron samt ökningen av sjukfrånvaron i åldersgruppen 30–49 år.

Indikator: Ramavtalstrohet.

Avtalstroheten var 87 procent för 2014, vilket är en förbättring med 6 procentenheter jämfört med året innan. Alla förvaltningar har förbättrat sin avtalstrohet. Förbättringarna beror främst på att fler avtal har skrivits och att det blivit lättare att söka i avtalskatalogen.

Avtalstrohet i procent	2014	2013	Förändring
KSF	93	89	4
KOF	73	58	15
MN	42	28	14
UBF	75	69	6
SOF	76	52	24
SBF	86	84	2
ÄF	88	84	4
Totalt	87	81	6

Genom att fler inköp görs hos rätt leverantörer kan avtalstroheten förbättras ytterligare. Högre avtalstrohet ger lägre kostnader för inköpen. Ett arbete har startat vars syfte är att effektivisera och kvalitetssäkra inköp i kommunens verksamheter. Detta kommer att ske genom nya rutiner i ett inköpssystem.

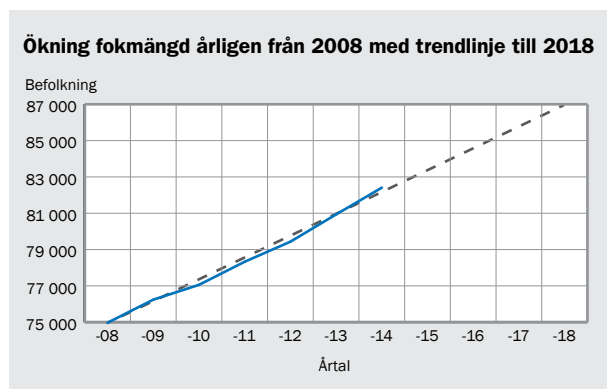
Mål 23

Med 2008 som jämförelseår ska invånarantalet till år 2018 ha ökat med minst 10 000.

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator 1: Befolkningstillväxt.

Antalet invånare var den 31 december 82 407. Folkmängden ökade under året med 1 475 invånare. Befolkningen har sedan 2008 ökat med 8 709 invånare. Om befolkningen fortsätter att öka i samma takt, kommer målet att nås redan år 2016.

Mål 24

Det ska vara enkelt att starta och utveckla företag i kommunen så att antalet arbetsplatser ökar.

✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: SBA:s nöjd-kund-index för företagare.

Mätningar görs vartannat år. Senaste mätningen genomfördes 2013 och visade ett nöjd-kund-index för företagare på 67. Detta var en förbättring jämfört med tidigare mätning (66). Mätningen 2013 visade att företagarna var nöjdare med kommunens handläggning av bygglov och mindre nöjda med serveringstillstånden jämfört med tidigare undersökning.

Indikator: Antalet arbetsställen i kommunen.

I november fanns 2 752 arbetsställen med minst en anställd i Haninge, vilket är en ökning med 87 arbetsplatser jämfört med året innan.

Haninge arbetar med beredskap inför att fler företag kommer att etablera sig i Haninge när hamnen i Norvik, Nynäshamn, är fullt utbyggd. Främst förväntas transport- och logistikföretag förlägga sin verksamhet nära motorvägen. I Albyberg har 33 000 kvadratmeter mark börjat beredas för etablering av nya företag. Fors trafikplats har börjat förberedas för företagsetableringar på 10 000 kvadratmeter mark.

Priset för Bästa tillväxt delas ut varje år av kreditupplysningsföretaget Syna. Priset går till den kommun i varje län som har störst andel företag som nyanställer, ökar sin omsättning och går med vinst. Haninge kom på fjärde plats i Stockholms län.

Kvalitet

Kommunens kvalitetspolicy skapar ett gemensamt synsätt för kommunens kvalitetsarbete. Vi har fyra kvalitetskriterier som genomsyrar allt kvalitetsarbete. Dessa är:

✧ Bemötande

Vi bemöter våra kunder professionellt med lyhördhet och flexibilitet. Ett gott bemötande är också avgörande för hur kunderna uppfattar vår verksamhet och därmed för våra resultat.

✧ Inflytande

Vi ger våra kunder inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Vi möter ständigt nya kunder i våra verksamheter. För att kunna erbjuda var och en av dem inflytande är vi öppna för nya idéer och förslag.

✧ Tillgänglighet

Vi har korta svarstider och ledtider och reagerar snabbt på kundernas behov. Tillgänglighet avser också fysisk tillgänglighet. Varje verksamhet behöver ta reda på vilken tillgänglighet kunderna prioriterar och anpassa verksamheten efter önskemålen.

✧ Trygghet

Vi visar omtanke om våra kunder. Ett professionellt bemötande och tydliga beskrivningar av vad kunden kan förvänta sig skapar största möjliga trygghet för varje medborgare.

KVALITETSDEKLARERADE TJÄNSTER FÖR ATT FÖRBÄTTRA VERKSAMHETER

Enligt kommunens kvalitetspolicy ska nämnderna kvalitetsdeklarerade de tjänster som erbjuds till allmänhet eller kunder. Kvalitetsdeklarationen beskriver vad medborgarna och kunderna kan förvänta sig av tjänsten utifrån resurser, metoder, organisation och kompetens. Kvalitetsdeklarerade tjänster kan också beskriva vad medborgare och kunder inte kan förvänta sig. Det finns 36 kvalitetsdeklarerade tjänster i kommunen.

Ansvarig nämnd	Antal tjänster	Exempel
Kommunstyrelsen	1	Hemsidan
Kultur- och fritidsnämnden	10	Bibliotek, fotbollsplaner
Socialnämnden	3	Personlig assistans, trygghetslarm
Stadsbyggnadsnämnden	9	Husutstakning, nybyggnadskarta
Äldrenämnden	9	Bostadsanpassningsbidrag
Överförmyndarnämnden	4	Regjesterutdrag, årsräkning
Summa	36	

Ingen av utbildningsnämnderna har kvalitetsdeklarerade tjänster. I kommunen finns en skolplan som fastställts av kommunfullmäktige. Skolplanen gäller alla skolformer och uttrycker kommunens ställningstaganden på hela utbildningsområdet. Skolplanen innehåller andra krav på rutiner för klagomåls- och synpunkts hantering än kvalitetsdeklarerade tjänster.

På haninge.se beskrivs alla kvalitetsdeklarerade tjänster. Om en medborgare eller kund inte är nöjd med tjänsten finns

en hänvisning till Synpunkt Haninge, med uppmaning om att tycka till. Det finns även möjlighet att använda blanketter, skriva brev eller ringa för att lämna synpunkter.

SYNPUNKTER ANVÄNDS FÖR BLI BÄTTRE

Den som har synpunkter på kommunens verksamheter kan lämna synpunkter oavsett om det är kritik, beröm eller förslag på att förbättra servicen.

Antalet synpunkter år 2014 var något fler jämfört med år 2013. Ökningen har skett hos äldreförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen. Flest synpunkter berörde, precis som tidigare år, stadsbyggnadsförvaltningen och felanmälan av fel eller brister i utemiljön. Äldreförvaltningens ärenden har ökat vilket beror på att i en enkät uppmanas kunderna att lämna synpunkter och förslag (utöver att besvara enkäten).

Förvaltningarna har förbättrat sina verksamheter utifrån synpunkter som har kommit. Ett önskemål om trådlöst nätverk i Jordbro kultur- och föreningshus har resulterat i ett nytt trådlöst nätverk. Konstgräset på Torvalla idrottsplats har bytts efter klagomål att det gamla konstgräset var slitet.

Socialförvaltningen har fått önskemål om nya verksamheter, till exempel att öppna ett gym. Ett fåtal klagomål avser personalens bemötande och att rökning nära verksamhetslokaler gör att rök tränger in. Åtgärder för att förbättra omsorgen har vidtagits när det har varit möjligt.

Synpunktslämnaren ska få en första återkoppling från en handläggare inom tre arbetsdagar enligt kommunens riktlinjer. Återkopplingen är ett område som behöver bli bättre oavsett verksamhetsområde. Knappt hälften av ärendena återkopplas inom given tid och det är samma nivå som förra året. För att komma till rätta med detta behövs förbättrade rutiner och utbildning för handläggare och chefer.

	2013	2014
Felanmälan utemiljö	345	441
Stadsbyggnadsförvaltning	234	248
Kommunstyrelseförvaltning	80	129
Äldreförvaltning	68	117
Kultur- och fritidsförvaltning	113	115
Utbildningsförvaltning	39	38
Socialförvaltning	41	33
TOTALT	920	1 121

MEDBORGARFÖRSLAG FRÅN KOMMUNINVÅNARNA

Alla som är folkbokförda i Haninge kommun har rätt att lämna medborgarförslag till kommunen. Medborgarförslag får bara handla om det som ingår i kommunens ansvarsområde och inte är löpande underhåll, till exempel att byta glödlampor. Ett medborgarförslag ska alltid tas upp för ställningstagande i någon av kommunens nämnder eller i kommunfullmäktige.

Medborgarna har skickat in 48 medborgarförslag till kommunen. Av dessa rörde 26 stadsbyggnadsnämndens område, 13 kommunstyrelsen, 7 kultur- och fritidsnämnden, 1 socialnämndens område och 1 grund- och förskolenämndens samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område.

Ett av medborgarförslagen från 2013 handlade om möjligheten att få lämna in medborgarförslag digitalt och inte bara på papper. Kommunstyrelsen behandlade förslaget 2014 och beslutade att genomföra detta. Numera går det att lämna in förslag via haninge.se. Av de 48 medborgarförslag som lämnades in var 28 digitala.

E-TJÄNSTER FÖR ENKLARE HANTERING

Att använda e-tjänster är både snabbare och enklare jämfört med papper eller att fylla i, skriva ut och skicka blanketter. Det finns 15 e-tjänster på haninge.se. Åtta nya e-tjänster lanserades 2014.

RESULTAT AV OLIKA UNDERSÖKNINGAR

Kommunen deltar varje år i SCB:s medborgarundersökning som mäter attityder bland medborgarna. Undersökningen ger helhetsbetyg på kommunen som plats att bo på och leva i, på kommunens olika verksamheter och på medborgarnas inflytande på kommunens politik.

Medborgarna har mest förtroende för räddningstjänsten samt vatten och avlopp och minst förtroende för kommunens stöd till utsatta personer. Detta har inte förändrats de tre senaste åren. Haninges medborgare är mer nöjda med äldreomsorgen och mindre nöjda med till exempel grundskolan och kulturutbudet jämfört med andra kommuner som har 50 000 invånare eller fler.

	Kommuner med 50 000 invånare eller fler	Samtliga kommuner	Haninge
Nöjd-medborgar-index	57	54	55
Förskolan	61	63	58
Grundskolan	57	57	51
Gymnasieskolan	62	59	56
Äldreomsorgen	48	51	55
Stöd för utsatta personer	48	48	49
Räddningstjänsten	75	74	73
Gång- och cykelvägar	55	53	56
Gator och vägar	55	53	56
Idrotts- och motionsanläggningar	62	60	58
Kultur	66	62	59
Renhållning och sophämtning	65	66	60

SCB:s medborgarundersökning 2014

Alla nämnder och förvaltningar använder egna kund- eller brukarundersökningar för att kunna följa upp och förbättra sina verksamheter. Kultur- och fritidsnämnden gör årliga brukarundersökningar av olika verksamheter. 2014 års kvalitetsgranskning av den öppna fritidsverksamheten för 10–12-åringar på fritidsgårdarna och parkleken visade att verksamheten uppfyller skollagens uppdrag. Skolplaneenkäten och SCB:s nöjd-medborgar-index för skolområdet används av utbildningsförvaltningen som underlag i förbättringsarbeten.

Äldrenämnden använder en kvalitetsgranskningsmodell för särskilda boenden och leverantörer av hemtjänst.

Informationen på haninge.se är uppdaterad utifrån Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) granskning av kommunernas webbplatser. Haninge.se är landets tredje bästa kommunala webbplats.

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET TILL KOMMUNENS SERVICE OCH TJÄNSTER

Tillgänglighetsperspektivet omfattar hela skalan från den fysiska tillgängligheten i det offentliga och privata rummet till utbildning för personal om funktionsnedsättningar.

Lätt och rätt för alla är en handbok för förtroendevalda och medarbetare i Haninge kommun med syfte att vägleda nämnder och förvaltningar i arbetet med tillgänglighetsfrågor.

Exempel på verksamhet, insatser och aktiviteter som bidragit till en förbättrad tillgänglighet:

- ✧ Haninge kommun har anslutit sig till Tillgänglighetsdatabasen. Där kan personer med funktionsnedsättning själva söka och finna information om hur offentliga lokaler är utformade och utifrån den informationen bedöma om de kan besöka lokalen.
- ✧ Ett flertal e-tjänster har publicerats på haninge.se med syfte att underlätta för personer, med och utan funktionsnedsättning, att ta del av kommunal verksamhet, tjänster och aktiviteter.
- ✧ Haninge.se följer i stort klarspråksprincipen, informationen på hemsidan är vårdad, enkel och begriplig.
- ✧ Kommunens direkttelefon för äldreomsorg, Äldre direkt, har förbättrats i och med att telefonsamtalen besvaras av färre personer som därigenom får högre kompetens.
- ✧ Tillgänglighetsaspekterna har getts hög prioritet i detaljplanarbetet och bygglovshanteringen.
- ✧ Skolans verksamhetslokaler som ska vara tillgängliga för alla, det har gjorts anpassningar utifrån uppkomna behov. Gudö förskola som togs i bruk under året är ett gott exempel på en verksamhet med hög tillgänglighet, både för anställda och barn.
- ✧ Jordbrogården, kommunens fritidsverksamhet med hög tillgänglighet, har bidragit till att ungdomar med funktionsnedsättning får en meningsfull och aktiv fritid.
- ✧ Bokbussen har utökat sin service till gruppbofästigheter, daglig verksamhet och dagverksamhet.
- ✧ Jordbro kultur- och föreningshus har fått bättre tillgänglighet genom att hörselslingor installerats.
- ✧ Aktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättningar har genomförts tillsammans med föreningslivet.
- ✧ Busshållplatser har byggts om för ökad tillgänglighet. Gång- och cykelvägar har röjts från buskage och sly samt fått bättre belysning.
- ✧ Torvalla idrottsplats har byggt två tillgänglighetsanpassade bouleanor.
- ✧ En portabel hörslina finns att disponera i kommunens lokaler för att öka tillgängligheten för medborgare och medarbetare med hörselnedsättning.

Internkontroll

En god internkontroll kännetecknas av

- ✧ att verksamheten lever upp till målen och är kostnads-effektiv
- ✧ att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- ✧ att regler och riktlinjer följs
- ✧ att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs.

Reglementet för internkontroll anger att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll och att nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sina respektive ansvarsområden.

Varje nämnd ska göra risk- och väsentlighetsanalyser och fastställa en internkontrollplan som ska följas upp varje år. Internkontrollplanen är ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

UPPFÖLJNING AV NÄMNDERNAS INTERNKONTROLLPLANER

I kommunstyrelsens internkontrollplan har bland annat processer inom IT följts upp. Kommunstyrelseförvaltningen har skapat gemensamma rutiner när nya IT-system ska införas eller förändras. Arbete har påbörjats med att säkerställa att reservplaner finns för verksamhetssystem i händelse av längre avbrott av IT-kommunikation. Stickprov av inköp till kommunstyrelseförvaltningens verksamheter visar att det finns en tydlig koppling mellan inköpen och verksamheterna.

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fastställt en mål- och resultatuppföljningsplan för att systematiskt följa skolornas resultat. Planen omfattar betyg, nationella prov och kunskapskontroller. Nämnden har fått information om betygsresultat, resultat av nationella prov och kunskapskontroller. Utöver detta visar uppföljning av grund- och förskolenämndens internkontrollplan på vissa brister i att anmäla delegationsbeslut till nämnden. Uppföljningen av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens internkontrollplan visade inte på några brister.

I uppföljningen av kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan framgår att en majoritet av kontrollmomenten fungerar väl. Vid granskning av föreningsbidragen kan konstateras att vissa dokument saknades helt eller delvis. Ett förbättringsarbete pågår avseende rutinen för föreningsbidrag. Ett flertal åtgärder har vidtagits för att förbättra avtalshandlingen inom förvaltningen.

Socialnämndens internkontrollplan innehöll bland annat granskning av rutiner för fakturering av serveringstillstånd, registrering av allmänna handlingar, hantering av enskildas medel, dokumentation inom hälso- och sjukvård och Lex Sarah. Vissa brister kunde identifieras vad gäller fakturering av serveringstillstånd och registrering av allmänna handlingar samt hantering av enskildas medel.

Stadsbyggnadsnämnden har påbörjat arbete med att upprätta rutinbeskrivningar inom samtliga verksamheter samt har upprättat arbetsmiljöplaner för anläggningsarbeten på de arbeten som beställs via mark- och exploateringsavdelningen. Övrigt arbetsmiljöarbete kommer att fortsätta under det kommande året.

Uppföljning av äldrenämndens internkontrollplan visar att flertalet kontrollmoment fungerar utan anmärkning, men att det finns brister inom vissa områden, exempelvis vid redovisningen av inköp via företagskortet. En av kvalitetsindikatorerna i kvalitetsgranskningen avser social dokumentation där ett urval av genomförandeplaner granskats. Resultatet visar att det finns förbättringsmöjligheter inom området.

Miljönämndens internkontrollplan innehöll samma kontrollmoment som kommunstyrelsens. Inga brister har kunnat ses i uppföljningarna.

Uppföljningen av Södertörns upphandlingsnämnds internkontrollplan visar att efterfrågan på nämndens tjänster ökat väsentligt. Förfrågningsunderlagen håller i regel god kvalitet och avtalstroheten följs upp regelbundet. Rutiner för avtalsuppföljning håller på att tas fram.

I Södertörns överförmyndarens internkontrollplan visar uppföljningen att brister finns i vissa rutiner och tillämpningen av dem. Åtgärder för att förbättra detta finns med i arbetet med målen för 2015.

ANDRA INSATSER FÖR FÖRBÄTTRAD INTERNKONTROLL

Kommunstyrelseförvaltningen har genomfört en ekonomiutbildning där alla chefer samt annan personal som hanterar ekonomi, inbjöds att delta. Utbildningen genomfördes vid nio tillfällen och nästan 200 personer deltog totalt.

Ett arbete har startat vars syfte är att effektivisera och säkerställa inköp i kommunens verksamheter. Detta kommer att ske genom nya inköps- och beställningsrutiner i ett inköps-system. Alla förvaltningar deltar i arbetet som sker tillsammans med Nynäshamns kommun. Inköpssystemet beräknas att vara i drift under 2016.

Kommunen har under året påbörjat införandet av ett gemensamt beslutsstödssystem. I det webbaserade systemet är ekonomiuppföljning, personaluppföljning, kvalitets- och verksamhetsfrågor samlade. Alla chefer kan därmed följa upp sin verksamhet ur olika perspektiv på ett ställe i stället för att gå in och söka i olika datorsystem. Samtliga förvaltningar ska använda beslutsstödssystemet 2015.

Personal

PERSONALPOLITISKA PROGRAMMET OCH PLAN FÖR FRÄMJANDE AV MÅNGFALD

Haninge kommun har arbetat aktivt med att implementera beslutade chefsriktlinjer. Riktlinjerna har tagits fram av kommunens chefer och beslutades i december 2012. En vilja finns att utveckla arbetsgivarskapet utifrån Haninge kommuns personalpolitiska program (PPP) och göra vision och värdegrund verklig. Under våren beslutades att arbeta med flera områden utifrån en utvecklingsplan för att uppnå det som uttryckts i PPP.

Riktlinjer för medarbetarskap och riktlinjer för ledningsgrupper har tagits fram efter remiss i förvaltningsledningarna. I utvecklingsplanen sägs också att det är viktigt med chefers individuella kompetensutveckling och annat stöd. Flera viktiga områden är ledning och styrning samt utveckling av gemensam kultur och förhållningssätt.

Kompetensutveckling av chefer har genomförts mer behovsanpassat än tidigare. Inventeringar av kompetens har genomförts i förvaltningarna. Varje förvaltning har identifierat sina behov, och kompetensutvecklingen har utgått därifrån. Chefsintroduktion har genomförts utifrån individens och förvaltningens behov. Resultatet är att cheferna upplever sig säkrare och mer kompetenta i sin roll. Vid inköp av stöd till chefer betonas särskilt det individuella behovet. Detta leder till att cheferna blir mer handlingskraftiga i sitt chefs- och ledarskap.

Två chefsdagar har genomförts. Syftet med dem är att skapa inspiration i chefs- och ledarskapsfrågor, ge en helhetsbild av Haninge kommun för nya chefer samt synliggöra ledningen i kommunen. Kommunens chefer har getts möjlighet att diskutera chefsfrågor, vilket har varit mycket värdefullt. Att diskutera likheter och olikheter i chefs- och ledarskapet ger förståelse för varandra och för det större sammanhang som chefer ingår i. Det har också lett till ökad samverkan mellan chefer över förvaltningsgränserna.

Sjuktalet bland anställda i Haninge kommun är högre än i riket och kommunen har prioriterat arbetet med sjukfrånvaron. En central finansiering av företagshälsovården har gjort det möjligt för cheferna att ta sitt arbetsgivaransvar inom hela arbetsmiljöområdet. En tjänst har köpts in som stödjer sjuk-, frisk- och anmälan om vård av barn. Detta har bidragit till en tydligare styrning och ett bättre stöd för både medarbetare och chefer. Ökad kompetensutveckling av chefer i systematiskt arbetsmiljöarbete och i sjukfrånvaroprocessen ger på sikt en lägre sjukfrånvaro och därigenom andra positiva effekter i verksamheten.

Personal	2013	2014
Antal anställda	4 626	4 709
Varav män	1 024	1 031
Varav kvinnor	3 602	3 678
Sjukfrånvaro av överenskommen arbetstid, alla anställda i procent	7,5	7,0
Sjukfrånvaro bland män i procent	4,4	4,9
Sjukfrånvaro bland kvinnor i procent	8,4	7,6
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	51,8	55,1
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre i procent	6,4	6,1
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år i procent	7,8	7,3
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre i procent	7,5	6,8

Gäller tillsvidareanställda och visstidsanställda som arbetar minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/- 0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

Pensionsprognos för hela kommunen innebär att fram till år 2017 går ca 80 anställda i pension per år. År 2018-2020 ökar antalet medarbetare som når pensionsåldern 65 år till drygt 100 årligen.

Styrning och ledning i det systematiska arbetsmiljöarbetet har prioriterats. Ett projekt har startat för att införa ett pedagogiskt verktyg som stödjer arbetet. Verktyget finns tillgängligt för all personal på kommunens intranät. Riktlinjer och rutiner inom arbetsmiljöarbetet finns samlade där.

Den årliga arbetsplatsundersökningen (APU) har gjorts. 2014 var antalet frågor förändrat. Den kommunövergripande undersökningen innehöll färre frågor men är jämförbara med andra kommuner. De frågor som omfattade den psykosociala arbetsmiljön ska istället hanteras på arbetsplatserna utifrån en annan metod. Hållbart medarbetarengagemang (HME) är ett jämförelsetal som har arbetats fram av Sveriges Kommuner och Landsting. HME var 78,2 och har minskat något jämfört med året innan (78,4).

Forskning visar att det är främst tre områden som påverkar medarbetares engagemang i arbetet för att kunna utföra ett gott arbete. Det är motivation, styrning och ledarskap.

Motivation är känslan av att ha ett meningsfullt arbete, att lära nytt och utvecklas i arbetet och att se fram mot att gå till arbetet. Resultatet från APU ligger på 80 av 100. Det är en ökning med 0,3 jämfört med föregående år.

Ledarskap är om närmaste chef visar uppskattning för arbetsinsatser, visar förtroende för sina medarbetare och ger sina medarbetare förutsättningar att ta ansvar för arbetet. Resultatet ligger på 75,6, vilket är en minskning med 0,3 från föregående år.

Styrning innebär förståelse för arbetsplatsens mål, att målen följs upp på arbetsplatsen och utvärderas på ett bra sätt och att medarbetare vet vad som förväntas av dem i sitt arbete. Resultatet är 78,9 som är en sänkning med 0,7 från föregående år.

Sammanfattning av APU är att ledarskap har sämst resultat och att resultatet inom styrning har försämrats mest. Det är främst uppföljning och utvärdering av målen på arbetsplatsen som behöver förbättras. Resultatet av APU bekräftar att rätt utvecklingsområden under året har prioriterats. Det vill säga att arbeta långsiktigt med ledning och styrning samt chefs- och ledarskap.

I kommunens plan för främjande av mångfald anges att ett positivt och inkluderande arbetsklimat ska råda. En slutsats är att om motivationen är hög så råder ett positivt och inkluderande arbetsklimat. Motivationen har ökat i APU och har också det högsta värdet. Strävan ska trots det vara att öka det ytterligare.

Effekter av arbetet med förändring av såväl kultur som förhållningssätt kommer att uppnås genom att på ett ännu bättre sätt styra och leda. Med ett positivt och inkluderande arbetsklimat skapas motiverade medarbetare.

Hållbart medarbetarengagemang	2013	2014
Mitt arbete känns meningsfullt	87,7	88,0
Jag lär nytt och utvecklas i mitt arbete	75,8	76,1
Jag ser fram emot att gå till arbetet	75,7	76,0
Totalt motivation	79,7	80,0
Min närmaste chef		
visar uppskattning för mina arbetsinsatser	70,9	70,9
visar förtroende för mig som medarbetare	79,1	78,7
ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete	77,8	77,2
Totalt ledarskap	75,9	75,6
Jag är insatt i min arbetsplats mål	83,4	84,1
Min arbetsplats följs upp och utvärderas på ett bra sätt	69,5	68,2
Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete	85,9	84,5
Totalt styrning	79,6	78,9
Totalt hållbart medarbetarengagemang	78,4	78,2

Busslinjen till Gullmarsplan är ett av resultaten i en medborgardialog som genomförts i Dalarö.

Lottie och Kerstin, Framtidsgruppen
haninge.se/medborgardialog

Finansiell analys

Kommunens finansiella ställning och utveckling analyseras ur fyra perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

EKONOMISKT RESULTAT	KAPACITET	RISK	KONTROLL
Vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella åtaganden på lång sikt.	Risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet.	Vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen.
Analys av ✧ årets resultat ✧ balanskravet ✧ finansnetto ✧ nettokostnadsandel ✧ årets investeringar ✧ självfinansieringsgrad.	Analys av ✧ eget kapital och soliditet ✧ långfristiga skulder och skuldsättningsgrad.	Analys av ✧ ränterisker ✧ likviditet ✧ pensionskund ✧ borgensåtaganden ✧ skatteintäkter.	Analys av ✧ budgetföljsamhet ✧ prognossäkerhet.

EKONOMISKT RESULTAT

Årets resultat

Årets resultat blev 74,7 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2014 blev 2,0 procent och därmed uppfylldes resultatmålet.

Fullmäktige beslutade om justerad driftbudget under pågående år och det budgeterade resultatet efter justeringar var

52,2 mnkr. Det innebär att årets resultat översteg budgeterat resultat med 22,5 mnkr.

I resultatet ingår realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark med 11,4 mnkr.

Balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Detta gäller varje enskilt budgetår. Ett negativt resultat

Nämnder/styrelser	Intäkter	Kostnader	Nettoutfall	Budget netto	Avvikelse	Avvikelse*
Grund- och förskolenämnd	159,6	1 614,6	1 455,0	1 444,4	-10,6	-0,7 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	117,8	468,7	350,9	363,8	12,9	3,5 %
Kommunfullmäktiges reserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Kommunstyrelse	640,6	825,6	184,9	188,8	3,9	2,1 %
Kultur- och fritidsnämnd	37,2	215	177,8	178,9	1,1	0,6 %
Miljönämnd	0,6	3,4	2,8	4,1	1,3	
Revision	0,0	1,2	1,2	1,9	0,7	
Socialnämnd	246,1	988,4	742,3	749,8	7,5	1,0 %
Stadsbyggnadsnämnd	235,8	346,0	110,2	125,7	15,5	12,3 %
Södertörns upphandlingsnämnd	8,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Södertörns överförmyndarnämnd	21,9	21,9	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Valnämnd	2,4	6,1	3,7	4,3	0,6	
Äldrenämnd	94,9	719,5	624,6	607,6	-17,0	-2,8 %
Summa nämnder	1 565	5 218	3 653,4	3 669,3	15,9	0,4 %
Finansförvaltning	4 523,0	795	-3 728,1	-3 721,5	6,6	
Totalt, resultat	6 087,9	6 013,1	-74,7	-52,2	22,5	

*Avvikelsens andel av budget i procent visas inte för nämnder eller styrelser med en total budget för året som understiger 5,0 mnkr.

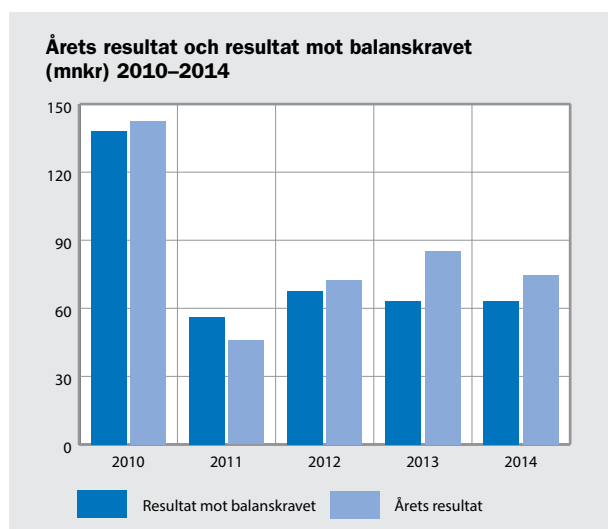
Tabellen avser 2014 och redovisas i miljoner kronor (mnkr) om inget annat anvisas.

(underskott) ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet påverkas inte resultatet av realisationsvinster och förluster. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes.

I resultatet mot balanskravet exkluderas exploateringsvinst som är en resultatpåverkande engångspost. Justerat för detta uppgick resultatet mot balanskravet till 63,3 mnkr.

	2014
Årets resultat	74,7
Exploateringsvinst	-11,4
Balanskravsresultat	63,3

Årets resultat och resultat mot balanskravet (mnkr).

	2010	2011	2012	2013	2014
Årets resultat	142,7	45,8	72,3	85,3	74,7
Resultat mot balanskravet	138,1	56,3	67,5	63,2	63,3

Nämnder och styrelser redovisade ett överskott gentemot budget på 15,9 mnkr inklusive kommunfullmäktiges reserv. Finansförvaltningen hade ett överskott jämfört med budget på 6,6 mnkr. Den sammanlagda avvikelserna mot budget var ett överskott på 22,5 mnkr, vilket motsvarar 0,6 procent av den totala nettobudgeten för året. Utfallet av skatter och generella statsbidrag blev 2,5 mnkr lägre än budgeterat. Övrig finansförvaltning gör ett överskott på 9,1 mnkr som förklaras av ett bättre finansnetto än budgeterat.

Finansnetto

Med finansnetto avses skillnaden mellan finansiella intäkter (65,3 mnkr) och finansiella kostnader (32,4 mnkr). I de finansiella kostnaderna ingår bland annat räntekostnader för pensionsskulderna (3,3 mnkr). Resultatet av finansnettot beror på lägre ränta på kommunens inlåning medan kommunens utlåning till Tornberget hade fast ränta som var högre. Kommunens positiva resultat har också bidragit till att kommunen behövt låna mindre än planerat.

Finansnetto	2010	2011	2012	2013	2014
Mnkr	20,1	14,0	24,4	23,2	32,9

Nettokostnadsandel

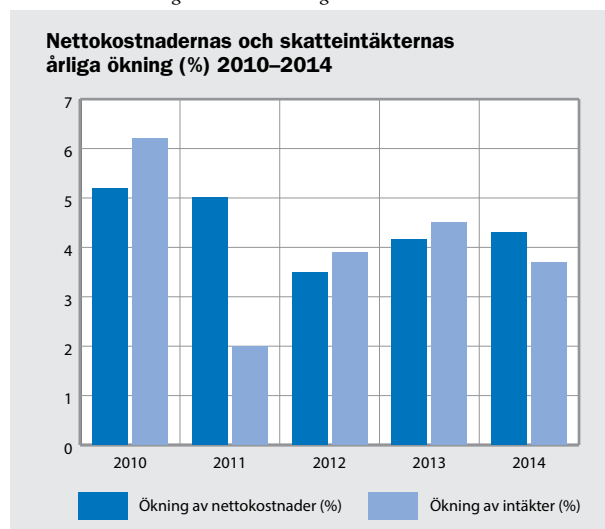
Nettokostnadsandelen beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går åt för att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera räntekostnader, amorteringar och framför allt investeringar.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto blev 98,0 procent, vilket är något högre än föregående år (97,6).

Nettokostnaderna ökade med 153,8 mnkr eller 4,3 procent, vilket är relativt oförändrat jämfört med 2013 års ökning (4,2 procent). Intäkterna ökade med 133,5 mnkr eller 3,7 procent, vilket är en lägre ökningstakt än mellan 2012 och 2013.

	2010	2011	2012	2013	2014
Nettokostnader, årlig ökning (%)	5,2	5,0	3,5	4,2	4,3
Intäkter*, årlig ökning (%)	6,2	2,0	3,9	4,5	3,7
Nettokostnadsandel (%)	95,6	98,7	97,9	97,6	98,0

*skatteintäkter och generella statsbidrag

Årets investeringar

Årets aktiverade investeringar i fastigheter, mark och inventarier (152,7 mnkr) samt pågående ny-, till- och ombyggnader (29,8 mnkr) uppgick till 182,5 mnkr (se not 24 och 25). Av investeringsutgifterna avsåg 122,3 mnkr projekt som tilldelats investeringsmedel 2014 och 60,2 mnkr VA-delen av mark- och exploateringsprojekt.

Avvikelsen mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttats framåt i tiden eller är pågående. Inom grund- och förskolenämnden har Brandbergsskolans skolgård och dess närmiljö upprustats. Kultur- och fritidsnämnden investerade bland annat i nytt reningsverk i Östnora, nytt telefonsystem i kulturhuset samt rustade upp kulturhusets foajé och café. Ett flertal investeringsprojekt genomfördes och avslutades till en lägre kostnad än budgeterat. Äldrenämnden har bytt trygghetslarm på Vallagårdens, Malmgårdens och Johanneslunds vård- och omsorgsboenden, installerat nytt passersystem på Johanneslund samt installerat hotelläs på Malmgårdens vård- och omsorgsboende. Socialförvaltningen har installerat tre nya kök i Äppelgårdens gruppboende. Stads-

byggnadsnämnden har under året bland annat investerat i VA-ledningar i Årsta havsbad, dagvattenåtgärder, parkupprustning samt diverse trafiksäkerhetsåtgärder. Några projekt har kostat mindre än beräknat tack vare erhållna statsbidrag, exempelvis för förbättringar för cyklisterna och tillgängliga busshållplatser. Kommunstyrelseförvaltningens investeringar under året var främst IT-relaterade. Förutom IT-infrastrukturinvesteringar pågår arbete med IT-system som Combine, beslutsstöd, nytt ärendehanteringssystem samt inköpsystem.

Anslutningsavgifter för VA har redovisats som skuld till VA-kollektivet i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) med 24,7 mnk.

Investeringsredovisning (mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelsen	91,9	11,9	80,0
Äldrenämnden	5,8	2,4	3,4
Socialnämnden	4,2	0,7	3,5
Stadsbyggnadsnämnden*	98,8	15,7	83,1
Grund- och förskolenämnden	30,6	6,1	24,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2,0	0,8	1,2
Kultur- och fritidsnämnden	43,8	12,9	30,9
Summa	277,1	50,5	226,6
Summa VA	52,0	71,8	-19,8
Totalsumma	329,1	122,3	206,8

* Exklusive VA-investeringar, som redovisas separat som summa VA.

Investeringar i verksamhetslokaler, nybyggnation eller om- och tillbyggnad sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Investeringar utgifterna uppgick till 225,3 mnkr inklusive maskiner och inventarier.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden anger hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med kommunens egna likvida medel. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringar utan att låna eller minska de likvida medlen. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Den del av investeringskostnaderna som kommunen själv inte kan finansiera måste betalas med ökad upplåning, vilket innebär en ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar.

Investeringarnas självfinansieringsgrad var 120,9 procent. Kommunen har under ett flertal år haft en självfinansieringsgrad som varit över 100 procent beroende på låg investeringsnivå och goda resultat.

Kommunens större investeringar sker i kommunens helägda fastighetsbolag Tornbergets regi och ingår därför inte i kommunens nettoinvesteringar.

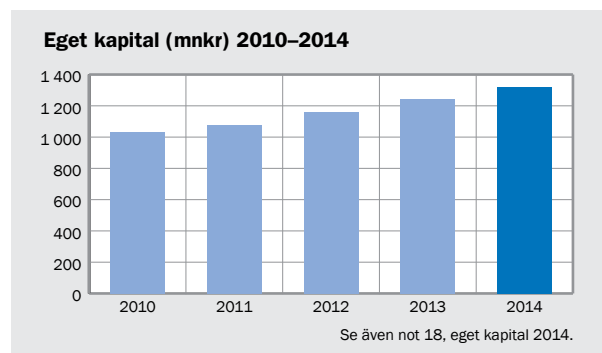
	2010	2011	2012	2013	2014
Nettoinvesteringar (mnkr)	97,8	97,5	106,7	119,1	122,3
Självfinansieringsgrad (%)	199	102	142	141,3	120,9
Avskrivningar (mnkr)	52,1	53,3	78,8	83,0	73,1

KAPACITET

Eget kapital och soliditet

Kommunens egna kapital var 1 322,5 mnkr vilket var 77,1 mnkr högre än 2013. Förändringen av eget kapital jämfört med föregående år motsvarar normalt sett årets resultat (74,7 mnkr). År 2014 har 2,4 mnkr bokats mot eget kapital för att korrigera tidigare års insatskapital till Kommuninvest. Detta utgör differensen mellan förändringen av eget kapital från 2013 och årets resultat (se not 18).

Eget kapital (mnkr)	2010	2011	2012	2013	2014
	1 033	1 079	1 160	1 245,4	1 322,5

Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökad skuldsättning leder till att soliditeten sjunker. En högre soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras.

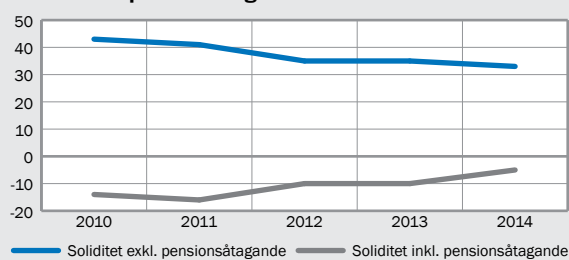
Kommunens soliditet försämrades med 1,7 procentenheter och var 33,0 procent trots ett resultat på 74,7 mnkr.

Det finns ansvarsförbindelser utanför balansräkningen, främst pensionsförpliktelser på 1 233,3 mnkr. Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelserna är negativ (-5 procent) men förbättrad jämfört med 2013, vilket innebär att kommunen har förbättrat sin finansiella styrka på lång sikt.

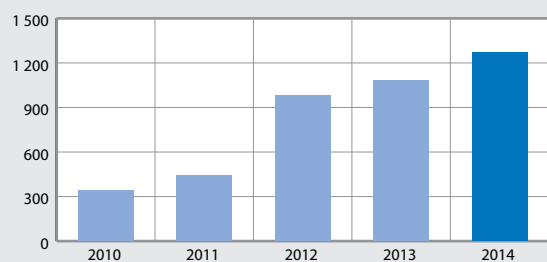
Haninge kommuns soliditet jämförs med genomsnittet i Stockholms län och riket i tabellen nedan.

Soliditet i procent	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Haninge	36	43	41	35	35	33
Haninge inklusive pensions-skuld	-21	-14	-16	-10	-10	-5
Stockholms län*	52	51	49	48	48	
Riket, ovägt medel*	50	51	50	49	50	

*exklusive pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelse. (Källa: Kolada.)

Soliditet (procent) 2010–2014 exklusive och inklusive kommunens pensionsåtagande**Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad**

Kommunens låneskuld har under året ökat med 186,0 mnkr, varav 150,0 mnkr har vidareutlånats till Tornberget. Ökningen av låneskulden skedde främst för att finansiera behovet av ny eller reinvestering av verksamhetslokaler. Skuldsättningsgraden mäter kommunens långfristiga skulder i förhållande till det egna kapitalet. Nedanstående siffror visar att skuldsättningsgraden har ökat successivt och är nu 203,0 procent. Kommunens skuldsättning ökar men ligger fortfarande strax under riksnittet.

Långfristiga skulder (mnkr) inklusive Tornberget.

	2010	2011	2012	2013	2014
Långfristiga skulder (mnkr)	341	441	983	1 083	1 269
Skuldsättningsgrad (%)	133	141	187	188	203
Låneskuld per invånare* (tkr)	10	11	13	13	15

*Inklusive Tornberget.

RISK**Ränterisk**

Kommunens ränterisk ökade i och med att den långfristiga låneskulden ökade från 1 083 till 1 269 mnkr. Av ökningen på 186 mnkr har 150 mnkr vidareutlånats till Tornberget för att finansiera ny- och ombyggnation av verksamhetslokaler. 53,0 procent av de långfristiga lånen löper med rörlig ränta. Räntan har sjunkit under året och är per 2014-12-31 2,2 procent. En procents ränteförändring på de rörliga lånen motsvarar cirka 6,8 mnkr.

Likviditet

Vid årsskiftet uppgick kommunens likvida medel till 277,2 mnkr, vilket är en likviditetsökning med 100,7 mnkr jämfört med 2013 års bokslut. Totalt över året uppfylldes likvi-

ditetskravet som ställs i kommunens finanspolicy.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Kommunens kassalikviditet är god och ökade till 101,3 procent 2014 jämfört med 93,3 procent 2013. Inom den kommunala sektorn räknas normalt att en nivå över 75,0 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Genomsnittet i Stockholms län 2013 var 111,8 procent. (Källa: Kolada).

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att den större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsförpliktelserna är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom kommande årliga pensionsutbetalningar ska finansieras. Pensionsskulden har beräknats av KPA i samband med bokslutet.

Kommunens totala pensionsförpliktelser, inklusive särskild löneskatt på 24,26 procent, uppgick år 2014 till 1 860,0 mnkr (1 905,0 mnkr år 2013). Förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgår till 1 533,0 mnkr (1 604,0 mnkr år 2013).

I balansräkningen redovisas det åtagande som avser pensioner intjänade på lönedelar över 7,5 prisbasbelopp från och med 1998 samt garanti- och visstidspension. Denna del uppgår till 327,0 mnkr och ökade med 22,0 mnkr jämfört med 2013, främst beroende på ny intjänad pension.

Året pensionskostnad delas in i tre delar. Den största kostnaden är den individuella pensionsandelen, som enligt pensionsavtalet ger medarbetaren rätt att själv placera en del av pensionsavgiften. Denna uppgick till 91 mnkr inklusive löneskatt. Till detta kommer den skuldförändring på intjänad pension som överstiger 7,5 basbelopp på totalt 30 mnkr. Utöver årets intjänade pensioner finns pensionskostnader som intjänats tidigare och som utbetalts under 2014 på 76 mnkr.

De totala pensionskostnaderna 2014 var 197,0 mnkr, vilket är en minskning med 23,0 mnkr jämfört med 2013. Det beror främst på att kostnaderna 2013 var högre som följd av en ränteförändring i beräkningen av kostnaderna. Den beräknade pensionskostnaden 2015–2016 är på samma nivå som 2014 men kommer att öka 2017.

Kommunens totala pensionskostnad motsvarar cirka 5,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Pensionsutveckling inklusive löneskatt 2014 och prognos 2015–2016

	2014	2015	2016	2017
Pensionskostnad	197	194	199	216
Ansvarsförbindelser (mnkr)	1 533	1 490	1 450	1 434
Pensionsskuld (mnkr)	327	342	358	383

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden uppgick totalt till 683,0 mnkr, vilket var en minskning med 13,0 mnkr jämfört med 2013.

Kommunens borgensåtaganden gentemot bostadsrättsföreningar uppgick till 509,0 mnkr, vilket var en minskning med 13,0 mnkr jämfört med föregående år. Minskningen är amortering av befintliga lån. Av beloppet fördelar sig 271,0 mnkr för sex HSB-föreningar och 238,0 mnkr för fem Riksbyggenföreningar. Kommunen förutspår med rådande ränteläge en fortsatt positiv

utveckling för dessa bostadsrättsföreningar och bedömer riskerna som relativt små.

För övriga borgensåtaganden bedöms riskerna som små.

Skatteintäkter

Skatter och generella statsbidrag ökade med 3,7 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen av skatteintäkterna beror främst på den ekonomiska utvecklingen i Sverige och utvecklingen av antalet arbetade timmar men också på fler invånare i kommunen.

Skatteintäkter är den intäktspost som påverkar utvecklingen av kommunens ekonomi mest. Den senaste prognosen för 2015 visar att intäktsökningen blir 4,7 procent. Prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visar på att ökningstakten blir lägre 2016 (endast 3,5 procent) för att sedan öka 2017 (4,1 procent) och 2018 (3,7 procent).

Nya prognoser kommer löpande och det är viktigt att kunna anpassa kostnadsökningar till eventuellt förändrade skatteintäkter.

KONTROLL

Budgetföljsamhet

Följsamheten mot budget har under 2014 varit bättre än 2013. Nämndernas och styrelsernas sammanlagda överskott exklusive kommunfullmäktiges reserv var 15,9 mnkr, vilket motsvarade 0,4 procent av en total nettobudget för året på 3 669 mnkr.

2013 hade nämnder och styrelser ett samlat underskott som motsvarade 0,9 procent av den totala nettobudgeten.

Budgetavvikelse				
Nämnd/styrelse	Resultat jämfört med budget (mnkr)			Avvikelse (%)*
	2012	2013	2014	
Kommunstyrelsen	7	3,9	3,9	2,1
Grund- och förskole-nämnden	-6,3	6,0	-10,6	-0,7
Gymnasie- och vuxen-utbildningsnämnden	-3,8	6,4	12,9	3,6
Kultur- och fritidsnämnden	6,6	4,8	1,1	0,6
Miljönämnden	0,6	0,6	1,3	
Socialnämnden	-29,5	8,1	7,5	1,0
Stadsbyggnadsnämnden	5,4	10,3	15,5	12,3
Valnämnd, revision	0,2	0,4	1,3	20,1
Äldrenämnden	-13,1	-9,9	-17,0	-2,8
Totalt	-33,1	30,6	15,9	0,4

*Avvikelsens andel av budget i procent visas inte för nämnder eller styrelser med en total budget för året som understiger 5,0 mnkr.

Prognossäkerhet

Prognossäkerheten är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella avvikelser på kort sikt.

Nämndernas prognoser under året utgår alltid från den budget som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om en justerad budget under året. I samband med beslutet om en justerad budget, förändras även prognosen för

berörda nämnder. Detta kan vara en orsak till att prognoserna förändras mellan avstämningspunkterna och att skillnaden kan vara stor mellan bokslut och tidigare prognoser.

Nämndernas prognostiserade budgetavvikelser vid delårsuppföljningar och bokslut samt bokslutets avvikelse mot den senast beslutade budgeten för året framgår nedan.

Skillnaden mellan prognosen vid delårsuppföljning per april och årets resultat var 59,9 mnkr. Förklaringen till den stora avvikelserna mellan årets första prognos och årets resultat är att kommunfullmäktige reviderade budget för nämnder och styrelser under årets sista åtta månader med 50,7 mnkr. Med hänsyn tagen till kommunfullmäktiges beslut om budgetjusteringar mellan maj och december, avviker prognosen i delårsuppföljning ett från årets resultat med 9,2 mnkr, vilket är att betrakta som en god prognossäkerhet.

Prognossäkerhet (mnkr)			
Nämnd/styrelse	Prognos per 14-04-30	Prognos per 14-08-31	Resultat 14-12-31
Kommunstyrelsen	-12,0	-3,0	3,9
Grund- och förskole-nämnden	0,0	0,0	-10,6
Gymnasie- och vuxen-utbildningsnämnden	4,0	6,0	12,9
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	1,0	1,1
Miljönämnden	0,0	0,0	1,3
Socialnämnden	0,0	17,1	7,5
Stadsbyggnadsnämnden	4,0	7,5	15,5
Valnämnd, överförmyndare, revision	0,0	0,0	1,3
Äldrenämnden	-40,0	-50,0	-17,0
Totalt	-44,0	-21,4	15,9

Stadsbyggnadsnämndens överskott berodde främst på en mycket snöfattig vinter, vilket inte kan prognostiseras innan årets sista månader.

Kommunfullmäktige justerade budgeten vid tre tillfällen under året.

I juni 2014 beslutade fullmäktige om följande justeringar:

Kultur- och fritidsnämnden fick utökad ram med 0,6 mnkr.

Stadsbyggnadsförvaltningens budget utökades med 5,3 mnkr.

Kommunstyrelsens budget utökades med 3,6 mnkr.

I augusti 2014 beslutade fullmäktige om följande justering:

Kommunstyrelsen fick en ökad budget med 0,6 mnkr.

I december 2014 beslutade fullmäktige om följande justeringar:

Socialnämndens budget minskades med -9,5 mnkr.

Äldrenämnden fick ett tillskott i budget på 40,0 mnkr främst på grund av ökade volymer.

Grund- och förskolenämnden fick en utökad budget på 10,1 mnkr med anledning av ökade volymer inom elevpengsystemet.

Sammanställning koncernen

KOMMUNKONCERNENS BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

✧ Haninge kommun Holding AB

Bolaget bildades i september 2003. Syftet är att bolaget ska verka som kommunens samlade bolagsägare i en äkta koncern. Ett särskilt syfte är att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolaget ska genom en aktiv ägarstyrning säkerställa att de ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutar för ägda och förvaltade kommunala bolag efterföljs.

Årets verksamhet

Haninge holding har följt verksamheten i bolagen genom att styrelsen löpande tagit del av ekonomiska rapporter och aktuella verksamhetsrapporter. Kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen har också löpande stämts av.

Bolaget svarar för finansieringen av de fastigheter som Haninge Bostäder förvärvade från Venantius AB 2003. Det upplånade kapitalet har sedan lånats vidare ut till Haninge Bostäder.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster visar på ett underskott på 1,9 miljoner kronor (mnkr). Underskottet täcks genom ett koncernbidrag från Haninge Bostäder.

✧ Haninge Bostäder AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i de flesta kommundelar inom Haninge kommun. Företagets fastighetsbestånd vid årets slut omfattar 35 registerfastigheter. Cirka 92 procent av den totala uthyrningsbara ytan utgörs av bostäder.

Årets verksamhet

Ett omfattande åtgärdsprogram för renovering av badrum i fastigheter byggda på 60-talet påbörjades 2005. Vid utgången av 2014 har 925 lägenheter stambytt. Alla bolagets fastigheter med byggår fram till 1969 har därmed bytt stammar.

Konkurrensverket stämde under 2013 bolaget på 10 mnkr för påstådd felaktig upphandling utan tillämpning av LOU. Bolaget har bestridit stämningen och fått prövningstillstånd i kammarrätten. Det finns goda förhoppningar om att målet skall avgöras till bolagets fördel.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster uppgick till 30,4 mnkr jämfört med 34,2 mnkr 2013. Bolagets soliditet uppgick till 33,9 procent (34,3 procent). Enligt ägardirektiven ska soliditeten långsiktigt uppgå till 25,0 procent.

Framtida utveckling

Den stabila marknaden för hyresrätter förväntas kvarstå. Under 2015 kommer de sista 10 hyresgästerna flytta in i de 91 nybyggda lägenheterna i Vega. Bolaget fortsätter också sin satsning på underhåll och energibesparande åtgärder på övriga fastigheter.

✧ Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Bolagets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunala ändamål. Syftet är att bedriva en effektiv och serviceinriktad fastighetsförvaltning som tillgodoser kommunens behov av ändamålsenliga lokaler.

Den 7 januari fusionerades det helägda dotterbolaget Kommunala Lokaler i Haninge AB med Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge.

Årets verksamhet

Den nya förskolan i Gudö invigdes i början av 2014. Uppförandet av Lidavägen gruppboende med 12 lägenheter slutfördes och hyresgästerna flyttade in under sommaren.

Renoveringen av förskolan Alprosen slutfördes under året. Ett nytt yrkesgymnasium uppförs intill Fredrika Bremergymnasiet.

Ekonomiskt resultat

Tornbergets resultat efter finansiella poster uppgår till 13,3 (3,6) mnkr. Soliditeten uppgår till 2,7 procent (2,5 procent)).

Framtida utveckling

Stockholmsregionen och Haninge kommun expanderar. Kommunen planerar bland annat för fortsatt utveckling av Vega. Även byggandet av bostäder i Västerhaninge och förtätning i Handen medför nya behov av allmänna lokaler för till exempel barnomsorg.

Fastighetsbeståndet består till stor del av byggnader som uppförts under 1960-, 1970- och 1980-talen. Det gör att många byggnader behöver rustas upp inom en snar framtid. I vissa fall kan det bli mer lönsamt att ersätta befintliga byggnader med nya. Ökade energipriser gör också att behovet av investeringar i energibesparande syfte kommer att öka.

❖ **SRV återvinning AB**

Koncernen består av moderbolaget SRV återvinning AB samt det vilande dotterbolaget Ecoferm AB. Moderbolaget som är verksamt på Södertörn har sitt säte i Huddinge och ägs gemensamt av Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salems och Nynäshamns kommuner. Haninges ägarandel är 31,5 procent.

SRV har uppdraget att svara för insamling och behandling av hushållsavfall i ägarkommunerna.

Årets verksamhet

SRV har fortsatt att lansera tjänsten att källsortera matavfall. Bolagets mål är att 70 procent av all hushåll skall sortera ut sitt matavfall år 2020. Av de hushåll i de fem ägarkommunerna som fått möjligheten att sortera ut sitt matavfall har drygt 50 procent valt att göra det.

Den personallokal som totalförstördes vid en brand 2012 har rivits och marken återställt. Den 1 april stod de nya personallokalerna klara för inflyttning.

Ekonomiskt resultat

Resultatet efter finansiella poster blev en vinst på 9,5 mnkr att jämföra med en vinst på 12,7 mnkr under 2013. Soliditeten uppgick till 30,8 procent (30 procent).

Framtida utveckling

Återvinning av textilier förväntas bli nästa stora utvecklingsområde och SRV har påbörjat utsorteringen av textilier för återvinning. Denna verksamhet kommer att ökas de närmaste åren.

Under 2013 upphandlades ett nytt transportsystem som bland annat syftar till att effektivisera ruttplaneringen av all insamling av avfall. Anpassning av systemet har skett under 2014 och under 2015 kommer det tas i bruk fullt ut i verksamheten.

❖ **Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund**

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa.

Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till minus 1,2 mnkr vilket är 0,8 mnkr bättre än budgeterat resultat om minus 2 mnkr.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING OCH ANALYS

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunkoncernens ekonomiska ställning och åtaganden. I koncernen Haninge ingår aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, vilket definieras som lägst 20 procent av aktiernas röstvärde.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Detta innebär att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader räknas med.

Koncernrapporterna, resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning. Interna transaktioner mellan de olika enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Det ingående värdet på obeskattade reserver hänförs till eget kapital och latent skatt.

Kommunkoncernen

Nedanstående bolag ägs helt eller delvis av Haninge kommun. Södertörns Brandförsvarsförbund ägs med 16,72 procent och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen.

Haninge kommun Holding AB	100,0 %
Haninge Bostäder AB <i>(dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)</i>	100,0 %
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge <i>(dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)</i>	100,0 %
Kommunala Lokaler i Haninge AB <i>(dotterbolag till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge)</i>	100,0 %
SRV återvinning AB inkl Ecoferm AB	31,5 %
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	52,5 %

Ekonomiskt resultat

Kommunkoncernen visar ett positivt resultat för år 2014 på 111,5 mnkr som är en förbättring mot föregående år med 8,4 mnkr.

Kapacitet

Det egna kapitalet i kommunkoncernen är vid 2014 års slut 1 655,1 mnkr vilket är en ökning från 2013 med 119,8 mnkr.

Soliditeten för 2014 var 30,1 procent vilket är något lägre än föregående år då den var 31,3 procent. Likvida medel har under året ökat med 90 mnkr till 295,7 mnkr.

En jämförelse i senaste tillgängliga sammanställning från SCB avseende kommunkoncernens soliditet visar att 31,3 procent år 2013, är lägre än riksgenomsnittet på 41 procent.

Kommunen	2012	2013	2014
Antal invånare	79 430	80 932	82 407
Totala tillgångar kr/inv	41 931	44 309	48 633
Totala skulder och avsättningar kr/inv	26 987	28 921	32 585
Eget kapital kr/inv	14 605	15 388	16 048
Soliditet %	34,8	34,7	33,0
Kommunkoncernen	2012	2013	2014
Antal invånare	79 430	80 932	82 407
Totala tillgångar kr/inv	56 428	60 647	66 299
Totala skulder och avsättningar kr/inv	38 570	41 679	46 215
Eget kapital kr/inv	17 857	18 970	20 084
Likviditet %	24	31	33
Soliditet %	31,6	31,3	30,1

KOMMUNALA UPPDRAGSFÖRETAG

Ett uppdragsföretag definieras som en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat en kommunal angelägenhet och där inflytandet är mindre än betydande.

Haninge kommun omfattas av rapportskyldigheten till Utförrregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Framtid

EKOLOGISK HÅLLBARHET

Kommunens framtida utmaning ligger i att minska koldioxidutsläppen, framför allt från transporter. Tillsammans med sju andra Södertörnskommuner pågår ett projekt med samordnad distribution av varuleveranser till kommunens verksamheter. De samordnade leveranserna startar under 2015 och kommer till största del att ske med fordon som går på förnybart bränsle. Beräkningar från förstudierna visar att utsläppen av koldioxid kommer att minska med hälften. De första resultaten från projektet kommer att kunna redovisas år 2016.

Sjöar och vattendrag behöver bli renare. Ingen av Haninges ytvattenförekomster har i dag god ekologisk och kemisk status enligt EU:s vattendirektiv. Utsikterna för att nå dit under den närmaste tioårsperioden bedöms som små. För att komma närmare målet arbetar kommunen bland annat med utbyggnaden av vatten- och avloppsnätet samt med inspektion av enskilda avlopp i skärgården.

Andelen ekologisk mat som serveras i kommunens verksamheter har fortsatt att öka och målsättningen är att den ska öka ytterligare. Att servera mer ekologiskt har inte blivit dyrare, bland annat eftersom kommunen samtidigt börjat servera mer vegetariskt och mat i säsong.

SOCIAL HÅLLBARHET

Invånarna i Haninge och resten av Södertörn har en lägre utbildningsnivå än genomsnittet i Stockholms län. Detta påverkar även utbildningen för barn och ungdomar. På de flesta gymnasieprogrammen är kunskapsresultaten lägre än riksgenomsnittet och andelen studieavbrott högre. Navigatorcentrum är en ny enhet för studie- och yrkesvägledning som arbetar med detta. Målgruppen för insatserna i kommunens uppföljningsansvar är alla ungdomar mellan 16 och 20 år som inte arbetar eller studerar.

Lärarbristen kommer att fortsätta vara ett problem kommande år. Förskolan har under en längre tid haft svårigheter att rekrytera förskollärare. Utmaningen är att rekrytera och behålla kompetent pedagogisk personal för att höja kunskapsresultaten inom skolan.

Antalet nyanlända beräknas öka och med det även ensamkommande flyktingbarn. Det är en stor utmaning att ge dessa barn och ungdomar goda och trygga uppväxtvillkor. Även antalet invånare i behov av extra resurser ökar. Det finns ett stort underskott på bostäder i Haninge för de målgrupper som socialnämnden ansvarar för. Det leder till kostnader för placeringar av individer eller familjer utanför kommunen, när insatserna i stället skulle kunna erbjudas på hemmaplan. Inom socialförvaltningen pågår en översyn vad gäller förtätning, genomflöde och olika gruppers hjälpbehov för att effektivisera och planera nya boenden.

Antalet äldre över 75 år beräknas öka med drygt 70 procent fram till år 2023. Detta kommer att kräva utbyggnad av alla delar av äldreomsorgen de kommande åren. En stor utmaning blir att bemanna äldreomsorgen med kompetent personal. Arbeta med tidigt uppsökande och förebyggande insatser behöver fortsätta utvecklas. Teknologin gör stora framsteg, de äldre kommer att kunna ta del av hjälpmedel och tekniska innovationer som bidrar till ökad trygghet, säkerhet och självständighet.

EKONOMISK HÅLLBARHET

Hela Stockholmsregionen växer kraftigt och är en av de snabbast växande regionerna i Europa. Tillväxten sker i den centrala regionkärnan, Stockholm, och i åtta regionala stadskärnor. Haninge är en av dessa åtta stadskärnor. Arbetet med att förnya centrumkärnan genom bland annat Haningeterrassen är viktigt för att möta utvecklingen. Fler företag förväntas etablera sig i Haninge i och med att storhamnen i Norvik tas i bruk.

Haninge kommuns resultat har de senaste åren varit goda. Resultatet för 2014 var 74,7 miljoner kronor (mnkr) eller två procent. De närmaste åren ser framtiden inte lika ljus ut. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) räknar med att landets kommuner behöver höja skattesatsen under 2016–2018 eller rationalisera verksamheter. De volymökningar som prognostiseras i Haninge för 2015 innebär att full kompensation för kostnadsökningar inte kommer att kunna ges, vilket innebär att verksamheterna måste effektivisera för att hålla givna budgetramar. Förutsättningarna för 2016 kommer att bli liknande som för 2015.

Haninge passerade under året 82 000 invånare och ökningen förväntas fortsätta. Kommunens befolkningsökning är högre än genomsnittet. Antal barn under 7 år och barn i grundskoleåldern väntas öka med ungefär 10 procent vardera. Antalet äldre kommer att öka kraftigt under de närmaste åren, det totala antalet personer över 65 år kommer redan om åtta år att vara 20 procent fler. Även antalet gymnasieungdomar börjar öka efter en längre tids minskning.

Paula, Brandbergen
haninge.se/medborgardialog

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om.

Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling och övergripande ekonomi- och personalfrågor.

Förvaltningschef:
Bengt Svenander

Meeri Wasberg (S)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSE

Första spadtaget för Haningeterrassen togs under året. Det är även det första steget i att bygga en stad av området kring Haninge centrum. Här kommer en ny bussterminal, 450 attraktiva bostäder, handel, biograf och vårdlokaler att växa fram.

I den första etappen ingår bussterminalen med en vänthall och butikslokaler. I mitten av 2017 ska bussterminalen börja användas. Första etappen består också av ett 18 våningar högt bostadshus. Byggprojektet är ett samarbete mellan Haninge kommun, Stockholms läns landsting och privata byggherrar. Samtidigt pågår flera andra stora byggprojekt som knyter an till stadskärnan, framför allt den nya stadsdelen Vega där de första bostäderna nu blivit inflyttningsklara.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har styrelsen bidragit till att nå målen:*

Kommunstyrelsen har bidragit till att uppfylla flera mål. Inköp av ekologiska livsmedel har ökat. Utsläpp av växthusgaser kommer delvis att uppfyllas. Utsläppen av växthusgaser i kommunen som geografiskt område har minskat under perioden. Utsläppen till följd av konsumtion ingår inte i statistiken, men det är rimligt att anta att Haninge följer den nationella trenden och att utsläppen därför ökar totalt sett. Någon bedömning av

energianvändningen i den kommunala organisationen och de koldioxidutsläpp energianvändningen medför har inte kunnat göras än.

Målen om ökad biologisk mångfald och renare sjöar och vattendrag har inte uppfyllts. Förutsättningarna för att beakta biologisk mångfald i detaljplaner har förbättrats genom Haninges nya naturkatalog och att en studie av ekologiska landskapssamband har genomförts. Fortfarande finns det ett behov av att utveckla former för kompensationsåtgärder då naturmark tas i anspråk för exploatering. Ett flertal åtgärder har genomförts för att förbättra vattenkvaliteten i Haninge kommun, men Haninges vatten har fortsatt problem med övergödning och bristande ekologisk status.

Social hållbarhet

✧ *Så här har styrelsen bidragit till att nå målen:*

Målet att utveckla en regional attraktiv stadskärna bedöms endast som delvis uppfyllt beroende på att handelsindex inte har förbättrats.

Förvaltningen genomför handlingsprogrammet för regional stadskärna enligt plan och ombyggnationen av Haningeterrassen har startat. Målet att barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro uppfylls delvis. Det är inga väntetider för ungdomar mellan 18 och 25 år som vill ha skuldrådgivning. Projektet en frisk generation löper enligt plan och omfattar nu totalt 25 familjer eller 76 personer.

Kommunstyrelseförvaltningen har fortsatt med medborgardialog i olika former, till exempel i Brandbergen och Jordbro. För att öka ungdomarnas inflytande utvecklades en mobilapplikation (Speak app) där ungdomarna kan kommunicera direkt med politikerna.

Resultaten från medborgarundersökningens trygghetsfrågor har inte förbättrats. Andra undersökningar, till exempel Öppna jämförelser, visar dock på förbättringar. Förvaltningens arbete för ökad trygghet och minskad brottslighet bedrivs främst i samverkan med övriga förvaltningar, närpolisen, frivilliga från föreningar och föräldrar.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har styrelsen bidragit till att nå målen:*

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget på 3,9 miljoner kronor (mnkr).

Kommunstyrelsen har bidragit till att uppfylla målet bästa kommunala arbetsgivare genom att samordna och utveckla chefs- och medarbetarskapet. Minskad sjukfrånvaro i både den egna förvaltningen och hela kommunen har bidragit till effektivare användning av resurserna.

Avtalstroheten har förbättrats.

Målet att kommunens invånare ska bli fler har uppfyllts och förvaltningen har bidragit genom att marknadsföra Haninge som boendekommun.

Kommunstyrelsen vill verka för nya företagsetableringar,

och kommunen har marknadsförts vid till exempel Mipim, fastighets- och investerarmässa. Antalet arbetsställen i kommunen har ökat under året och det är främst företag med färre än 20 anställda som blivit fler.

Verksamhet: Nyckeltal	2013	2014
Antal besök på Haninges webbplats	1 550 346	1 843 149
Antal leverantörer som skickar e-faktura	242	351
Annonserade upphandlingar	76	79
Nyregistrerade företag*	599	629
Antal aktiva företag i kommunen*	6 460	6 734
Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat	72	87

* Källa: UC Select

INTERN KONTROLL

Kommunstyrelseförvaltningen har tillsammans med övriga förvaltningar utvecklat riskanalyser och gjort gemensamma kontroller utifrån årets internkontrollplaner.

Fler verksamhetskritiska stödssystem har reservplaner om ett längre avbrott i IT-system eller dess kommunikation skulle inträffa. Det finns fastställda rutiner hur det ska gå till när ett IT-system ska förändras, bytas ut eller nytt system ska upphandlas.

För att minska kontanthantering i kommunens verksamheter har förvaltningen arbetat för att kunder ska kunna betala med kreditkort vid kommunens försäljningsställen. I den egna förvaltningen finns tre försäljningsställen som ännu inte har kortterminaler. Diskussioner pågår om att införa kortterminaler.

Det nya beslutsstödssystemet som har införts under året har i stort sett följt lagd planering. Kostnaden för införandet har ökat något, men kostnaderna är under god kontroll. Projektägaren har beslutat om förändringar som inneburit ökad kostnad, innan arbetet har startats. Fakturor från leverantören har blivit betalda först efter godkännande av momentet i sin helhet.

Kontroll har skett av hur företagskortet används genom stickprov av 10 procent av alla inköp. Problem med momsberäkningar finns och detta har påtalats för de användare som berörs. Utbildning och information av hur man gör momsberäkningar behöver förbättras.

Stickprov visar att inköp som gjorts under året har en tydlig koppling till förvaltningens verksamheter.

EKONOMI

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget på 3,9 miljoner kronor (mnkr).

Det beror främst på att inga större försäkringsskador har inträffat (3,4 mnkr). Det finns ett överskott inom förtroendemannanorganisationen (0,2 mnkr) och nettokostnaden för kommunstyrelseförvaltningens verksamheter är lägre än budget (0,3 mnkr).

Förvaltningens prognoser under året har varit negativa. Kommunstyrelsen beslutade i juni om en åtgärdsplan för att minska det prognostiserade underskottet. Resultatet visar att denna plan bland annat inneburit att resultatet kunnat vändas till ett positivt resultat.

Ekonomi (mnkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	596,6	606,9	640,7
Verksamhetens kostnader	778,3	795,8	825,6
Nettokostnad*	181,7	188,9	184,9
Resultat	3,9		3,9

* Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Chefer inom kommunstyrelseförvaltningen har delat sina erfarenheter om chefs- och ledarskapsfrågor. Goda exempel har varit i fokus på kontinuerliga chefsforum.

Ökad insyn och medverkan i beslutsprocesser har gett medarbetarna större motivation. Förvaltningen har blivit bättre på att styra mot de mål som har satts upp och på att följa upp målen. Detta har lett till att engagemanget hos chefer och medarbetare har ökat. Att medarbetarna är engagerade har stor betydelse för den psykosociala arbetsmiljön.

Kunskap och förmåga att arbeta med arbetsmiljöfrågor har ökat hos chefer och medarbetare. Det har varit möjligt med stöd av ett nytt avtal med företagshälsovården och nya rutiner för vård av barn-, sjuk- och friskamälan.

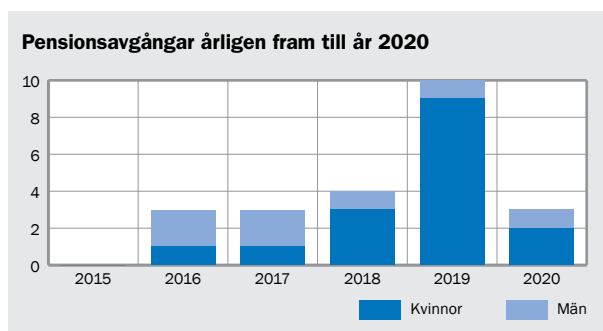
Förvaltningen fortsätter att förbättra kommunikationen inom förvaltningen genom en öppenhet inför beslutsfattande. Information från högsta ledningen förmedlas också ett antal gånger per år genom bland annat ett nystartat nyhetsbrev.

Genom medarbetarnas inflytande förbättras hur kommunen marknadsför sig som arbetsgivare och kan locka till sig rätt (rätt kompetens utifrån kravprofil) medarbetare vid nyanställningar. Då utvecklar kommunen sitt arbetsgivarvarumärke.

Personal	2013	2014
Antal anställda	197	198
Varav män	64	66
Varav kvinnor	133	132
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,8	2,8
Sjukfrånvaro bland kvinnor (procent)	4,6	3,7
Sjukfrånvaro bland män (procent)	2,3	1,7
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	36,6	41,8
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre (procent)	1,9	7,5
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år (procent)	3,1	2,0
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre (procent)	5,0	2,7

Gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/- 0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

FRAMTIDEN

Kommunstyrelsen ansvarar för det övergripande strategiska arbetet inom ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Från och med 2015 upphör miljönämnden och kommunstyrelsen får ett ökat ansvar för övergripande miljöpolitiska frågor. Trots olika insatser har den biologiska mångfalden inte förbättrats och sjöar och vattendrag har inte blivit renare. Kommunstyrelsen och förvaltningen behöver se över prioriteringar och arbetsätt under kommande år.

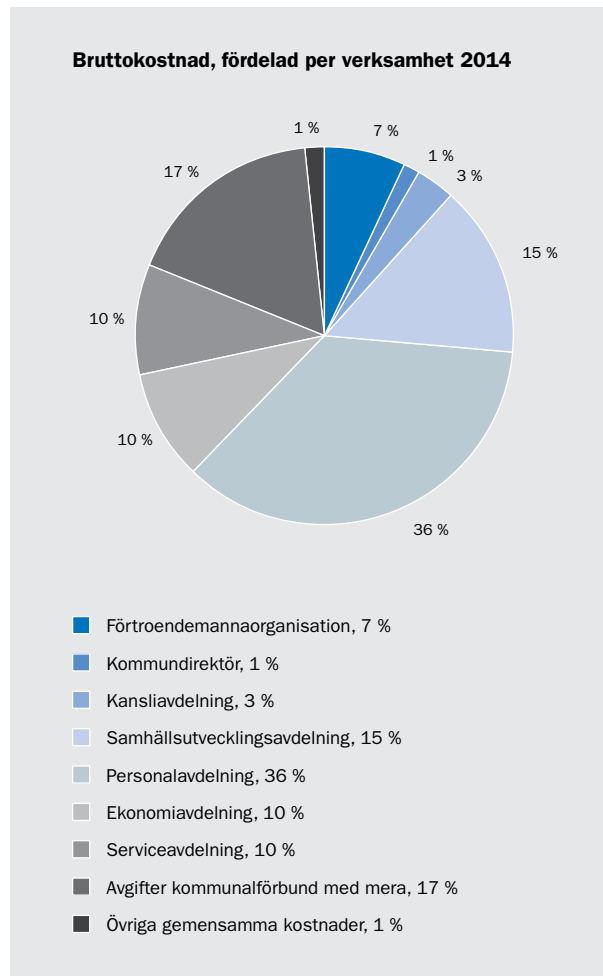
Ledning och styrning av social hållbarhet ska stärkas och förtydligas. Kommunstyrelsen ska stödja nämnder och förvaltningar genom tydlig struktur och handledning. Under 2015 ska arbetet med den regionala stadskärnan och dess handlingsplan prioriteras. Särskilt viktigt är att fullfölja projektet Haningeterrassen samt att främja utvecklingen och etableringar av företag i den regionala stadskärnan.

Kommunen står inför omfattande investeringar. Om alla dessa investeringar genomförs kommer framtida lokalkostnader att ta i anspråk en större andel av kommunens totala kostnader. Förvaltningen har i uppdrag att hitta andra alternativ än att bygga allt i egen regi. Men det är ingen långsiktig lösning att kommunen sedan hyr lokalerna till en högre kostnad än vad det skulle kosta att bygga i egen regi. På lång sikt får hyreskostnaderna inte bli högre än om kommunen själv hade byggt lokalerna.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande ekonomi- och personalfrågor. Det nya beslutstödssystemet innebär att kommunens chefer ska planera och följa upp sin verksamhet, personal och ekonomi i ett och samma system. Under nästa år fortsätter arbetet med att förbättra processer och rutiner samt de rapporter och information som kan tas ut från beslutstödet.

Det finns fortsatta behov av att utveckla ledar- och chefsrollen och att säkerställa det framtida kompetensbehovet. Implementering av riktlinjer för chefer, medarbetare och ledningsgrupper fortsätter 2015.

Den snabba IT-utvecklingen ställer krav på förbättrad infrastruktur, informationssäkerhet och nya tjänster. Kraven på nya (e-)tjänster ställs av både medborgare, kunder och verksamheter inom kommunen. Detta ställer krav på att förvaltningen och kommunstyrelsen kan avväga mellan nyttan och ökade kostnader för IT.

Nova, Västerhaninge
haninge.se/medborgardialog

Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Grund- och förskolenämnden ansvarar för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

Förvaltningschef:
Mats Öhlin

Maria Fägersten (S)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSER

Arbetsmiljöverket har gjort inspektion där krav ställdes på åtgärdande av brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Detta har lett till att förvaltningen skapat skriftliga rutiner för SAM i verksamheten och att stora utbildningsinsatser har genomförts på området.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i alla verksamheter och påtalat brister. Dessa var bland annat att åtgärder måste vidtas för att förbättra arbetet genom att erbjuda en likvärdig utbildning inom varje skolform.

De båda myndigheternas påpekanden har präglat förvaltningens arbete under året, och en förbättringsplan för att åtgärda bristerna har tagits fram.

Gudö förskola har öppnat. Huset är ett passivhus med sex avdelningar.

200 elever från Lyckebyskolan har evakuerats och går i stället i Ribbyskolan i väntan på att renoveringen av Lyckebyskolan ska bli klar.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Inom förskolan har arbetet med hållbar utveckling fortsatt och flera förskolor har blivit certifierade med grön flagg, som är en

utmärkelse och ett verktyg från Håll Sverige rent.

Ett återbrukscenter, Kremima, har startats med syftet att etablera kontakt med företag för att få spillmaterial. Detta förädlas till kreativt skapande material i Kremima.

Grundskolan har påbörjat ett samarbete med Miljöverkstan för att öka kunskapen om miljöfrågor inom verksamheten.

Andelen ekologiska inköp har ökat från 26 procent 2013 till 33 procent 2014.

Matsvinnet har mätts vid ett antal tillfällen. I snitt är matsvinnet 20 gram per matgäst. De skolor som aktivt arbetar med åtgärder för att minska matsvinnet har jämförelsevis låga nivåer.

Som ett led i att minska energianvändningen har ett samarbete påbörjats mellan utbildningsförvaltningen och fastighetsbolaget Tornberget. Fyra förskolor har bidragit till att minska sin energianvändning med upp till 70 procent genom nya bergvärmecentraler och nya lågtempvarmesystem.

Ett antal gemensamma arbetsgrupper har startats tillsammans med Tornberget.

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Förskolan uppfyller platsgarantin och alla garanteras en plats i barnomsorgen i Haninge kommun inom fyra månader. I grundskolan har vissa skolor fått tacka nej till sökande på grund av platsbrist. Dessa elever har i stället fått välja andra skolor.

När det gäller trygghet och studie- och arbetsro har inga större förändringar skett sedan föregående år. Ett aktivt arbete mot kränkande behandling och diskriminering pågår och effekter av detta arbete bör kunna ses under kommande år.

Trygghet

Förskolor inkl. familjedaghem (vårdnadshavare)	2013	2014
Andel vårdnadshavare som upplever sitt barn vara tryggt i förskolan	94 %	93 %
Grundskolan – kommunala skolor (årskurs 3–9)	2013	2014
Andelen elever som upplever sig vara trygga i skolan	87 %	85 %

Studiero/arbetsro

Förskolan inkl. familjedaghem (vårdnadshavare)	2013	2014
Andelen vårdnadshavare som upplever sitt barn ha arbetsro i förskolan	78 %	77 %
Grundskolan – kommunala skolor (årskurs 3–9)	2013	2014
På lektionen stör andra elever ordningen i klassrummet	67 %	67 %

En granskning har gjorts av fritidshemmen, vilket lett till att ett antal utvecklingsområden har lyfts fram för åtgärder under det kommande året. Som exempel kan nämnas nätverk för skolledare som är ansvariga för fritidshem, genomförande av internutbildning för utbildad personal samt utveckling av stödmaterial för att förbättra likvärdigheten och kvaliteten inom fritidshemmen.

Varje elev i grundskolan erbjuds hälsobesök, som är ett samtal för att följa upp varje elevs hälsa och ge eleven redskap för att ta ansvar för sin egen hälsoutveckling. Nästan alla elever tackar ja till dessa samtal. En digital enkät har införts som fylls i av eleven innan besöket. Detta underlättar en systematisk uppföljning och möjliggör för eleven att påverka hälsobesökets innehåll.

Nämnden har beslutat om rutiner för klagomålshandling enligt reglerna i skollagen. Klagomålshandlingen är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet där brister utreds och åtgärdas. Ett femtiotal klagomål har kommit in under året. Det är en ökning jämfört med tidigare år och tyder på att informationen om klagomålsrutinerna förbättrats.

Samtliga nämndmöten har varit öppna för allmänheten.

Grundskolan har fortsatt sitt arbete inom lokal ungdoms-samverkan mellan myndigheter och förvaltningar för förebyggande arbete inom kommunen (Ungsam). Förskolan har fortsatt sitt arbete med värderingsfrågor och förhållningssätt.

Arbetet med genomförandeplanen av skolplanen har fortsatt. Detta arbete leder till ständiga förbättringar av kvaliteten inom för- och grundskola.

Andelen elever som når målen i alla ämnen har ökat något. Arbetet med analys av resultaten har fördjupats, detta för att få fram mer verkningbara åtgärder.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nämnden redovisar ett underskott på -10,6 miljoner kronor (mnkr) jämfört med budget.

Förvaltningens utarbetade rutiner för ekonomiuppföljning där alla chefer lämnar ekonomisk uppföljning till nämnden har följts. Några enheter har inte en budget i balans.

Fortsatta satsningar har gjorts för att stärka chefs- och ledarskapet och utvecklingsåtgärder har även gjorts för övriga medarbetare. En förvaltningsintroduktion för alla nyanställda har utformats och kommer att starta i mars.

Kommunen har 70 förstelärare inom grundskolan.

Andel årsarbetare med förskolläraryrket har ökat något, från 28 till 30 procent och antal barn per årsarbetare har sjunkit från 6 till 5,6 barn per årsarbetare.

INTERN KONTROLL

Nämnden har mål- och resultatuppföljningsplan för uppföljning av skolornas resultat där betyg, resultat av nationella prov och kunskapskontroller följs upp och utvärderas. Förutom denna plan har nämnden en internkontrollplan. Uppföljningen visar på vissa brister i rutinen för anmälning av delegationsbeslut.

EKONOMI

Grund- och förskolenämnden redovisar ett utfall på 1 455 miljoner kronor (mnkr), vilket motsvarar ett underskott mot budget med -10,6 mnkr (-0,7 procent). I det resultatet ingår även ett underskott i elevpengssystemet med -2,3 mnkr.

Den centrala förvaltningen och nämnden redovisar tillsammans ett överskott med 15,8 mnkr. Central stödavdelning redovisar ett underskott med -3,9 mnkr och modersmålsenheten ett underskott med -0,2 mnkr.

Förskolans resultatenheter redovisar ett underskott med -11,6 mnkr. Resultatenheter inom grundskolans år F-6 redovisar ett underskott med -5,4 mnkr och resultatenheter inom år F-9 och 7-9 redovisar ett underskott med -3,0 mnkr.

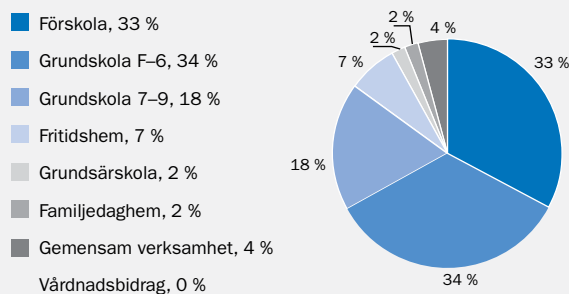
Intäkterna var 9,0 mnkr högre än budgeterat.

Resultatenheter har under året utnyttjat 2,5 mnkr av tidigare års överförda överskott. Under året har även 2,2 mnkr återbetalats av tidigare års ackumulerade underskott.

Ekonomi (mnkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	149,5	150,6	159,6
Verksamhetens kostnader	1 534,2	1 595,0	1 614,6
Nettokostnad*	1 384,7	1 444,4	1 455,0
Resultat	6,0		-10,6

* Motsvarar ram enligt fullmäktige.

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2014

PERSONAL

Nämnden har utifrån personalpolitiska programmets fem strategiområden valt att prioritera två områden: chefs- och ledarskap samt kompetensförsörjning.

Förvaltningens chefer har varit aktiva i att ta fram kommunens riktlinjer för chefer. Vid chefsdagarna har de getts möjlighet att diskutera chefsfrågor med andra chefer i kommunen vilket har varit värdefullt. Att diskutera likheter och olikheter i chefskapet skapar förståelse för varandra och för det större sammanhang som man som chef ingår i. Detta har också lett till ökad samverkan mellan chefer över förvaltningsgränserna.

Utbildningsförvaltningen har under året utvecklat en egen handlingsplan för sjukfrånvaro samt en egen handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). Detta gäller alla chefer samt medarbetare som har fått uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att förtydliga nämndens och förvaltningsledningens styrning finns en ny struktur och en ny årsplan för ledning och styrning av verksamheten.

Utbildningsförvaltningen har under många år arbetat med kultur och förhållningssätt utifrån förvaltningens styrdokument Synvändan som tydliggör elev- och barnperspektivet i verksamheten.

Det koncernövergripande arbetet kring kultur och förhållningssätt har varit i linje med det fleråriga arbetet på utbildningsförvaltningen i dessa frågor. Därför har det koncernövergripande arbetet setts som ett positivt stöd i verksamheten.

Analys av sjukfrånvaro

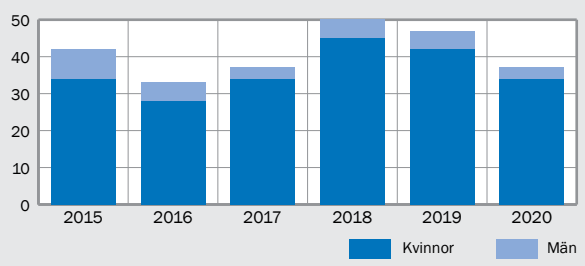
Personal	2013	2014
Antal anställda	2 100	2 093
Varav män	337	328
Varav kvinnor	1 763	1 765
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	9,2	8,2
Sjukfrånvaro bland kvinnor (procent)	10,0	8,8
Sjukfrånvaro bland män (procent)	4,8	4,8
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	52,2	59,4
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre (procent)	7,9	7,5
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år (procent)	9,8	9,3
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre (procent)	8,8	6,9

Gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/- 0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

Målet att sjukfrånvaron skulle vara lägre än 2013 har uppfyllts. Sjukfrånvaron i procent av överenskommen arbetstid har minskat med 1,0 procentenhet. Sjukfrånvaron har sjunkit för kvinnor men är oförändrad för män. Sjukfrånvaron har sjunkit i

Pensionsavgångar årligen fram till år 2020

alla åldersgrupper. Den högsta sjukfrånvarotiden i procent visar åldersgruppen 30–49 år.

FRAMTIDEN

Lärarbristen har redan 2014 påverkat negativt vid rekrytering av olika ämneslärare och dess värre kommer detta problem att öka de kommande åren. Detta är enskilt en av de största utmaningarna som kommunen står inför i sin strävan att höja kunskapsresultaten. I förskolan har det under längre tid varit svårt att rekrytera förskollärare. På enhetsnivå ser vissa enheter och områden ut att ha betydligt lättare att locka till sig förskollärare än andra.

Vår omvärld är orolig och en rad konflikter innebär att även Haninge måste räkna med en högre andel nyanlända. Detta ställer krav på att utveckla förmågan att så effektivt som möjligt skapa en kvalitativ undervisning för de elever och barn som inledningsvis saknar förmåga i det svenska språket.

Etablering av nya friskolor och förskolor i vårt närområde kan komma att innebära svårigheter för vissa enheter.

Grundskolan och förskolan fortsätter att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet utifrån Arbetsmiljöverkets tillsynsrapport.

Grundskolan fortsätter att utveckla och införa samarbetsbaserad problemlösning och en ny digital pedagogisk plattform. Förskolan har under hösten börjat utvärdera ett antal verksamhetssystem som ska mynna ut i en ny pedagogisk plattform våren 2015.

Fler skolor arbetar strukturerat med bedömning för lärande som är ett arbetssätt för att säkerställa att alla vet vad eleven ska lära sig och att följa upp detta. Många skolor har börjat utveckla undervisningen i matematik för årskurs 1 och 2.

Under 2015 permanentas Måsöskolan. Lyckebyskolans renovering blir klar under hösten. Runstensskolan utökar sin kapacitet till dess att det finns nya skolor i centrala Handen. Tungelstaskolans och Vendelsömalmskolans kök och matsal ska byggas om. Särskolans kapacitet behöver utökas till hösten 2015.

Brandbergsskolans utmaning är att säkerställa en god kvalitet i verksamheten med ett rimligt elevantal. Söderbymalmskolan ska se till att få en stabil organisation ur ett ekonomiskt perspektiv.

Då kommunen växer ses ett ökat behov av förskoleplatser. De planerade nybyggnationerna av förskolor går inte riktigt i fas med inflyttningstakten, vilket gör att det våren 2015 kommer att vara ett stort tryck på förskolorna. Den finska förskolan Kantele växer och den utökas därför med en avdelning.

Oskar, Jordbro
haninge.se/medborgardialog

Parkourbanan är ett resultat av den medborgarbudget som genomförts i Jordbro.

Gymnasie- och vuxen- utbildningsnämnden

Ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare. Nämnden ansvarar också för kommunens uppföljningsansvar, och kommunen är skyldig att hålla sig informerad om sysselsättningen hos ungdomar mellan 16 och 19 år som inte går i gymnasieskolan.

Förvaltningschef:
Mats Öblin

Anders Nordlund (S)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSER

Arbetsmiljöverket har gjort inspektion där krav ställdes på åtgärdande av brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Detta har lett till att förvaltningen skapat skriftliga rutiner för SAM i verksamheten och att stora utbildningsinsatser har genomförts på området.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i alla verksamheter och påtalat brister. Dessa var bland annat att åtgärder måste vidtas för att förbättra arbetet genom att erbjuda en likvärdig utbildning inom varje skolform.

De båda myndigheternas påpekanden har präglat förvaltningens arbete under året och en förbättringsplan för att åtgärda bristerna har tagits fram.

Det nya yrkesgymnasiet, Fredrik, har börjat byggas.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nya yrkesgymnasiet Fredrik har börjat att uppföras. Denna byggnad kommer att vara energieffektiv i förhållande till gamla byggnaden, bland annat genom solfångare på taket och värmeväxling i marken. Inflyttning sker hösten 2016. Bedömning av energikostnad och energianvändning per kvadratmeter kan göras först då byggnaden tas i bruk.

Samarbetet med Tornberget vad gäller verksamhetslokaler har intensifierats och ett antal gemensamma arbetsgrupper har startats.

Andelen ekologiska inköp 2014 har inte ändrats sedan 2013, och är 15 procent.

Matsvinnet har mätts vid kommunens gymnasieskolor vid ett antal tillfällen. Matsvinnet skiljer sig stort mellan de två skolorna Fredrik och Fredrika. På Fredrika varierade matsvinnet mellan 88 och 211 gram per matgäst mellan mätningarna (2013: 98–171 gram), på Fredrik mellan 60 och 63 gram per matgäst (2013: 24–25 gram).

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

För att säkerställa en god arbetsmiljö för eleverna har antalet utbildningsplatser minskat 2014 jämfört med 2013. Detta påverkar andelen förstahandssökande som blir antagna. Andelen har sjunkit från 90,7 procent till 84,9 procent.

På gymnasiet har elevernas upplevda trygghet och studiero minskat jämfört med 2013 och är tillbaka på samma nivå som 2012. Inom vuxenutbildningen har upplevd studiero varierat de senaste mätningarna och det finns ingen trend. Den upplevda studieron har dock ökat 2014 jämfört med 2013.

Nöjdheten med skolan och benägenheten att rekommendera sin skola har minskat på gymnasiet i jämförelse med 2013 men är fortfarande bättre än 2012. Det går inte att koppla någon av faktorerna till särskild skola eller särskilt program. För vuxenutbildningen har nöjdheten ökat. Förbättringen är marginell och kan inte härledas till någon särskild åtgärd.

Varje elev erbjuds hälsobesök. Syftet är att följa upp varje elevs hälsa och ge eleven redskap för att ta ansvar för sin egen hälsoutveckling. Nästan alla elever tackar ja till dessa samtal. En digital enkät har införts som fylls i av eleven innan besöket. Detta underlättar en systematisk uppföljning och möjliggör för eleven att påverka hälsobesökets innehåll.

Nämnden har rutiner för klagomålshantering enligt reglerna i skollagen. Klagomålshandlingen är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet, där brister utreds och åtgärdas. Ett tiotal klagomål har inkommit under året, vilket är en låg siffra. Detta tyder på att informationen om klagomålsrutinerna behöver förbättras.

Samtliga nämndmöten har varit öppna för allmänheten.

Målgruppen för insatser i kommunens uppföljningsansvar är alla ungdomar mellan 16 och 20 år som inte arbetar eller studerar. Knappt hälften av gruppen består av ungdomar som inte har gått ut gymnasiet. Navigatorcentrum är en ny enhet för studie- och yrkesvägledning som arbetar med denna målgrupp.

Navigatorcentrum 2014	Antal
Totalt antal ungdomar i målgruppen	358
Ungdomar som gått ut gymnasiet utan avgångsdokument	188
Antal ungdomar som gått ut gymnasiet utan avgångsdokument och kommit i aktivitet genom Navigatorcentrum	10
Ungdomar som inte arbetar eller studerar	170
Antal ungdomar som inte arbetar eller studerar och kommit i aktivitet genom Navigatorcentrum	52
Antal i målgruppen som inte har nåtts av Navigatorcentrums insatser	296

Andel högskolebehöriga beräknas för de elever som fick slutbetyg i den förra gymnasieordningen respektive fick gymnasieexamen i den nuvarande. Eftersom kraven nu är märkbart förändrade kan värdena inte jämföras över åren.

Vad gäller andel elever som uppnådde högskolebehörighet efter fullgjort yrkesprogram har denna minskat kraftigt från 77 procent av eleverna som fick slutbetyg 2013, till 32 procent av eleverna som fick yrkesexamen 2014. Detta är en direkt effekt av gymnasiereformen där högskolebehörighet inte längre är obligatorisk för elever på yrkesprogram.

Andel elever med gymnasieexamen 2014 är lägre än andel elever med slutbetyg 2013. Värdena kan inte jämföras med varandra eftersom kraven för elever som läser enligt nuvarande gymnasiestruktur är mycket högre än i den förra gymnasiestrukturen.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett överskott på 12,9 miljoner kronor (mnkr) jämfört med budget. Förvaltningen följer rutiner där chefer med budgetansvar lämnar ekonomisk uppföljning varje månad till nämnden. Några enheter har inte en budget i balans.

Under våren har ett omfattande arbete gjorts för att säkerställa att systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs på alla nivåer i organisationen i enlighet med arbetsmiljölagens krav. Uppföljning har skett att uppgifter görs och att beslutade åtgärder vidtas på alla nivåer.

INTERN KONTROLL

Nämnden har mål- och resultatuppföljningsplan för uppföljning av skolornas resultat där betyg, resultat av nationella prov och kunskapskontroller följs upp och utvärderas. Förutom denna plan har nämnden en internkontrollplan. Uppföljningen av årets internkontrollplan visade inte på några egentliga brister.

EKONOMI

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett utfall på 350,9 mnkr, vilket innebär ett överskott jämfört med budget på 12,9 mnkr.

Den största kostnaden för nämnden har varit elevsättningar till gymnasieutbildning, vilka har uppgått till 275,9 mnkr. Denna kostnad var 4,0 mnkr lägre än budget eftersom färre elever än förväntat har studerat på gymnasiet. Den näst största kostnaden för nämnden har varit den anslagsfinansierade vuxenutbildningen, vars kostnad har varit

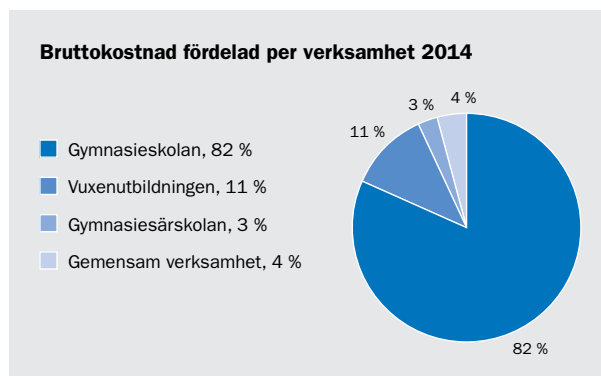
42,0 mnkr. Det har motsvarat ett budgetöverskott på 3,0 mnkr. Centrala verksamheter har kostat 7,1 mnkr mindre än budgeterat.

De kommunala gymnasieenheterna ska förbruka de medel som har erhållits i elevsättning, men i år har enheternas kostnader överstigit elevsättningarna med 5,0 mnkr.

Nämndreserven på 2,5 mnkr har inte behövts tas i anspråk. Avvikelser mellan bokslut 2013 och 2014 i nedanstående tabell beror på att elimineringar av interna intäkter och kostnader som har uppstått mellan enheter inom nämnden inte har gjorts i samma omfattning i bokslutet 2013 som 2014.

Ekonomi (mnkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	134,0	107,1	117,8
Verksamhetens kostnader	485,7	470,9	468,7
Nettokostnader*	351,7	363,8	350,9
Resultat	6,4		12,9

* Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Nämnden har utifrån personalpolitiska programmets fem strategiområden valt att prioritera två områden: chefs- och ledarskap samt kompetensförsörjning.

Förvaltningens chefer har varit aktiva i framtagandet av kommunens riktlinjer för chefer. Vid chefsdagarna har cheferna givits möjlighet att diskutera chefsfrågor med andra chefer i kommunen vilket har varit mycket värdefullt. Att diskutera likheter och olikheter i chefskapet skapar förståelse för varandra och för det större sammanhang som man som chef ingår i. Detta har också lett till ökad samverkan mellan chefer över förvaltningsgränserna.

Utbildningsförvaltningen har under året utvecklat en egen handlingsplan för sjukfrånvaro samt en egen handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). Detta gäller alla chefer samt medarbetare som har fått uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att förtydliga nämndens och förvaltningsledningens styrning finns en ny struktur och en ny årsplan för ledning och styrning av verksamheten.

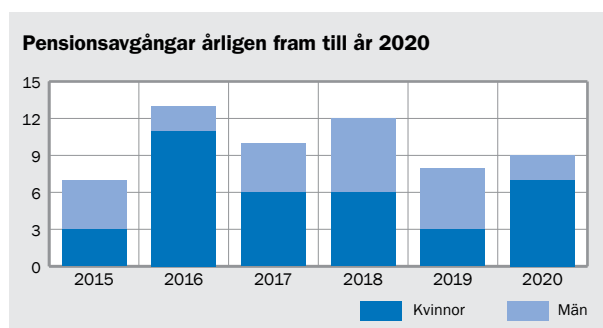
Utbildningsförvaltningen har under många år arbetat med kultur och förhållningssätt för att tydliggöra ett elev- och barnperspektiv på verksamheten. Det koncernövergripande arbetet kring kultur och förhållningssätt har varit ett positivt stöd i verksamheten.

Personal	2013	2014
Antal anställda	358	389
Varav män	145	147
Varav kvinnor	213	242
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	5,0	4,5
Sjukfrånvaro bland kvinnor i procent	6,5	6,0
Sjukfrånvaro bland män i procent	2,9	2,1
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	64,9	62,6
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre i procent	2,7	5,1
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år i procent	4,4	4,6
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre i procent	5,7	4,3

Gäller tillsvidareanställningar inklusive visstidsanställningar med en sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/- 0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

Målet att sjukfrånvaron ska var lägre än 2013 har uppfyllts. Sjukfrånvaron i procent har sjunkit med 0,2 procentenheter, från 5,0 procent till 4,8 procent. Långtidssjukfrånvaron har minskat. Den högsta sjukfrånvarotiden i procent uppvisar åldersgruppen 39-49 år.

FRAMTID

Sverige fick efter valet i september en ny regering som aviserade förändringar på skolområdet. På grund av det politiska läget i riksdagen råder stor osäkerhet kring vilka förändringar som kommer att kunna genomföras.

Regeringen har aviserat en satsning på vuxenutbildning under 2015 motsvarande 5 714 platser i landet. Jämfört med 2014 är det dock en halvering av antalet platser. Om regeringens vårbudget inte innehåller ytterligare medel innebär det att satsningen inom vuxenutbildning börjar fasas ut. De medel som har reserverats på Centrum Vux kommer med stor sannolikhet att behöva tas i anspråk för att slutföra påbörjade utbildningar.

Under 2015 ändras förutsättningarna för att ta fram ett så kallat strukturtillägg som påverkar prislistan inom samverkansavtalet för gymnasieskolan i Stockholms län. Sannolikt medför detta ökade kostnader för nämnden.

Skolinspektionens tillsyn våren 2014 ställer krav på ett sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer. Det innebär förändrade arbetssätt för nämnd, förvaltningsledning och skolornas ledningsgrupper. Utbildningsförvaltningen har ett avgörande ansvar för att initiera arbetet och stödja såväl nämnd som skolor.

Den nya byggnaden för gymnasieskolan Fredrik tas i drift under 2016. Ökningen av lokalkostnaderna har beräknats till 20 miljoner kronor. Medel för att täcka merkostnaden kommer att behöva avsättas i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kommande budgetar.

Sedan år 2007 har antalet studerande på svenska för in-vandrare (SFI) nästan fördubblats. Ett alternativ för att kunna uppfylla de behov som finns inom SFI är att utreda samarbete med andra aktörer under former som blir kostnadsneutrala för Centrum Vux.

Ronnie, Brandbergen
haninge.se/medborgardialog

Under 2014 genomfördes flera medborgardialoger i Brandbergen och nu finns ett förslag till utvecklingsprogram. Nästa steg är att samråda om förslaget.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för bibliotek, musik- och kulturskola, kulturmiljö, kulturprogram och utställningar, fritidsgårdar och ungdomens hus Lakeside, idrotts- och friluftsanläggningar, Miljöverkstan samt bidrag till idrotts- och kulturföreningar, lokalbokning och lotteritillstånd.

Förvaltningschef:
Maria Lindeberg

Mehmet Coksürer (MP)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSER

Nämnden tog fram ett idrottspolitiskt och ett kulturpolitiskt program för Haninge kommun som antogs av kommunfullmäktige i september. Programmen ska gälla i flera år och arbetet för att förverkliga dem har påbörjats.

Under hösten startade en kulturskola i samverkan med fria aktörer. Hittills erbjuder kulturskolan kurser i dans, teater och skapande verksamhet som ges av en förening, ett studieförbund och ett företag. Kulturskolan kompletterar på så sätt den kommunala musikskolan och ger fler barn och ungdomar möjlighet att ägna sig åt kulturutövande på fritiden.

För att skapa bättre verksamhet för Haninges invånare genom stärkt lokal förankring sjösatte förvaltningen 1 april en ny organisation som baseras på tre geografiska områden: norr, central och syd. Verksamheterna är indelade i tre strategioråden utifrån deras inriktning.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Miljöverkstan utbildar elever, lärare och allmänhet i klimat- och miljöfrågor. Miljöverkstans mest välbesökta arrangemang var ett Earth hour-event i Jordbro och Handen med sammanlagt 360 besökare. Totalt genomförde Miljöverkstan 75 arrang-

emang och nådde 2 740 personer, varav 1 472 barn och unga. Inom stadsodlingsprojektet Jordiga broar har Miljöverkstan inspirerat privatpersoner, förskolor och skolor att komma i gång med odling. Projektet finansieras via kommunens klimatmiljön.

Arbetet med energieffektiviseringar pågår vid Torvalla sportcentrum. En översyn av armaturer för byte till energisnål LED-belysning i elljusspår har påbörjats. Flera verksamheter har engagerats som eko-piloter och med anledning av det har bland annat en energirond genomförts i Jordbro kultur- och föreningshus.

Verksamheterna prioriterar ekologiska livsmedel och andelen har ökat till 23 procent under året.

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Förvaltningen är aktiv i utvecklingen av den regionala stadskärnan. Tre offentliga konstprojekt samt en kurs för barn och unga om det offentliga rummet har genomförts. Det har även förts dialog med bostadsrättsföreningar kring offentlig konst. Förvaltningen har arrangerat Haningedagen som i år hade cirka 4 000 besökare. Ett regionalt kampsportcentrum har startat i Torvalla sporthall.

Ett hembygdsprojekt har genomförts i samarbete med Haninge hembygdsförening. Projektet Avspark arrangerades i anslutning till fotbolls-VM med syfte att uppleva fotboll på ett helt nytt sätt genom konst, film, dans och läsning. Det genomfördes även läsfrämjande aktiviteter i samarbete med idrottsrörelsen.

Biblioteket har haft bokcirkel och språkcafé med läxhjälp samt erbjudit juristhjälp. Sagostunder för mindre barn och biblioteksintroduktion för alla förskolebarn har genomförts. Biblioteket i Jordbro har infört självbetjäning som har ökat antal besök. Bokbussen besökte torg och platser där det finns många Haningebor.

Fritidsgårdarna har arbetat aktivt med sociala medier för att nå fler unga som i dag står utanför den organiserade fritiden. Ungdomar har även stöttats att bilda föreningar för att kunna utveckla sina intressen. Fritidsledare och ungdomar har tillsammans knutit kontakter med andra parter i kommunen. Styrgruppen Lakeside ambassadörer har permanentats och är nu en fast del av konceptet Unga gör för unga.

För att utveckla föreningslivet har satsningarna Utmärkt förening och Haninge Coach Academy genomförts. 15 föreningar som nyttjar förvaltningens idrottsanläggningar har medverkat vid driftsråd för att diskutera behov och önskemål.

Kulturskolans kursverksamhet inom dans, teater och skapande verksamhet startade under hösten med sammanlagt 498 deltagare. Musikskolan hade 763 elever och genomförde öppet-hus-dagar för att nå en bredare grupp.

Fokus har lagts på att göra verksamheterna tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Konstverkstan har haft särskilda tillfällen för daglig verksamhet och för barn i eget tempo. I Jordbro kultur- och föreningshus har bland annat hörselslingor och scenmarkörer vid stora scenen åtgärdats.

Haninge står årligen värd för Beachparty på Dalarö, ett regionalt arrangemang för 120 ungdomar med funktionsnedsättning från sex kommuner.

Trygghetsskapande åtgärder har genomförts. Flera fritidsgårdar samarbetar med frivilliga föräldrar kring nattvandring på helgerna. Jämställdhets- och trygghetsronder genomförs på fritidsgårdarna. Foajén och andra offentliga utrymmen i kulturhuset har inretts utifrån ett trygghetsperspektiv. Arbete pågår för att trygga området runt Rudan genom aktiviteter, ljus och fler vuxna på plats.

Förvaltningen tog emot 81 sommarjobbade ungdomar och 69 praktikanter under året. 22 unga ledare utbildades vid fritidsgårdarna och har engagerats i olika ansvarsuppdrag. Några har anställts som timvikarier. Lakeside har erbjudit ungdomar hjälp med att skriva CV. Tillsammans bidrar det till att fler unga är förberedda inför arbetslivet.

Förvaltningen har samarbetat med socialförvaltningen för att aktivera personer med funktionsnedsättning och personer som står långt från arbetsmarknaden.

Musikskolan har infört ett utvärderingssystem. Under hösten har den egna verksamheten observerats och en brukarenkät genomförts. En stark sida är elevernas inflytande. Ett förbättringsområde är bland annat struktur och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet.

En kvalitetsgranskning av den öppna fritidsverksamheten för 10–12-åringar på fritidsgårdarna och parkleken har genomförts. Granskningen visar att verksamheten lever upp till skolagens uppdrag. God personaltäthet och ett brett utbud av aktiviteter är några styrkor.

Förvaltningen har tio kvalitetsdeklarerade tjänster. Ett arbete med att revidera dem startar 2015.

Besöksstatistik	2013	2014
Torvalle sim- och sporthall	625 003	500 000
Torvalle IP	618 556	500 000
Haninge kulturhus	458 010	449 128
Bibliotek	448 714	466 155
Fritidsgårdar	222 375	220 787
Lakeside	51 341	54 000
Jordbro parklek	9 890	18 600
Totalt	2 433 889	2 208 670

Kommentar tabell: Besöken på Handens bibliotek, som ligger i kulturhuset, ingår både i kulturhusets besöksiffra och i besöksiffra för samtliga bibliotek. 2014 hade Handens bibliotek 261 012 besök. Besöksiffra för Torvalle IP och sim- och sporthallen 2014 är uppskattade på grund av driftstopp i besöksräknaren.

Ekonomisk hållbarhet

✧ Så har nämnden bidragit till att nå målen:

Kultur- och fritidsnämnden redovisade ett överskott jämfört med budget på 1,1 miljoner kronor (mnkr).

Med anledning av förvaltningens nya organisation har behov av ökad kompetens inom ekonomisk styrning och ledning identifierats. Processer och rutiner har setts över och förtydligats för att stärka stödet i det systematiska förbättringsarbetet. Ledningsgrupperna har lärt sig mer om upphandlingsregler, beloppsgränser och gällande ramavtal i syfte att skapa större köptrohet. Köptroheten har ökat 15 procentenheter till 73 procent.

INTERN KONTROLL

I nämndens internkontrollplan ingår 22 processer och rutiner som har följts upp. En majoritet av dem fungerar väl. Det finns dock anledning att säkerställa vissa processer. De två mest omfattande uppföljningarna under året avsåg föreningsbidrag och avtal.

Granskning av föreningsbidragen har gjorts genom stickprov vid två tillfällen på totalt 40 slumpvis utvalda ansökningar. Det kan konstateras att alla utbetalningar stämmer överens med det som föreningarna redovisat i sammankomster. Tolv ansökningar saknade helt eller delvis vissa dokument och har trots det fått beviljat föreningsbidrag. Resultatet är inte tillfredsställande då avvikelserna utgjorde 30 procent av det undersökta materialet. Förbättringsarbete har påbörjats avseende rutiner och ansvar i enlighet med bidragsreglemente och hantering.

En grundlig inventering har gjorts av förvaltningens avtal, som omfattar bland annat hyresavtal, samverkansavtal och sponsoravtal. Inventeringen visar att kunskapen och kompetensen om avtalshantering behöver förbättras i förvaltningen. Brister uppträdde i diarieföring, delegation att teckna avtal samt uppföljning, nytecknande och avslut av avtal. Ett flertal åtgärder har vidtagits för att förbättra avtalshantering. Bland annat har ansvaret för avtalen förtydligats och avtalsrutin och mallar tagits fram.

Avseende inköp behöver kompetensen höjas för att säkerställa att förvaltningen hanterar inköpsprocessen korrekt.

EKONOMI

Det ekonomiska resultatet blev 1,1 mnkr bättre än budget. Nämndens nettobudget, inklusive överföring av 2013 års överskott, omfattade totalt 178,9 mnkr.

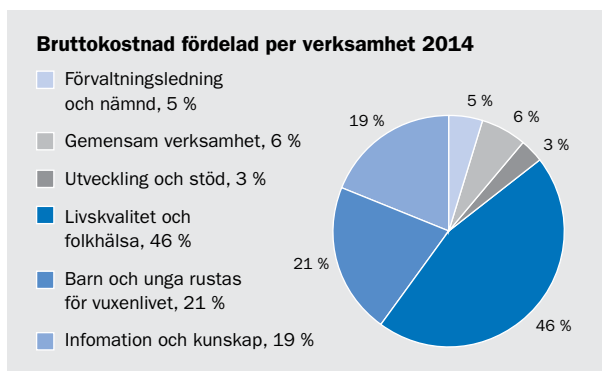
Överskottet beror främst på att nämndens reserv på 1 mnkr är oanvänd. Projektet Unga inspiratörer har haft lägre kostnader än budgeterat. Samtidigt har förvaltningen haft en del obudgeterade kostnader som gör att överskottet minskat.

Av den tilldelade investeringsbudgeten på 43,8 mnkr återstår totalt 30,9 mnkr, varav 0,8 mnkr avser överskjutande medel från avslutade investeringar och resterande 30,1 mnkr avser pågående investeringar.

I och med att organisationsförändringen trädde i kraft i april har förvaltningen haft två olika organisationsstrukturer under året. I cirkeldiagrammet nedan har den gamla avdelningsstrukturen sorterats in i de nya strategiområdena.

Ekonomi (mnkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	37,6	36,1	37,1
Verksamhetens kostnader	207,2	214,9	214,9
Nettokostnader*	169,6	178,9	177,8
Resultat	4,8		1,1

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Sjukfrånvaron på kultur- och fritidsförvaltningen motsvarade 7,3 procent av överenskommen arbetstid. Det är en lägre siffra än föregående år då den motsvarade 8,2 procent. Ett mer aktivt samarbete med företagshälsovården har inletts och utbildning för förvaltningens chefer inom arbetsmiljöområdet har genomförts, med en fördjupning inom rehabiliteringsområdet.

Förvaltningen har gjort en satsning för att stärka cheferna inom personalansvarsdelen. Arbetet är planerat utifrån den kompetensinventering som utfördes i samband med tillsättningen av chefstjänsterna i förvaltningens nya organisation.

En utbildning i chefsriktlinjerna och det mest väsentliga i arbetsgivarrollen, med särskilt fokus på rekrytering, har genomförts. Chefsgruppen har även fått utbildning i metoder för att arbeta med arbetsplatsundersökningens resultat.

I arbetsplatsundersökningen fick förvaltningen ett HME-index motsvarande 73,8. Förvaltningens omorganisation har ställt stora krav på organisationens medarbetare då den delvis inneburit betydande förändringar i arbetssätt.

Inom områdena motivation och ledarskap är resultaten samma som eller strax under kommunens genomsnittliga resultat. Däremot är resultatet för styrning betydligt lägre, vilket förvaltningen ser allvarligt på. Ett förbättringsarbete är inletts i både förvaltningens och områdenas nya ledningsgrupper.

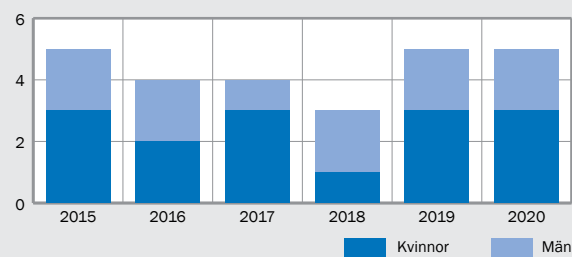
På ett flertal av förvaltningens enheter görs arbete för att öka kompetensen i personalgrupperna vad det gäller jämlikhetsfrågor, inkludering och normkritiskt tänkande. Kompetensinsatserna är främst planerade utifrån förvaltningens uppdrag gentemot Haninges medborgare men får naturligtvis även effekter på hur vi agerar sinsemellan inom förvaltningen. Arbetet är således av stor betydelse för såväl det interna som det externa arbetet.

Personal	2013	2014
Antal anställda	212	214
Varav män	98	97
Varav kvinnor	114	117
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	8,2	7,3
Sjukfrånvaro bland kvinnor (procent)	9,1	9,2
Sjukfrånvaro bland män (procent)	7,1	5,1
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	62,2	59,2
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre (procent)	6,0	3,6
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år (procent)	7,0	7,0
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre (procent)	10,1	9,1

Gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/- 0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

Pensionsavgångar årligen fram till år 2020

FRAMTIDEN

För att bredda kommunens utbud och skapa ett attraktivt kultur- och fritidsliv krävs samarbete med näringslivet och föreningslivet. 2015 kommer förvaltningen ha stort fokus på samverkan, såväl internt som externt.

Förvaltningen är mån om hög tillgänglighet med öppenhet för medborgarnas behov och idéer. Ytterligare metoder kommer att utvecklas för att ge medborgaren möjlighet att påverka vilket utbud som är tillgängligt med särskilt fokus på ungdomar.

Kulturskolan ska fortsätta att utvecklas med fler platser och bredare utbud. Idrottens och kulturens roll i kommunen kommer att stärkas när arbetet med de nya politiska programmen tar fart.

Arbetet för att förbättra tryggheten för besökare och medarbetare fortsätter. En handlingsplan att använda vid våld i fritidsgårdsverksamheten tas fram. Nattvandring på helgerna kommer också att göras under 2015.

Sebastian, Leonell, Maritza och Angelo
haninge.se/medborgardialog

Miljönämnden

Ansvarsområde

Miljönämnden ansvarar för övergripande miljöpolitiska frågor. För att bidra till att uppfylla miljö- och klimatmålen samarbetar miljönämnden med myndigheter, organisationer, näringsliv och enskilda. Miljönämnden ansvarar för att öka kunskapen inom miljöområdet och att bland annat skyddsvärda områden inventeras.

*Förvaltningschef:
Bengt Svenander*

VIKTIGA HÄNDELSER

I februari antog kommunfullmäktige en reviderad klimat- och energistrategi. Syftet med strategin är att minska miljöpåverkan främst genom minskad energianvändning och därefter genom ökad andel förnybar energi inom sex prioriterade åtgärdsområden.

Under året har en utredning om dagvattenhanteringen mot Drevviken genomförts. Utredningen utgör ett viktigt underlag för pågående och kommande utbyggnad i Drevvikens avrinningsområde.

För att bidra till utvecklingen av en levande stadskärna med ett rikt folkliv har en studie om fotgängarnas förutsättningar genomförts. Syftet är att belysa viktiga planeringsprinciper som är till gåendes fördel.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Tio ansökningar till klimatmiljonen 2015 inkom omfattande totalt 3,7 miljoner kronor (mnkr). Miljönämnden beslutade i december om fördelningen av bidragen för 2015 som tillföll kommunstyrelseförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Ett trettioal personer från kommunens förvaltningar och bolag har genomgått en utbildning i hållbarhet med fokus på miljö.

Den resvaneundersökning som genomfördes för ett par år sedan visar att Haningeborna ofta använder bil för korta resor. Nämnden har därför gjort en fördjupad studie på temat hållbart resande som bland annat resulterade i en åtgärdslista.

En ny livsmedelsupphandling med 35 procent ekologiskt i volym har annonserats. Flera råvaror finns framöver endast upphandlade som ekologiska.

Förutsättningarna för att beakta biologisk mångfald i detaljplaner har förbättrats genom Haninges nya naturkatalog. En studie av ekologiska landskapssamband har genomförts. Fortfarande finns det ett behov av att utveckla former för kompensationsåtgärder då naturmark tas i anspråk för exploatering.

Två föredrag och 24 naturguidningar på temat biologisk mångfald och ekosystemtjänster har genomförts under året.

Fastighetsägare har informerats om deras skyldighet att bekämpa jättelokan. Kommunstyrelsen har genomfört olika åtgärder för bekämpning på kommunens egen mark.

Ett flertal åtgärder har genomförts för att förbättra vattenkvaliteten i Haninge kommun, men Haninges vatten har fortsatt problem med övergödning och bristande ekologisk status.

Demonstrationsanläggningen för vattenrening i Berga har hittills haft 5 200 besökare. Anläggningen drivs i samarbete med Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Social hållbarhet

✧ *Detta målområde omfattas inte av miljönämndens ansvarsområde och behandlas därför inte.*

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så här har nämnden bidragit till att nå målen.*

Nämndens ekonomiska resultat blev ett överskott på 1,2 miljoner kronor. Nämndens budget omfattade, inklusive överföring av 2013 års överskott, totalt 4,1 mnkr. Överskottet är ett resultat av att projekt inte har slutförts under 2014 och kommer att fortsätta 2015.

INTERN KONTROLL

Miljönämndens internkontrollplan överensstämmer med kommunstyrelsens i stor utsträckning. Miljönämnden har ett extra kontrollmoment. Detta avser att en åtgärdsplan ska tas fram för att fullmäktiges mål att sjöar och vattendrag ska bli renare ska nås. Ingen åtgärdsplan har tagits fram.

PERSONAL

Kommunstyrelseförvaltningens personal stödjer miljönämnden. Se kommunstyrelsens verksamhetsberättelse.

FRAMTIDEN

Miljönämndens verksamhet kommer att införlivas i kommunstyrelsen.

Revisionen

Ansvarsområde

Revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisions-sed i kommunal verksamhet. Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda.

Ordförande: Rolf Brehmer

REVISIONENS SYFTEN OCH MÅL

Revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisions-sed i kommunal verksamhet. Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda.

Enligt kommunallagen 9 kap 9 § ska revisorerna pröva om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisionen ska vara framåtsyftande, leda till utveckling, förbättring och en effektivare verksamhet. Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisions-sed. Granskning ska ske på samma sätt i kommunala bolag, genom de lekman-revisorerna som utsetts i bolagen och stiftelserna. Revisionen genomför årligen en analys av väsentlighet och risk för alla nämnder och styrelser, vilken ligger till grund för all granskning.

Revisionen lämnar årligen en revisionsberättelse till kommunfullmäktige. Anmärkningar kan riktas mot nämnder, beredningar och enskilda förtroendevalda. Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte.

BASGRANSKNING 2014

Revisionen granskar årligen all verksamhet i den omfattning som följer av god revisions-sed. Den årliga granskningen av verksamheten genomförs genom att fortlöpande ta del av mål- och styrdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom

samtal med nämnder och verksamhet. Vidare granskas nämndernas interna kontroll, delårsbokslut och årsredovisning.

Följande insatser omfattas av basgranskningen:

- möten med samtliga styrelser och nämnder
- granskning av överförmyndarnämnden
- granskning av den gemensamma upphandlingsnämnden
- möten med dotterbolagens ledningar
- granskning av administrativa interna kontroller
- granskning av kommunens delårsbokslut 2014
- granskning av kommunens årsredovisning 2014.

FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR 2014

Fördjupade granskningar genomförs utifrån risk- och väsentlighetsbedömningen samt erfarenheterna från den årliga övergripande granskningen. Vidare sker risk- och väsentlighetsbedömningen med utgångspunkt ifrån regelbundna möten med samtliga styrelser och nämnder, samt möten med bolagens ledningar.

Utgångspunkten för de fördjupade granskningarna är de mål och uppdrag som fullmäktige gett kommunstyrelsen och nämnderna. Granskningarna syftar till att bedöma om nämnder och styrelser tar emot, genomför och återredovisar mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Följande fördjupade granskningar har gjorts:

- granskning av hantering av föreningsbidrag
- granskning av biståndsbedömning inom äldreomsorgen
- granskning av effektivitet inom gymnasieskolan och SFI
- granskning av åtgärder för en ökad läsförståelse inom grundskolan
- granskning av arrenden
- granskning av kommunens informationsansvar för ungdomar
- granskning av kommunens budgetprocess.

Granskningen av föreningsbidrag syftade till att bedöma kommunens rutiner för beslut om föreningsbidrag är ändamålsenliga, om likvärdiga bedömningar ligger till grund för beviljande av bidrag samt om kommunen säkerställt en ändamålsenlig insyn i de verksamheter som beviljas bidrag. Granskningen har bland annat visat att kommunen bör genomföra en översyn av bidragsreglementet.

Granskningen av kommunens arbete med att stärka barns läsförståelse syftade till att bedöma om grund- och förskole-nämndens arbete är ändamålsenligt. Granskningen omfattade uppföljning av resultat samt åtgärder kopplat till de elever som uppvisar brister när det gäller inläring, med fokus på läsförståelse. Granskningen visade att nämnden bör etablera tydligare rutiner för analys och återkoppling av resultat samt rutiner för uppföljning av förbättringar kopplade till kunskapskontrollerna.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg och omsorgsinsatser för personer med funktionsnedsättning. Nämnden ansvarar även för familjerättsfrågor, alkohol- och tobaksfrågor, arbetsmarknadsfrågor, flyktingfrågor samt lämnar visst stöd till föreningar.

Förvaltningschef:
Siv Lidestål

Petri Salonen (C)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSER

För personer under 65 år finns numera anhörigstöd. En anhörigkonsulent erbjuder individuellt stöd, anhöriggrupper och öppna föreläsningar till anhöriga som stödjer eller vårdar en närstående som är svårt sjuk eller har en funktionsnedsättning.

Kundval infördes den 1 oktober för insatserna avlösarservice och ledsagarservice enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Detta innebär att företag och organisationer har möjlighet att teckna avtal med kommunen och att den enskilde har möjlighet att välja utförare. Tidigare har insatsen enbart funnits i kommunal regi. Vid årsskiftet hade två privata utförare tecknat avtal enligt LOV. Under året har även förberedelser för införande av kundval för insatsen daglig verksamhet genomförts.

I oktober öppnade två nya gruppboende i Lida för personer med funktionsnedsättning. Totalt har tolv nya hyresgäster med någon form av funktionsnedsättning ett nytt hem i någon av de två byggnaderna med sex lägenheter i varje.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Socialnämnden bidrar till ekologisk hållbarhet genom att arbeta för att minska verksamheternas koldioxidutsläpp. Åtgärder genomförs i syfte att minska resande med bil och flyg i tjänsten till förmån för kollektiva resor, användande av miljöbil och

cykel eller att promenera. Även vid biståndsbeslut av enskildas resor beaktas detta. Ekologiska livsmedel köps in, då budgetram tillåter. Information utgår till brukare kring att handla och leva mer miljöanpassat. Energianvändning minskar genom att lampor, datorer och andra apparater stängs av vid arbetsdagens slut. Användande av lågenergilampor bidrar också till detta.

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Förvaltningen bidrar till social hållbarhet genom att delta i arbetet för en attraktiv regional stadskärna vilket görs i arbetet med stadskärneutveckling och översiktsplan. Tillsyn görs av krogar samt av tobaks- och folkölsförsäljning vilket bidrar till större trygghet och utveckling.

I syfte att trygga barns utveckling följer socialnämnden upp placerade barn minst två gånger per år. Förebyggande arbete bedrivs också för barn i behov av särskilt stöd i samverkan med övriga nämnder samt externa aktörer. Förvaltningen använder evidensbaserade metoder, vilket innebär att bästa tillgängliga kunskap samt den enskildes situation, erfarenheter och önskemål vägs samman vid beslut om insatser.

Införande av ett nytt verksamhetssystem med e-tjänster pågår för närvarande.

Inom myndighetsutövningen försörjningsstöd är det viktigt att besluten är korrekta. Förvaltningen har följt upp underlagen för besluten för att säkerställa att rätta bedömningar har gjorts.

Brukarundersökningar har genomförts inom flera verksamheter. Syftet har varit att utveckla verksamheterna till att bli mer effektiva och möta invånarnas behov i större utsträckning.

Utifrån den enskildes valfrihet har kundval införts inom avlösarservice och ledsagarservice. Även sociala företag kan lämna anbud.

Människor med långvarig arbetslöshet och/eller funktionsnedsättning erbjuds insatser som syftar till att öka den enskildes möjligheter till egen försörjning. En översyn har genomförts för att minska tiden från bidrag till arbete. Motsvarande översyn mellan kommunen och arbetsförmedlingen har också gjorts.

De ungdomar som kommer i kontakt med socialtjänsten får stöd till studier eller arbete. Antalet platser för sommarjobb för skolungdomar har ökat liksom andel sommarjobb för ungdomar med särskilda behov. Även verksamhet med sommarlovsentreprenörer har utökats.

Arbetet med klarspråk har utvärderats och det visar på positivt resultat. Information till invånarna om verksamheterna har successivt börjat anpassas efter klarspråk.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Socialnämnden redovisar ett överskott jämfört med budget på 7,5 miljoner kronor.

Medarbetarnas delaktighet i beslut och initiativ till verksamhetsutveckling uppmuntras genom ett coachande förhåll-

nings sätt. Utifrån resultaten i arbetsplatsundersökningen på enhetsnivå tas förbättringsplaner fram. Dessa läggs in i enheternas verksamhetsplaner.

I syfte att säkerställa den framtida kompetensförsörjningen inklusive bemanningen har förvaltningen påbörjat en sammanställning av de individuella kompetensutvecklingsplanerna. Arbetet kommer att fortsätta under 2015. Alla chefer har genomgått utbildning i kompetensbaserad rekrytering.

Socialnämnden säkrar kvaliteten och effektiviteten i verksamheterna med stöd av egenkontroll, uppföljning, utvärdering och verksamhetsutveckling. Vid avsteg från upphandlade avtal ska detta dokumenteras och kunna motiveras. Arbetet kommer att fortsätta under 2015.

Införande av kvalitetsledningssystemet sker enligt plan. Det beräknas vara slutfört under 2015.

INTERN KONTROLL

Socialnämndens internkontrollplan innehöll bland annat granskning av rutiner för fakturering av serveringstillstånd, registrering av allmänna handlingar, handhavande av enskildas medel, dokumentation inom hälso- och sjukvård och Lex Sarah.

Kommunstyrelseförvaltningen har dessutom följt processerna inom IT, uppföljning av externa avtal, bristande avtalstrohet samt användning av företagskort.

Av de processer och rutiner som granskades, identifierades brister vad gäller fakturering av serveringstillstånd, registrering av allmänna handlingar, handhavande av enskildas medel samt användning av företagskort.

Under 2015 kommer förbättringsarbeten att vidtas.

EKONOMI

Socialnämndens ekonomiska resultat är ett överskott på 7,5 miljoner kronor (mnkr) vilket motsvarar 1,0 procent av budget. Budgeten är 749,8 mnkr och utfallet blev 742,3 mnkr.

Kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder uppvisar ett underskott på 1,5 mnkr jämfört med budget.

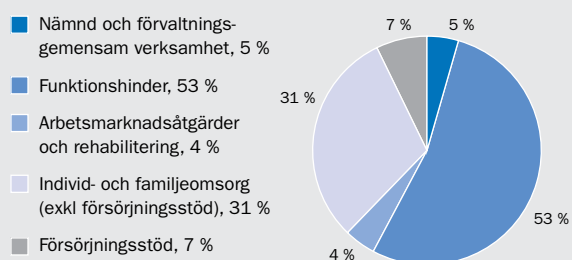
Kostnaderna för individ- och familjeomsorg har ett överskott på sammanlagt 3,7 mnkr jämfört med budget. Kostnaderna för försörjningsstöd är oförändrade jämfört med föregående år.

Inom verksamhetsområdet insatser för personer med funktionshinder överstiger årets kostnader de budgeterade med 4,1 mnkr. Detta förklaras till största delen av att kostnaderna är högre än budgeterat för insatser inom socialpsykiatri. Detta avser personer med samsjuklighet med både missbruk och psykisk funktionsnedsättning.

Ekonomi (mnkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	251,5	248,3	246,1
Verksamhetens kostnader	987,1	992	988,4
Nettokostnader*	735,6	749,8	742,3
Resultat	8,1		7,5

*Motsvarar ram enligt kommunfullmäktige.

Bruttokostnad fördelad per verksamhet 2014

PERSONAL

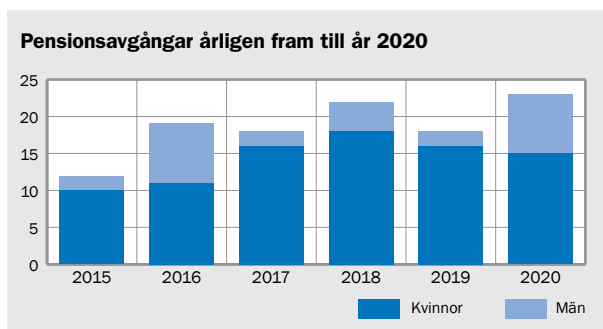
Antalet anställda har minskat marginellt sedan föregående år och är nu 927 personer.

Sjukfrånvaron har varit ett prioriterat område för hela kommunen och är en viktig fråga för socialförvaltningen. Under året har det pågått ett arbete med att stärka chefers kompetens med att arbeta med rehabiliteringsfrågor för att förkorta sjukfrånvarotiden och få friskare medarbetare. Alla chefer har fått utökade kunskaper i systematiskt arbetsmiljöarbete. Tillsammans med den centralt finansierade företagshälsovården har detta lett till att nämndens mål med minskad sjukfrånvaro jämfört med 2013 har uppfyllts. Inför 2015 tas en ny plan fram där insatser riktar sig bland annat till gruppen 50 år eller äldre.

Personal	2013	2014
Antal anställda	933	927
Varav män	218	213
Varav kvinnor	715	714
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	6,4	6,0
Sjukfrånvaro bland kvinnor (procent)	6,7	5,4
Sjukfrånvaro bland män (procent)	5,0	8,3
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	49,8	50,7
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre (procent)	5,1	4,2
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år (procent)	6,3	4,3
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre (procent)	6,7	8,6

Gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/-0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

FRAMTID

Kommunen har fått ansvar för att ta emot fler ensamkommande flyktingbarn. Det är en stor utmaning att ge dessa barn bra och trygga uppväxtvillkor. Socialnämnden ansvarar för boendet. Antalet platser kommer att behöva utökas både genom utbyggnad i egen regi och genom upphandlade boenden. Detta ska ske samtidigt som det måste balanseras mot ungdomarnas egna önskemål om sin boendesituation.

Förvaltningen ser att behoven för invånare med funktionshinder kommer att öka. Detta ställer bland annat krav på fler platser i särskilda boenden och boendestöd. Inom förvaltningen pågår en översyn vad gäller förtätning av platser, genomflöde i olika typer av boende och olika gruppers hjälpbehov för att effektivisera och planera nya boenden.

För personer med psykisk funktionsnedsättning finns en otydlighet i socialnämndens respektive äldrenämndens reglementen för målgruppen över 65 år. Detta behöver klargöras inför fortsatt planering.

I slutet av 2014 kom besked om att Hammarbo, ett boende med 20 lägenheter för personer med psykisk funktionsnedsättning, kan börja byggas 2015. Hammarbo blir ett viktigt tillskott av boendeplatser inom socialpsykiatrin.

Inom den sociala barnvården är utmaningen att klara den nya lagstiftningen vad gäller tidsbegränsning för förhandsbedömningar och det ökade kravet på dokumentation. Antalet anmälningar förväntas fortsätta öka. Familjehemmen kommer att fortsätta vara ett område som behöver utvecklas. De är för få och behöver bli fler.

Bristen på bostäder både nationellt och inom kommunen påverkar socialtjänstens möjligheter att hjälpa. Personer blir kvar längre än nödvändigt på institution vilket inte är bra för den enskilde. Det påverkar även kostnaderna negativt, då det är ett dyrare boende. Socialtjänstens resurser riskerar att användas mer till att finansiera boenden än behandling. Arbete kommer att bedrivas för att få fler bostäder till socialtjänstens verksamheter.

Det nya kundvalssystemet för avlösarservice, ledsagning och daglig verksamhet kommer att påverka verksamheterna som förvaltningen driver i egen regi. Det är ännu osäkert hur. Försörjningsstödet påverkas av konjunkturläget och eventuella förändringar inom till exempel försäkringskassan och arbetsförmedlingen.

Det växande antalet tiggande EU-migranter kommer sannolikt att påverka socialtjänsten, även om gällande lagstiftning i dag ger ett begränsat ansvar för kommunerna.

Det finns en brist på personal främst när det gäller socionomer inom myndighetsutövningen. Detta ställer krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare men också att nya medarbetare ges en bra introduktion. En framgångsfaktor kan vara att starta ett traineeprogram. Chefsförsörjningen är också en svårighet bland annat på grund av framtida pensionsavgångar. Där kan chansen att få utvecklas internt för att växa till chef vara en av flera lösningar.

A woman with long brown hair, wearing a dark blue knit beanie with a pom-pom, a light blue scarf, a dark blue quilted parka with a fur-lined hood, blue jeans, and dark brown boots. She is smiling and holding a white tote bag with brown straps. She stands on a paved sidewalk with snow piled up on the right. In the background, there are bare trees, a brick building, and a few people walking in the distance under an overcast sky.

Johanna, Handen
haninge.se/medborgardialog

Kan man använda ett datorspel för att uttrycka sina visioner kring en gata?
Minecraft i Haninge var en idétävling om framtidens regionala stadskärna.

Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering, bygglovshantering samt mätning och kartframställning. Nämnden ansvarar också för kommunens vägar, parker, vatten- och avloppsverksamhet samt är kommunens myndighet i trafikfrågor.

Förvaltningschef:
Linda Marend

Göran Svensson (S)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSER

Under festliga former togs i september det första spadtaget till Haningeterrassen. Bygget av 450 bostäder, ny bussterminal, biograf, vårdlokaler samt annan service kunde börja. Haningeterrassen står klar 2018.

Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp till Årsta havsbad påbörjades i februari och kommer att ge ett säkert dricksvatten samt minska läckaget av näringsämnen till miljön. Arbetet beräknas vara klart 2016.

Som ett led i trafiksäkerhetsarbetet antogs under våren en ny hastighetsplan. Flera vägar har nu fått antingen 40 eller 60 km i hastighetsbegränsning. Omskytning har påbörjats som fortsätter under våren 2015. Under året har beläggningsarbetet på våra vägar ökat från cirka 35 000 kvm 2013, till cirka 81 000 kvm 2014.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nämnden genomförde åtgärder för att öka användandet av kollektivtrafik, för att minska energianvändning och miljöpåverkan samt skapade aktiviteter för att uppmärksamma miljöfrågorna.

Cirka 550 meter cykelvägar samt cykelparkeringar under tak byggdes. Åtta busshållplatser tillgänglighetsanpassades.

Förvaltningen köpte in fler fordon med senaste miljökrav.

I en av dammarna i naturparksområdet i Albyberg skapades två flytande våtmarker i form av öar. Dessa är uppbyggda av återvunnen PET-plast, vilket skapar stora volymer vattenkontakt för rening med hjälp av mikroorganismer.

Utmed Gudöbroleden anlades tre dagvattendammar för att rena dagvatten från delar av Handen och Brandbergen.

En dagvattenmodell togs fram för västra Drevvikens avrinningsområde för att identifiera behoven av åtgärder för rening samt minska risken för översvämningar.

Arbetet med en VA-plan och en reviderad dagvattenstrategi fortsatte med synpunktsförfarande genom remisser.

Nämnden tog ett inriktningsbeslut om Fors avloppsreningsverk som innebär att verket ska byggas om med aktiv slamrening för att möta framtida reningskrav och befolkningsökning.

Under sommaren placerades två bikupor ut, en i Sägenparken i Vendelsö och en i Tungelsta trädgårdspark. Informationsmöten anordnades för att sprida kunskap om bin och pollinering och om dess stora betydelse för människor och natur.

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nämnden arbetade med olika åtgärder för att öka Haninges attraktivitet som kommun. Ett flertal medborgardialoger samt ökade aktiviteter kring trygghet och säkerhet i närmiljöer genomfördes.

Arbetet med att klä om Handens vattentorn påbörjades i syfte att skapa ett vackert landmärke för Haninges centrala delar.

Snacka stad, en mobilapplikation, utvecklades som ett redskap för att fler medborgare ska kunna delta i debatten om kommunens utveckling. Haningeborna kan genom appen komma med förslag, läsa och svara på andras idéer.

Tävlingen **Årets Haningebyggnad** genomfördes för andra året i rad. Vinnare blev Höglundaskolan i Jordbro.

En ny upplaga av boken **Vägnamn i Haninge** togs fram, där många inkomna synpunkter från medborgarna har tagits tillvara.

Arbetet med att utveckla stadskärnan i Haninge fortsatte. En arbetsgrupp bestående av både fastighetsägare och tjänstemän arbetar med att skapa ett attraktivt regionalt centrum.

Parkplanen antogs av nämnden i början av året. Målsättningen är att rusta upp en park vartannat år. Upprustningen av den aktuella parken startar med en bred medborgardialog kallad **Nyfiken park**. Under 2014 stod Brandbergsparken i fokus. Förutom investeringar, behöver parkerna en målinriktad skötsel för att fortsätta vara attraktiva. En skötselplan togs därför fram under året.

Den så kallade Hunddialogen resulterade i en standard för kommunens hundrastgårdar. Flera åtgärder genomfördes, till exempel lagning av grindar och byte av stängsel. Alla rastgårdar har fått belysning.

Under temat **Tryggt och snyggt** fick förvaltningen extra medel för att höja attraktiviteten och tryggheten i Haninge. Projektet resulterade i fler sommarblommor, utökad belysning och städning samt upprustning av slitna centrummiljöer.

Trygghetsåtgärder i trafikmiljön kring flera skolor genomfördes och förvaltningen deltog i utgivandet av Trafikkalendern, ett trafiksäkerhetsprojekt för skolor.

Öppet hus hölls på Dalarö vattenverk för att visa allmänheten den nya processen med att blanda dricksvatten från Stockholm Vatten och lokalt grundvatten.

Förbättrade processer och arbetsrutiner inom plan- och bygglovsavdelningen har gett bättre service till medborgarna. Fler planuppdrag kan hanteras parallellt, samtidigt som väntetiderna har kortats.

Under sommaren erbjöds 72 skolungdomar arbete med parkunderhåll.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nämnden redovisade ett överskott med 15,5 miljoner kronor (mnkr). Månatlig uppföljning av nämndens ekonomiska målsättning genomfördes och under året förbättrades successivt resultatet mot budgeten. Målet med minst 2 procent överskott hölls.

En prognosmodell för att kunna analysera VA-taxans utveckling under kommande 10 år togs fram.

I syfte att effektivisera användningen av tillgängliga resurser arbetade förvaltningen under året med ledarskapsutveckling och implementeringen av chefsriktlinjer. Organisationen strukturerades i mindre och effektivare enheter på VA, plan och bygglov samt lantmäteri.

Den 1 januari 2015 startar Haninge kommun en kommunal lantmäterimyndighet. Under året förbereddes starten av denna.

Förvaltningen deltog i utbildningen **Förenkla helt enkelt** i syfte att skapa enkla och entydiga vägar in för företagarna i kommunen.

INTERN KONTROLL

Nämnden deltog i kommunens övergripande arbete med intern kontroll. Förutom de kommungemensamma kontrollmomenten ingick att statsbidrag ska sökas där det är möjligt. Uppföljningen visade att detta gjordes och bidrag erhöles till byggande av cykelvägar och för tillgänglighetsanpassning av busshållplatser.

Rutinbeskrivningar skulle upprättas inom samtliga verksamheter. Arbetet med rutinbeskrivningar pågick under året, slutfördes på flertalet avdelningar och kommer att slutföras på samtliga avdelningar under 2015.

Arbetsmiljöplaner har upprättats för anläggningsarbeten på de arbeten som beställs via mark- och exploateringsavdelningen. Övrigt arbetsmiljöarbete kommer att fortsätta under det kommande året.

EKONOMI

Stadsbyggnadsnämnden redovisar 2014 ett utfall på 110,2 miljoner kronor (mnkr), vilket är ett överskott på 15,5 mnkr jämfört med budget. Utfallet för året motsvarar 88 procent av budgeten och nämndens reserv om 2,1 mnkr kunde lämnas oförbrukad.

Nämnden erhöles under året extra budgetmedel, dels genom egen överföring av överskott från år 2013 med 9,0 mnkr, dels

i form av en tilläggsbudget för åtgärder inom området **Tryggt och snyggt** med 5,2 mnkr. Överskottsmedlen gick till flera verksamheter och gjorde det bland annat möjligt att åtgärda de mest akuta beläggningsarbetena, bedriva utrednings- och översiktsplanarbete, åtgärda slitna och otrygga närmiljöer samt förbereda inför införandet av kommunal lantmäterimyndighet (KLM).

Inom vägverksamheten var vintervädret gynnsamt, vilket påverkade resultatet positivt med 6,5 mnkr lägre kostnad för vinterväghållningen. En effektivare sandupptagning, både kostnads- och tidsmässigt, gav också besparingar. Inom trafikbelysning redovisas minskande kostnader som ett resultat av fortsatt satsning på energisnålare armaturer samt till följd av lägre elpriser än tidigare år. Tillsammans med övriga verksamheter inom teknikavdelningen redovisas ett totalt positivt resultat på 7,2 mnkr.

VA-verksamheten redovisar ett nollresultat efter att resultatjustering skett med 5,2 mnkr till VA-fonden. Resultatet stämmer väl överens med budget på kostnadssidan. Intäkterna är högre än budgeterat. Det beror på att intäkterna från vattenförsäljningen ökade med 2,0 mnkr under den varma sommaren och arbete med egna investeringsprojekt och planuppdrag gav intäkter på 3,0 mnkr.

Park och natur redovisar ett positivt resultat på 1,0 mnkr på grund av mindre arbete med den snöröjning som normalt ingår i parkbudgeten. Arbetet med snöröjning har delvis ersatts av ökad skogsrojning samt av skötselunderhåll av nyplanterade träd.

Verksamheterna plan och bygglov samt lantmäteri redovisar överlag positiva resultat på tillsammans 3,3 mnkr genom ökad omsättning och ökade intäkter mot budget. Det beror på ett antal större bygglov och ett ökat antal planärenden.

Stadsbyggnadsnämndens investeringsbudget uppgick till 150,8 mnkr. Några projekt har flyttats till 2015 och utfallet för år 2014 blev 87,6 mnkr. Några av projekten som genomfördes 2014 är (mnkr) VA-ledningar Årsta havsbad (43,2), dagvattenåtgärder (9,2), parkupprustning (3,7) och trafiksäkerhetsinvesteringar (4,1).

Ekonomi (mnkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	230,2	211,3	235,8
Verksamhetens kostnader	331,4	336,9	346,0
Nettokostnad*	101,2	125,6	110,2
Resultat	10,3		15,5

* Exklusive intern omsättning (timpriser).

Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Antalet anställda ökade med 6 procent under 2014. Framför allt var det plan- och VA-avdelningarna som rekryterade för ökad kapacitet samt lantmäteriafdelningen som förberedde inför bildandet av en ny kommunal lantmäterimyndighet.

Sjukfrånvaron ökade under året. En genomgång av anledningen till detta kommer att genomföras. Särskild vikt kommer att läggas vid att studera ökningen av sjukfrånvaron i åldersgruppen 30–49 år.

Andelen anställda kvinnor ökade från 35 till 37,5 procent. Fram till 2020 väntas pensionsavgångar i storleksordningen drygt 10 procent inom förvaltningen. För att undvika kompetensförluster kommer stor vikt att läggas på kunskapsåterföring och mentorskap.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med förenklade och tydliga processer som syftar till att det dagliga arbetet görs överblickbart och hanterligt.

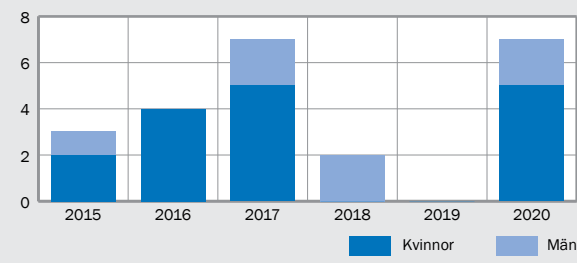
Personal	2013	2014
Antal anställda	156	165
Varav män	102	103
Varav kvinnor	54	62
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	2,3	4,7
Sjukfrånvaro bland kvinnor (procent)	2,4	5,1
Sjukfrånvaro bland män (procent)	2,3	4,5
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	37,9	31,6
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre (procent)	2,4	1,4
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år (procent)	1,9	5,9
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre (procent)	2,7	4,0

Gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/-0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

FRAMTIDEN

Pensionsavgångar årligen fram till år 2020

Samhället i stort präglas mer och mer av helhetssyn och det gäller även inom området stadsbyggnad och samhällsplanering.

För att uppnå bästa möjliga slutresultat i arbetet med att skapa långsiktigt hållbara miljöer för medborgarna, krävs ett brett perspektiv där olika aspekter på planering tas tillvara. Övergripande frågor såsom klimatförändringar, transportbeteende och energiförsörjning påverkar planeringen även i det lilla formatet.

Hållbarhetsfrågorna kommer att ha ett allt tydligare fokus där den sociala hållbarheten blir viktigare. Frågor kring integration, social blandning, livsstil och livspussel tar plats och påverkar planeringen.

Ett ökat medborgarinflytande blir mer och mer självklart där människor vill och tillåts delta i planeringsprocessen. Nya kommunikationskanaler blir självklarheter där sociala medier, datorspel som Minecraft och interaktiva mobilappar lockar fler till dialog med den offentliga verksamheten.

Gestaltning och utformning av den offentliga miljön blir viktiga frågor som diskuteras i ett bredare sammanhang. En strävan finns att skapa blandade områden där bostäder, arbetsplatser, kultur och handel integreras till levande stadsmiljöer.

Viktiga områden inför kommande verksamhetsår är underlättandet av miljövänliga transporter, säker VA-hantering, ökad biologisk mångfald och utveckling av det offentliga rummet.

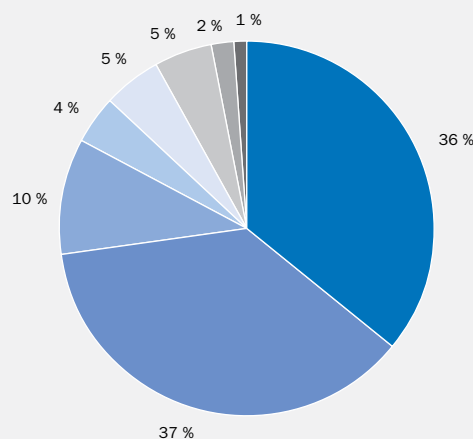
Arbetet med att utveckla Haninges stadskärna fortsätter för att skapa en attraktiv miljö för invånarna och locka fler personer till kommunen.

Förvaltningens interna rutiner ska ytterligare förbättras, effektiviseras och finslipas för att ge medborgarna och företagen god service och förutsägbara processer. Ett tydligt medborgarfokus kommer att finnas, där ett bra bemötande är centralt.

Internt fortsätter arbetet med att erbjuda en trygg och hälsosam arbetsmiljö.

Kommunen tar från januari 2015 över ansvaret för fastighetsbildning från det statliga lantmäteriet. Utökad service och tillgänglighet är ledord i den fortsatta utvecklingen av verksamheten samtidigt som de fastighetsrättsliga genomförandefrågorna kommer att beaktas tidigare i stadsbyggnadsprocessen.

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2014

- Vatten och avlopp, 36 %
- Väghållning, trafik och anläggning, 37 %
- Parkverksamhet, 10 %
- Bygglov, 4 %
- Lantmäteri, 5 %
- Plan, 5 %
- Förvaltningsledning, 2 %
- Övrig verksamhet, 1 %
- Nämnd, 0 %

Äldrenämnden

Ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år samt till personer under 65 år med fysisk funktionsnedsättning. Vården och omsorgen utövas i form av förebyggande verksamhet, seniorboende, dagverksamhet, hemtjänst, korttidsboende och vård- och omsorgsboende.

Förvaltningschef: Ewa Kardell

Annett Haaf (S)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSER

En tjänst som anhörigkonsulent har inrättats. I uppdraget för anhörigkonsulenten ingår att erbjuda strukturerade samtal för de som vårdar äldre.

Äldrenämnden och äldreförvaltningen firade 15-års jubileum med festligheter på alla träffpunkter och vård- och omsorgsboenden. Johanneslund vård- och omsorgsboende firade 10-års jubileum.

Stödgruppen tilldelades nämndens stipendium på 50 000 kronor för ett aktivt förändringsarbete med fokus på kunden.

Äldremässan med utställare, aktiviteter och föredrag, hölls i kommunhuset för femte året i rad. Mässan besöktes av uppskattningsvis 300 seniorer.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Källsorteringen i vård- och omsorgsboendena har ytterligare effektiviserats under 2014 med stöd av Tornbergets fastighetsförvaltning.

Andelen ekologiska inköp har ökat med 1 procentenhet till 22 procent.

En förbättrad ruttplanering i hemtjänsten har bidragit till ett mer effektivt nyttjande av bilar vid hemtjänstupdrag.

Den nya energiguiden Effektiv energiförbrukning har gett personalen tips om hur de kan bidra till en effektiv energianvändning i kommunens vård- och omsorgsboenden.

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Förvaltningen har publicerat en tillgänglighetsdatabas för att underlätta för personer med funktionsnedsättning att kunna bedöma om de kan besöka en offentlig lokal.

Förvaltningen har gjort 526 hembesök (490 besök 2013) hos personer fylla 75, 80 och 85 år samt hos nyblivna änkor och änklingar. Hembesökens syfte är att sprida information om bland annat boendeplanering, hälsoförebyggande insatser, fallprevention och kultur- och fritidsaktiviteter.

På träffpunkterna har tolv **Må bra-cirklar** hållits, varav två finska. Fyra föreläsningar har getts under temat **Kost och träning för äldre**.

Gymlokalerna i Brandbergen seniorcentrum, Parkvillan seniorcentrum, Tallhöjdens träffpunkt och träffpunkt Djurgårdsplan har nyttjats flitigt av seniorer för friskvård och träning.

Praktisk service i hemmet, så kallad fixarservice, har utförts med syfte att förebygga fall och fallskador. Antalet besök 2014 var 650 (652 år 2013). Huvuddelen av uppdraget har klarats av inom fem arbetsdagar.

Antalet trygghetslarm var totalt 1 162 (990 år 2013). För flera skärgårdsbor har trygghetslarmet kompletteras med kamera, som startar om kunden larmar. Byte till nya moderna trygghetslarm på samtliga vård- och omsorgsboenden har gjorts.

Framtidsgruppen med tio representanter för äldre i Haninge har sammanträtt vid fem tillfällen under året. Framtidsgruppen bidrar med synpunkter och idéer till planering och utveckling av äldreomsorgen i Haninge.

Under året inrättades en tjänst som anhörigkonsulent. I uppdraget ingår att erbjuda strukturerade samtal för närstående och de som vårdar äldre. Syftet med samtalen är att identifiera och kartlägga behov, så att den anhörige kan fatta beslut och göra val av stöd och insatser.

Äldreförvaltningen har tillhandahållit praktikplatser av god kvalitet på grundskole- och gymnasienivå i den omfattning som efterfrågats av Fredrika Bremergymnasierna och Centrum Vux.

Av äldreförvaltningens nio kvalitetsdeklarerade tjänster är fyra kopplade till den lokala värdighetsgarantin: Att söka hjälp, Hemtjänst, Vård- och omsorgs-boende samt Dagverksamhet.

Vad gäller kundernas uppfattning om delaktighet i och inflytande över insatsernas utförande, visar årets kundundersökning att tre av fem verksamhetsområden uppnått målet 75 procent nöjda. Det var dagverksamhet demens, vård- och omsorgsboende demens samt hemtjänsten.

Alla verksamhetsområden i kundundersökningen uppnår målet att minst 90 procent av kunderna är nöjda med personalens bemötande.

Tre av fyra kommunala hemtjänstenheter och sex privata/externa hemtjänstenheter samt alla kommunala vård- och omsorgsboenden har granskats inom ramen för intern och extern kvalitetsgranskning. Vad gäller kriteriet om kundnöjdhet har samtliga granskade enheter godkänts.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nämnden redovisade ett underskott med 17 miljoner kronor (mnkr) jämfört med budget.

Beläggningsgraden på platser inom dagverksamheten har ökat jämfört med 2013.

Antalet dagar mellan att en lägenhet inom särskilt boende blir tom tills ny boende flyttar in har minskat från 19 till 14 dagar i genomsnitt (gäller platser i egen drift).

En översyn av Bemanningscentrum har genomförts i syfte att optimera bemanningen på arbetsenheterna. Ett aktivt personalarbete har bedrivits med syfte att hålla sjukfrånvaron på en så låg nivå som möjligt.

INTERN KONTROLL

Under 2014 har äldrenämndens internkontrollplan med 35 kontrollmoment följts upp. Kontrollen visar att flertalet kontrollmoment fungerar utan anmärkning, men att det finns brister inom vissa områden. Exempelvis har uppföljningen av volymutvecklingen inte varit möjlig att genomföra med hjälp av det nya verksamhetssystemet. Uppföljningen har i stället skett via olika sidosystem och med omfattande manuell hantering.

Andra brister som uppmärksammats är vid redovisningen av inköp med företagskort. En åtgärd som vidtagits är att flera användare under hösten deltagit i ekonomiutbildning.

Äldreförvaltningen granskar kvaliteten i all verksamhet med den varumärkesskyddade metoden Intern kvalitetsgranskning. Det innebär att kvalitet granskas utifrån de tre perspektiven kund, personal och organisation/ledning. Vid granskningarna används ett antal kvalitetsindikatorer som grundar sig i äldrenämndens strategi och budget samt förvaltningens åtaganden.

För de externa utförarna av hemtjänst används en metod som följer samma metodik som den interna kvalitetsgranskningen. Externa hemtjänstutförare med minst fem kunder har granskats. Redovisningen visar att de granskade utförarna till stora delar uppfyller de krav som kan ställas på en god kvalitet i verksamheten.

En av kvalitetsindikatorerna i både den interna kvalitetsgranskningen och den externa kvalitetsgranskningen avser social dokumentation där ett urval av genomförandepaner granskats. Resultatet från årets granskning visar att det finns klara förbättringsmöjligheter inom området.

EKONOMI

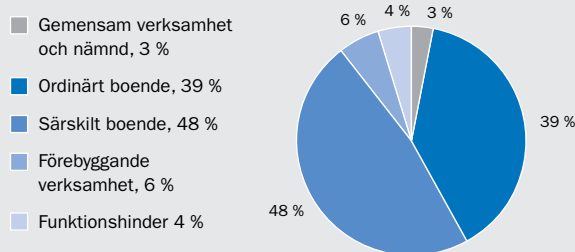
Äldrenämnden redovisar för 2014 ett underskott jämfört med budget på 17,0 mnkr. Underskottet motsvarar 2,8 procent av budget.

Äldrenämndens nettokostnad för 2014 uppgår till 624,6 mnkr. 2013 var nettokostnaden 582,0 mnkr. Nettokostnaden har på ett år ökat med 42,6 mnkr eller med 7,3 procent.

Av ökningen beror 15,6 mnkr (2,7 procent) på helårseffekten av det under 2013 övertagna ansvaret från socialnämnden, för vissa insatser även för invånare under 65 år. Återstående ökning med 27,0 mnkr (4,6 procent) beror dels på volymökning kopplad till ökning av antalet äldre invånare över 70 år, men också på pris- och löneutveckling. Antalet invånare över 70 år har ökat med cirka sju procent under 2014.

Ekonomi, mnkr	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	94,5	81,4	94,9
Verksamhetens kostnader	676,5	689,0	719,5
Nettokostnader	582,0	607,6	624,6
Resultat	-9,9		-17,0

Bruttokostnad fördelning per verksamhet 2014

PERSONAL

Kommunens årliga arbetsplatsundersökning (APU) ger resultatet 77,8 för äldrenämnden (2013: 79,0) vilket kan jämföras med kommunens totalresultat på 78,2.

Utbildning

Genom Omvårdnadslyftet, en satsning som genomförts med stöd av statsbidrag, har personalen utbildats inom områden som psykologi, etik och människans livsvillkor (värdegrund) och specialpedagogik (funktionsnedsättningar).

Andra utbildningar som genomförts under året är rehabiliterande och aktiverande förhållningssätt, brandsäkerhet, förflytningsteknik, hjärt- och lungräddning samt utbildning om hot och våld i nära relationer.

Reflektion och handledning med arbetsmiljön och lärandemiljön i fokus har genomförts på två enheter.

Äldreförvaltningens nya utbildningsenhet invigdes i oktober. Den har inlett arbetet med att i ett lärande på arbetsplatserna stödja medarbetare att uppnå KAN i Kravmärkt Yrkesroll.*

Sjukfrånvaro

Äldrenämndens personal har en sjukfrånvaro på 7,9 procent, samma värde som år 2013. Åtgärder för att förebygga och minska sjukfrånvaron har därför fortsatt hög prioritet.

En varaktigt låg sjukfrånvaro kan endast åstadkommas genom en kombination av verksamhetsinriktade och individinriktade åtgärder. De åtgärder som inleddes under 2013 har fortgått under 2014 och bland annat resulterat i följande:

- ABC del 1, 2 och 3. Ett verktyg för chef och medarbetare för att prata om faktorer som påverkar närvaro och arbetsmiljö i arbetsgruppen.
- Utbildning i psykisk ohälsa vid hot och krissituationer.
- Utbildning i alla arbetsenheter i **Hållbar arbetshälsa**.
- Utbildning och handledning för chefer i psykosocial ohälsa, krishantering och ledarskap.

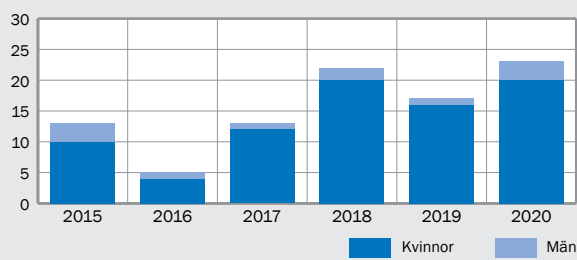
Personal	2013	2014
Antal anställda	670	709
Varav män	60	67
Varav kvinnor	610	642
Sjukfrånvaro i procent av överenskommen arbetstid, alla anställda	7,9	7,9
Sjukfrånvaro bland kvinnor i procent	8,1	8,4
Sjukfrånvaro bland män i procent	5,8	2,7
Långtidssjukfrånvaro (procent av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	50,4	53,6
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre i procent	6,2	7,0
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år i procent	8,9	8,8
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre i procent	7,3	7,3

Gäller tillsvidareanställningar och visstidsanställningar med sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

Uppgifterna mellan 2013 och 2014 är inte helt jämförbara. Det kan finnas en felkälla på +/-0,1 till 0,3 procent som beror på byte av system för uttag av uppgifter.

* Vid validering av färdigheter och kunskaper enligt Kravmärkt Yrkesroll finns tre bedömningsgrader: Kan (man kan maximalt få 25 kan i 25 lärandemål), Kan med komplettering och Kan inte.

Pensionsavgångar årligen fram till år 2020

FRAMTIDEN

Antalet personer 65 år och äldre i Haninge beräknas år 2023 vara cirka 19 procent fler än 2013. Gruppen 75 år och äldre ökar kraftigt. Gruppen beräknas öka från 4 286 personer år 2013 till 7 390 personer år 2023 eller med drygt 72 procent. Detta kommer att kräva utbyggnad av äldreomsorgen. En av de största utmaningarna är att bemanna med kompetent personal.

Arbetet med tidigt uppsökande, förebyggande insatser och stöd till anhöriga är viktiga områden som behöver fortsätta att utvecklas.

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen innebär i korthet att omsorgerna om äldre ska inriktas på att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Införandet av en lokal värdegrund med Haningeprofil, ”Omtanke, ödmjukhet och engagemang” och en lokal värdighetsgaranti kopplad till kvalitetsdeklarerade tjänster, kommer att ytterligare förstärka äldres rätt till inflytande över när och hur beslutade insatser ska ges.

En medborgardialog, präglad av delaktighet och inflytande, blir alltmer betydelsefull i utformandet av en modern äldreomsorg som ska svara upp mot nya behov, krav och förväntningar. Framtidsgruppen och Äldreforum är två exempel på hur nämnd och förvaltning kan ta vara på äldres engagemang, kunskap och idéer.

Välfärdsteknologin gör stora framsteg för bättre äldreomsorg. Nuvarande och kommande kunder kommer att kunna ta del av hjälpmedel och tekniska innovationer som bidrar till högre självständighet, trygghet och säkerhet.

Arbetet mellan Kommunförbundet Stockholms Län och Stockholms läns landsting om Hemsjukvård 2015 fortsätter. Arbetet handlar om att undersöka förutsättningar för sammanhållen vård och omsorg i hemmet, utan att kommunalisera hemsjukvården.

Ulrica, Jordbro
haninge.se/medborgardialog

Södertörns upphandlingsnämnd

Ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd samordnar Haninge och Nynäshamns upphandlingar av varor och tjänster för kommunernas verksamheter. Syftet är att få rätt kvalitet till lägsta möjliga kostnad och bästa affärsmässiga villkor. Nämnden är kommunernas expertorgan och arbetar med att effektivisera inköpsprocessen.

Förvaltningschef: Bengt Svenander

Raymond Svensson (C)
Ordförande

VIKTIGA HÄNDELSE

Kommunfullmäktige har antagit en ny upphandlingspolicy med riktlinjer. Policyn beskriver på ett tydligt och konkret sätt hur inköp och upphandling ska genomföras.

Införandet av projektet **Effektiva inköp** har inletts vilket på sikt kommer att innebära en effektivare inköpsprocess och högre avtalstrohet.

Tillsammans med sex övriga Södertörnskommuner har en leverantör upphandlats för samordnad varudistribution.

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

En upphandling av livsmedel har påbörjats vilket kommer ge möjligheter till högre andel inköpta ekologiska livsmedel. Ett antal upphandlingar har valts ut som viktiga när det gäller att ställa miljökrav för att minska koldioxidutsläpp och energiförbrukning.

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Arbetet med att förbättra service och information har inletts. I ett par upphandlingar har sociala krav ställts på leverantören, till exempel att anställa arbetslösa ungdomar.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Avtalstroheten för Haninge kommun är 87 procent vilket är en ökning jämfört med året innan. Den höjda avtalstroheten beror på fler upphandlade avtal samt en högre medvetenhet i organisationen om vikten att handla på tecknade avtal.

Antalet samordnade upphandlingar har ökat.

Relationerna med upphandlingsbranschen har förbättrats bland annat genom deltagande under Almedalsveckan.

INTERN KONTROLL

I nämndens internkontrollplan ingår sju kontrollmoment som har kontrollerats. Granskningen visade att efterfrågan på nämndens tjänster ökat väsentligt. En stor risk har identifierats eftersom behoven av att genomföra upphandlingar är större än resurserna, vilket medför att avtal inte hinner tecknas i den takt som är önskvärt.

Förfrågningsunderlagen håller i regel god kvalitet och avtalstroheten följs upp regelbundet. Rutiner för avtalsuppföljning håller på att tas fram.

EKONOMI

Verksamhetens resultat är ett överskott på 0,3 miljoner kronor (mnkr). Överskottet förs över till nästkommande år.

	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Ekonomi, mnkr			
Verksamhetens intäkter	6,5	7,6	7,7
Verksamhetens kostnader	6,5	7,6	7,7
Nettokostnader*	0	0	0
Resultat	0		0

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Nämndens personal är anställd av kommunstyrelseförvaltningen i Haninge kommun. Arbetsplatsundersökningen visade att personalen trivs med sina arbetsuppgifter. Resultatet för hållbart medarbetarengagemang (HME) 2014 blev 80,3, vilket är en liten minskning jämfört med föregående års resultat på 81,6.

FRAMTIDEN

Inom inköps- och upphandlingsområdet händer det mycket de kommande åren både i Haninge och i Nynäshamn men även på nationell nivå. Under våren 2016 kommer tre nya upphandlingsdirektiv från EU att införas i Sverige vilket kommer att påverka verksamheten på många olika sätt.

Arbetsbelastningen bedöms vara fortsatt hög eftersom behovet av att genomföra upphandlingar ökar, samtidigt som förvaltningarna även förväntar sig stöd när det gäller avtalsuppföljning och inköp. För att möta dessa behov behövs satsningar på kompetensutveckling av befintlig personal men också på resursförstärkning.

*Johanneslund
Äldreboende*

Diana, Johanneslunds äldreboende Västerhaninge
haninge.se/medborgardialog

Södertörns överförmyndarnämnd

Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har en förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Förvaltningschef: Bengt Svenander

VIKTIGA HANDELSE

Överförmyndarnämnden ändrade sitt rekryteringsförfarande av nya ställföreträdare under 2014. Efter en obligatorisk utbildning genomför nu samtliga potentiella ställföreträdare ett kunskapsprov där resultatet avgör om man får uppdrag som god man. Rekryteringsförfarandet är nu en del i överförmyndarnämndens lämplighetsprovning. Syftet är att säkerställa att personer som får uppdrag som god man också har god förmåga att genomföra uppdraget.

MÅLUPPFYLLELSE

Social hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Överförmyndarnämnden ska granska ställföreträdarnas årliga redovisningar i rätt tid. 2 040 årliga redovisningar granskades vilket är 99,6 procent av samtliga 2 048 redovisningar.

Någon e-tjänst utvecklades inte i verksamheten. Anledningen var att e-tjänsteplattformen inte är integrerad med verksamhetssystemet och att effektivitetsvinster inte kan förväntas innan en fungerande integration finns.

Samtliga 264 potentiella nya ställföreträdare har utbildats och genomfört ett kunskapsprov. 206 av dessa har klarat kunskapsprovet vilket är en förutsättning för att få uppdrag som god man.

Ekonomisk hållbarhet

✧ *Så har nämnden bidragit till att nå målen:*

Nämndens ekonomiska resultat visar på ett underskott på 144 000 kronor vilket motsvarar en avvikelse med 0,6 procent från budget.

Resultatet av medarbetarundersökningen mätt i hållbart medarbetarengagemang var 65,7 vilket är en liten försämring jämfört med 2013.

Sjukfrånvaron ökade till 2,0 procent av arbetstiden. Motsvarande sjukfrånvaro år 2013 var 1,6 procent.

INTERN KONTROLL

I nämndens internkontrollplan ingår sex kontrollmoment som samtliga har kontrollerats. Granskningen visar att brister finns i vissa rutiner och tillämpningen av dem. Åtgärder för att upprätta funktionella rutiner för dessa moment finns med i planeringen för 2015.

EKONOMI

Verksamhetens resultat är ett underskott med 0,1 miljoner kronor (mnkr) jämfört med budget.

Intäkterna blev lägre än förväntat (0,8 mnkr), vilket beror på lägre arvoden från Migrationsverket för gode män för ensamkommande barn.

Verksamhetens kostnader blev lägre än budgeterat (0,6 mnkr).

Ekonomi, mnkr	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter	21,8	22,5	21,75
Verksamhetens kostnader	21,2	22,5	21,9
Nettokostnad*			
Resultat	0,6		-0,14

* motsvarar ram enligt fullmäktige.

FRAMTIDEN

Enligt Migrationsverkets rapport december 2014 förväntas antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige öka. Under 2015 uppskattas antalet vara fördubblat jämfört med 2012. Detta kommer att innebära ökade arbetsinsatser ur flera aspekter för överförmyndarnämnden, som arvoderar gode män för ensamkommande barn.

Arbetet med att rekrytera och utbilda mer kompetenta ställföreträdare fortsätter under 2015 och kommer att utvidgas till att även omfatta ekonomi och redovisning.

RESULTATRÄKNING, belopp i miljoner kronor			KOMMUNEN			KOMMUNKONCERNEN	
		Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013	Förändring 2014/2013	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Verksamhetens intäkter	Not 1	870,0	865,3	864,6	0,7	1 130,7	1 140,3
Verksamhetens kostnader	Not 3	-4 511,3	-4 488,2	-4 323,7	-164,4	-4 520,7	-4 395,3
Avskrivningar	Not 4	-55,0	-73,1	-83,0	9,9	-188,0	-188,1
Verksamhetens nettokostnader		-3 696,3	-3 696,0	-3 542,2	-153,8	-3 578,0	-3 443,1
Skatteintäkter	Not 5	3 058,3	3 033,0	2 951,6	81,4	3 038,3	2 951,6
Generella statsbidrag och utjämning	Not 6	682,2	704,8	652,7	52,1	704,9	658,5
Finansiella intäkter	Not 7	60,0	65,3	58,5	6,8	8,8	2,9
Finansiella kostnader	Not 8	-52,0	-32,4	-35,3	2,9	-55,1	-57,7
Resultat före extraordinära poster		52,2	74,7	85,3	-10,6	118,9	112,2
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,7
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-4,5
Skattekostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	-10,3	-5,3
Årets resultat		52,2	74,7	85,3	-10,6	111,5	103,1
varav exploateringsvinst		5,9	11,4	13,5	-2,1	0,0	0,0
varav realisationsvinst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KASSAFLÖDESANALYS, belopp i miljoner kronor			KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
			2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Den löpande verksamheten						
Årets resultat			74,7	85,3	119,9	107,1
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 18		2,4	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar			73,1	66,3	187,8	188,1
Nedskrivningar, förlust vid avyttring av inventarier			0,0	17,4	0,0	0,0
Förändring pensionsavsättningar			22,2	51,7	21,3	52,3
Övriga avsättningar			-3,0	-2,2	2,2	-1,3
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar			-62,2	47,9	-65,0	-196,9
Ökning av förråd och varulager			0,0	-0,2	-1,9	0,1
Ökning av kortfristiga skulder			108,5	15,2	-1576,1	319,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten			215,7	281,4	-1 311,8	469,3
Investeringsverksamheten						
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	Not 24		0,0	-7,0	0,0	0,0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	Not 25		-182,5	-180,6	-584,3	-353,9
Försäljningspris anläggningstillgångar			0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar			-4,5	0,0	-5,7	0,6
Erhållna investeringsbidrag			-187,0	-187,6	-590,0	-353,3
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån			250,0	100,0	0,0	0,0
Minskning övriga långfristiga skulder			0,0	-0,2	0,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder			-63,8	-13,6	1 987,9	-51,1
Ökning långfristiga fordringar			-144,8	-121,0	3,9	-1,0
Övriga tillförda medel VA verksamheten	Not 26		30,7	19,3	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			72,1	-15,5	1 991,8	-52,1
Årets kassaflöde			100,8	78,3	90,0	63,9
Likvida medel vid årets början			176,5	98,2	205,7	141,8
Likvida medel vid årets slut			277,3	176,5	295,7	205,7

BALANSRÄKNING, belopp i miljoner kronor		Kommunen		Kommunkoncernen	
		2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 9	5,6	7,0	6,0	7,7
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Fastigheter och anläggningar	Not 10	980,9	904,2	3 799,7	3 494,6
Maskiner och inventarier	Not 11	114,3	109,9	191,0	193,3
Pågående investeringar, ny- till- och ombyggnad	Not 12	170,8	141,0	402,4	307,0
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Aktier och andelar	Not 13	68,6	64,1	27,3	21,6
Långfristiga fordringar	Not 14	1 878,7	1 734,0	28,7	32,6
Summa anläggningstillgångar		3 218,9	2 960,2	4 455,1	4 056,8
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		0,2	0,2	2,4	0,5
Exploateringsområden	Not 15	164,1	124,2	164,1	124,2
Kortfristiga fordringar	Not 16	347,3	324,9	546,2	521,1
Kassa och bank	Not 17	277,2	176,5	295,7	205,7
Summa Omsättningstillgångar		788,8	625,8	1 008,4	851,5
SUMMA TILLGÅNGAR		4 007,7	3 586,0	5 463,5	4 908,3
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Ingående eget kapital		1 245,4	1 160,1	1 535,3	1 432,2
Justering övergång till K3		2,4	0,0	10,8	0,0
Uppskrivning/nedskrivning av eget kapital		0,0	0,0	-2,5	0,0
Årets resultat		74,7	85,3	111,5	103,1
Summa eget kapital	Not 18	1 322,5	1 245,4	1 655,1	1 535,3
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)		Not 19	327,5	305,3	348,9
Övriga avsättningar		Not 20	14,8	17,8	98,7
Summa avsättningar		342,3	323,1	447,6	424,1
Skulder					
VA långfristiga skulder		Not 21	294,7	264,0	0,0
Långfristiga skulder		Not 21	1 269,1	1 082,9	2 156,8
Kortfristiga skulder		Not 22	779,1	670,6	1 204,0
Summa skulder		2 342,9	2 017,5	3 360,8	2 948,9
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		4 007,7	3 586,0	5 463,5	4 908,3
Ansvarsförbindelser och ställda panter		Not 23			
<i>Ställda panter</i>					
Fastighetsinteckningar			0,0	0,0	723,0
Företagsinteckningar			0,0	0,0	1,2
Övrigt			0,0	0,0	23,0
<i>Ansvarsförbindelser</i>					
Pensionsskuld kommunanställda			1 532,5	1 604,1	1 532,5
Borgensförbindelser			683,2	696,0	683,2
Kommunalt förlustavdrag egna hem			0,7	0,9	0,7
Leasingavtal			28,4	20,8	28,4
Pensionsåtaganden i kommunala bolag			58,7	61,2	58,7
Periodisk avgångsförmån fram till 65 år			0,0	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser			0,0	0,0	0,0

Noter

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

KOMMUNEN

Avser verksamhetens intäkter. Skatteintäkter och generella stats- och landstingsbidrag ingår inte.

	2014	2013
Statsbidrag	339,4	247,0
Avgifter och ersättningar	252,7	283,2
Övriga intäkter	273,2	334,4
Summa	865,3	864,6

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2014	2013
Haninge kommun	865,3	864,6
SRV Återvinning AB	128,9	124,2
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	8,1	8,2
Haninge kommun Holding AB koncern*	543,0	545,8
Avgår interna eliminerings	-414,6	-402,5
Summa	1 130,7	1 140,3

* Ingående bolag: Haninge kommun Holding AB, Haninge Bostäder AB, Tornbergets fastighetsförvaltnings AB i Haninge.

NOT 2 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

	2014	2013
<i>Verksamhetens intäkter</i>		
Återbetalning av premier från AFA	0	51,2
<i>Verksamhetens kostnader</i>		
Sänkning av RIPS-räntan på pensionsskuld	0	25,9
Nedskrivningar av anläggningstillgångar, IT-system och Torvalla konstgräsplan	0	16,7
Summa	0	42,6

NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER

KOMMUNEN

	2014	2013
Främmande tjänster	1 249,8	1 304,9
Inventarier	32,7	66,5
Lokalhyror	436,7	427,4
Personalkostnader	2 278,9	2 229,2
Övrigt	490,1	295,8
Summa	4 488,2	4 323,7

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2014	2013
Haninge kommun	4 488,2	4 323,7
SRV Återvinning AB	109,1	104,3
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	14,0	14,3
Haninge kommun Holding AB koncern	324,0	355,5
Avgår interna eliminerings	-414,6	-402,5
Summa	4 520,7	4 395,3

NOT 4 AVSKRIVNINGAR

KOMMUNEN

	2014	2013
Immateriella anläggningar, avskrivning enligt plan	1,4	0,0
Fastigheter och anläggningar, avskrivning enligt plan	35,1	34,6
Inventarier avskrivning enligt plan	36,6	31,7
Nedskrivningar anläggningstillgångar	0,0	16,7
Summa	73,1	83,0

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2014	2013
Immateriella tillgångar	1,7	0,5
Inventarier och maskiner	60,1	51,7
Fastigheter och anläggningar	126,2	135,9
Summa	188,0	188,1

NOT 5 SKATTEINTÄKTER

	2014	2013
Preliminär skattebetalning	3 041,2	2 969,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	0,6	-19,3
Slutavräkningsdifferens tidigare år	-8,6	1,9
Övrig skatt	-0,2	0,0
Summa	3 033,0	2 951,6

NOT 6 GENERELLA STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING

	2014	2013
Inkomstutjämning	560,0	505,9
Fastighetsavgift	126,5	125,0
Regleringsbidrag	18,7	36,0
Kostnadsutjämningsbidrag	45,8	18,7
LSS-utjämning	-46,2	-32,9
Summa	704,8	652,7

NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER

	2014	2013
Utdelningar	0,2	0,0
Erhållna dröjsmålsräntor	0,9	0,4
Inbetalningar Efterbevakning avskrivna fordringar	0,0	0,5
Intäktsräntor utlåning	4,2	1,6
Räntor på utlämnade lån till koncernföretag	57,1	56,0
Övriga finansiella intäkter	2,9	0,1
Summa	65,3	58,5

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER

	2014	2013
Ränta på pensionsskuld (värdesäkring)	3,3	6,0
Räntor lån	23,1	28,5
Övriga finansiella kostnader	6,0	0,8
Summa	32,4	35,3

NOT 9 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.

	2014	2013
Ingående balans	7,0	0,0
Årets investering	0,0	7,0
Avskrivningar	-1,4	0,0
Summa	5,6	7,0

NOT 10 FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar. Pågående investeringar skrivs ej av.

	2014	2013
Ingående balans	904,2	838,6
varav VA	560,3	554,3
Årets investering	104,7	101,3
varav VA	85,7	23,1
Avskrivningar	-28,0	-34,4
varav VA	-18,5	-17,1
Nedskrivning f d Jordbromalmsskolan	0,0	-1,2
Bokfört värde vid årets slut	980,9	904,2

SPECIFIKATION FASTIGHETER, ANLÄGGNINGAR

	2014	2013
Allmän markreserv	73,3	64,5

Verksamhetsfastigheter

Fritidsanläggningar	39,5	30,1
Skolanläggningar	3,3	3,6
Sociala lokaler	1,7	13,2
Övriga lokaler	1,4	1,9
Summa	45,9	48,8

Publika fastigheter och anläggningar

Gator	109,9	106,2
Parker	24,6	26,0
Summa	134,5	132,2

Fastigheter för affärsdrivande verksamhet	727,2	658,7
--	--------------	--------------

NOT 11 MASKINER OCH INVENTARIER

	2014	2013
Ingående balans	109,9	141,3
varav VA	2,6	2,1
Årets investeringar	41,4	16,6
varav VA	0,0	1,0
Avskrivningar	-36,6	-30,6
varav VA	-0,6	-0,5
Försäljning skeppet Ariel	0,0	-0,7
Nedskrivningar	0,0	-16,7
Rättning anläggningsreskontran	-0,4	0,0
Utgående värde	114,3	109,9

NOT 12 PÅGÅENDE NY- TILL- OCH OMBYGGNAD

	2014	2013
Pågående investeringar	170,8	141,0
varav VA	26,8	19,6

NOT 13 AKTIER OCH ANDELAR

	2014	2013
Aktier och andelar	60,6	56,1
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0
Summa	68,6	64,1

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, Kr	Anskaffningsvärde, Kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	0,01	100	1 900
SRV återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkring AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Vårlyjus AB	5 275	10,6	100	527 500
Summa				52 275 000

Andelar (kr)	2014
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100	1
Stockholms företagareförening	1 040
Södertörns Jordbrukskassa	477
Kommuninvest ekonomisk förening	8 300 557
Summa (kr)	8 302 075

NOT 14 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2014	2013
Bostadsrätter*	10,2	0,0
Diverse lån	15,6	16,2
Lån för gatukostnadsavgift	0,9	0,9
Lån till kommunala bolag	1 850,0	1 701,4
Lån för vattenanslutningsavgift	2,0	1,3
Långfristig fordran tvist	0,0	14,2
Summa	1 878,7	1 734,0

*35 stycken

NOT 15 EXPLOATERINGSOMRÅDEN

	2014	2013
Ingående balans	124,2	54,1
Investeringsutgifter	57,1	106,8
Försäljningsinkomster	-28,6	-50,2
Exploateringsvinst	11,4	13,5
Utgående balans	164,1	124,2

NOT 16 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

	2014	2013
Upplupna skatteintäkter	0,0	0,7
Fordran kommunala bolag	0,1	0,0
Ej erhållna externa projektmedel	3,5	2,2
Interimsfordringar	119,0	113,0
Kundfordringar	87,3	63,8
Momsfordran	21,6	3,6
Fordringar hos Anställda	54,8	47,4
Upplupna skatteintäkter	0,3	0,4
Upplupna skatteintäkter	54,2	86,1
Övriga fordringar	6,5	7,7
Summa	347,3	324,9

NOT 17 KASSA OCH BANK

	2014	2013
Bankmedel	277,2	176,5
Summa	277,2	176,5

NOT 18 EGET KAPITAL

	2014	2013
Ingående eget kapital	1 245,4	1 160,1
Justering av eget kapital *	2,4	0,0
Årets resultat	74,7	85,3
Utgående eget kapital	1 322,5	1 245,4

* Insatskapital till Kommuninvest, korrigering för 2012 och 2013

NOT 19 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

PENSIONER

	2014	2013
Ingående balans	292,3	248,4
Årets avsättning	15,8	29,5
Årets räntekostnad	3,2	5,9
Årets avsättning för löneskatt	4,2	8,5
Summa	315,5	292,3

GARANTI- OCH VISSTIDSPENSIONER

	2014	2013
Ingående balans	13,0	5,2
Årets avsättning	-1,3	6,0
Årets räntekostnad	0,1	0,3
Årets avsättning för löneskatt	0,2	1,5
Summa	12,0	13,0

Avsättning pensioner totalt: 327,5 305,3

PENSIONSMEDLENS ANVÄNDNING

Medel använda i verksamheten, s.k. återlån Se RKR 7.1	327,5	305,3
--	--------------	--------------

I enlighet med rekommendation 17 från RKR ingår den särskilda löneskatten i avsättningen till pensioner. Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2014-12-31. Aktualiseringsgraden var 85%.

NOT 20 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2014	2013
Avsättning Nynäsbanan, Vega trafikplats	14,8	17,8
Summa	14,8	17,8

NOT 21 LÅNGFRISTIGA SKULDER

	2014	2013
<i>VA långfristiga skulder</i>		
VA anläggningsavgifter före 2007	107,0	109,5
VA anläggningsavgifter fr.o.m. år 2007	187,7	154,5
Summa	294,7	264,0

Långfristiga skulder

Kommuninvest Sverige AB	716,6	518,1
Nordea AB	457,7	466,1
Swedbank AB	94,8	98,6
Fastighetsbindningsmedel	0,0	0,1
Summa	1 269,1	1 082,9

NOT 22 KORTFRISTIGA SKULDER

	2014	2013
Civilförsvarsföreningen	4,1	3,9
Förutbetalda skatteintäkter	28,0	19,3
Individuell pensionsandel	73,1	69,5
Interimsskulder	78,4	54,5
Erhållna men inte utnyttjade projektmedel	25,1	29,2
Kostnad timanställda betalas månaden efter	13,9	10,9
Leverantörsskulder	131,7	115,7
Leverantörsskulder kommunala företag	189,3	158,7
Löneskatt	39,0	0,0
Moms	3,7	0,0
Preliminärskatt	31,5	31,0
Projektmedel Barn- och utbildningsförv	0,0	0,5
Projektmedel psykiatri	0,0	0,1
Semesterlöneskuld	116,0	107,9
Skuld arbetsgivaravgift	0,0	37,2
Upplupen ej förfallen ränta	2,2	2,6
Övriga skulder	43,1	29,6
Summa	779,1	670,6

NOT 23 ANSVARSFÖRBINDELSER OCH STÄLLDA PANTER

PENSIONSSKULD KOMMUNANSTÄLLDA

I enlighet med den kommunala redovisningslagen har den inarbetade pensionen till och med 1997-12-31 lyfts ur balansräkningen och redovisas som en ansvarsförbindelse. Beloppet är en prognos som är framräknad av KPA med aktualiseringsgrad: 85,0 %

BORGENSÄTAGANDEN 2014-12-31

	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
Bostadsrättsföreningar		
HSB:s föreningar	436,3	271,4
Riksbyggens föreningar	279,2	238,1
Summa	715,5	509,5

Föreningar i kommunen

Västerhaninge Tennisklubb	4,5	2,0
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,2
Summa	4,8	2,2

Bolag med kommunal anknötning

Haninge Holding AB	118,0	118,0
SRV återvinning AB	74,1	53,6
Tornberget fastighetsförvaltning AB	606,8	0,0
Summa	798,9	171,6

Haninge kommun har i Januari 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelse. Samtliga 248 kommuner som per 2009-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest.

KOMMUNALT FÖRLUSTANSVAR EGNAHEM 2014-12-31

Företag	Låneskuld	40 % av låneskuld
SBAB 28 st	1,7	0,7

LEASING

Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright KB.

Finansiella Leasingavtal över 3 år

	2014	2013
<i>Fordon</i>		
Totala minimileaseavgifter	4,5	5,0
Nuvärde minimileaseavgifter	4,5	5,0
Därav förfall inom 1 år	1,8	1,4
Därav förfall mellan 1-5 år	2,7	3,6
Därav förfall efter 5 år	0,0	0,0

Operationella Leasingavtal (Avser ej uppsägningsbara avtal som överstiger 3 år)

	2014	2013
Nuvärde minimileaseavgifter	23,9	15,8
Framtida leasingavgifter som förfaller inom ett år	11,3	10,3
Framtida leasingavgifter som förfaller mellan ett och fem år	12,6	5,5
Framtida leasingavgifter som förfaller senare än fem år	0,0	0,0

Bolag	Andel av totalt åtagande 14-12-31	
SRV återvinning AB, totalt 13,7 mnkr, ägarandel 31,50 %	31,50 %	3,7
Södertörns Brandförsvarsförbund, totalt 149,0 mnkr, ägarandel 16,72 %	25,04 %	38,7
Tornberget Fastighetsförvaltning AB, totalt 16,5 mnkr, ägarandel 100 %	100 %	16,3
Summa Pensionsåtaganden		58,7

**NOT 24
INVESTERINGAR I IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

	2014	2013
Årets investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	7,0
Summa	0,0	7,0

**NOT 25
INVESTERINGAR I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

	2014	2013
Årets investeringar i fastigheter och mark	111,3	101,3
Årets investeringar i inventarier	41,4	16,7
Årest investeringar i pågående ny-, till- och ombyggnader	29,8	62,6
Summa	182,5	180,6

NOT 26 ÖVRIGA TILLFÖRDA MEDEL VA-VERKSAMHETEN

Enligt VA-lagen bokförs inbetalda anläggningsintäkter som skuld till VA-kunderna.

	2014	2013
Ökning av skulden till VA-kunderna i kommunen	30,7	19,3

NOT 27 UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT**Finansiella instrument i Haninge Kommun**

Haninge kommun innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Tornberget AB

Tornberget AB innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Haninge bostäder AB

Avtal om ränteswappar ingås i syfte att minimera ränterisker och att uppnå önskad räntebindningstid. Intäkter och kostnader för ränteswappar netto redovisas under räntekostnader.

Marknadsvärdeförändringar under swappavtalens löptid redovisas inte i resultatet.

Redovisning av finansiella instrument sker enligt kapitel 11 i K3 vilket innebär tillämpning av säkringsredovisning.

På balansdagen fanns ränterörliga lån på tillsammans 667 092 tkr, swappavtal om nominellt 323 000 tkr har ingåtts för att säkra framtida räntekostnader. Effektiviteten av säkringen förväntas vara hög.

Marknadsvärdet har beräknats som de kostnader/intäkter som hade uppstått om kontrakten stängts på balansdagen. Marknadsvärdet baseras på förmedlade kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktens villkor och förfalldagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Swapportföljens totala marknadsvärde uppgick till -28 424 tkr på balansdagen.

Genomsnittlig löptid per balansdagen är 4,3 år.

RESULTATRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp			2014	2013
KOMMUNEN				
Verksamhetens intäkter			114 286	104 685
Verksamhetens externa intäkter				
Brukningssavgifter			97 542	94 039
Övriga intäkter	Not 1		2 956	2 419
Anläggningsavgifter			40 737	27 342
Periodisering årets anläggningsavgifter			-36 513	-24 608
Periodisering tidigare års anläggningsavgifter			5 772	5 280
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (f.d. Va-fonden)			-5 217	-1 229
Interna intäkter (inom koncernen)	Not 1A		9 009	1 442
Verksamhetens kostnader			105 125	94 839
Verksamhetens kostnader	Not 2		77 964	71 673
Interna kostnader (inom koncernen)	Not 3		8 032	5 776
Avskrivningar	Not 4		19 129	17 390
Verksamhetens nettoresultat			9 161	9 846
Finansiella intäkter	Not 5		6 983	7 214
Finansiella kostnader	Not 6		-16 144	-17 060
Resultat före extraordinära poster			0	0
Extraordinära intäkter			0	0
Extraordinära kostnader				
Periodens resultat			0	0

BALANSRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp			2014-12-31	2013-12-31
KOMMUNEN				
Anläggningstillgångar				
Mark, byggn, tekn anl.	Not 7		654 188	579 953
Maskiner, inventarier	Not 8		1 993	2 513
Summa anläggningstillgångar			656 181	582 466
Omsättningstillgångar				-
Kortfristiga fordringar	Not 9		13 595	12 332
Kassa och bank	Not 10		1 654	-2 886
Summa Omsättningstillgångar			15 249	9 446
Summa tillgångar			671 430	591 912
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Ingående eget kapital			-	-
Årets resultat			-	-
Summa eget kapital			-	-
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)	Not 11		-	-
Skulder				
Långfristiga skulder	Not 12		294 750	264 009
VA kommunlån	Not 13		355 958	312 837
Investeringsfond			-	-
Kortfristiga skulder	Not 14		13 588	8 870
Övriga skulder	Not 15		7 134	6 196
Summa skulder			671 430	591 912
Summa skulder och eget kapital			671 430	591 912

Not 1 Övriga intäkter (Tkr)	2014	2013	Not 1A Interna intäkter (Tkr)	2014	2013
Externslam Hallsten	1 894	2 188	VA-avgifter future	1 475	
Radio- och mobilmaster	112	117	Intern övrig tjänst	803	
Uthyrning och försäljning av vattenmätare	330	59	Internt debiterad tid mot plan och investeringar	5 931	
Tekniska tjänster	382	55	Interna intäkter anslag	800	
Driftbidrag	238	0	Driftbidrag	238	0
Summa	2 956	2 419	Summa	9 009	0

Not 2. Verksamhetens kostnader (Tkr)	2014	2013
Tjänster, material och förnödenheter	19 078	16 752
Köpt dricksvatten från Stockholm Vatten	15 610	15 752
Avlopp till Stockholm Vatten	13 919	15 242
Elenergi	3 426	3 411
Personalkostnader	25 931	20 516
Summa	77 964	71 673

Not 3. Interna kostnader

(Tkr)	2014	2013	Fördelningsnyckel	Motiv
Interna årsavtal KSF	2 141	2 016	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Interna data- och teletjänster	1 010	840	Per dator och anknötning	Schablon per användare
Interna post- och tryckeritjänster		125	Personalrelaterat i %	Schablon per tjänsteman
Intern lokalhyra	1 304	1 105	Antal rum och yta	
Interna tekniska tjänster SBF	1 687	1 004	Omsättn.- personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Fordonskostnader	1 195	244	Faktiskt debiterad kostnad	
Förbrukningsmaterial, arbetskläder mm	224	40	Faktiskt uttag ur förråd	
Övriga interna tjänster	471	403	Faktiskt debiterad kostnad	
Summa:	8 032	5 777		

Not 4. Avskrivningar (Tkr)	2014	2013
Avskrivning fastigheter enl plan	18536	16865
Avskrivningar inventarier	593	525
Summa:	19129	17390

Not 5. Finansiella intäkter (Tkr)	2014	2013
Ränta VA-fond	210	138
Ränta dagssaldo	97	49
Ränta på anläggningsavgifter	6534	7027
Övriga finansiella intäkter	142	
Summa	6983	7214

Not 6. Finansiella kostnader (Tkr)	2014	2013
Internräntekostnad	16 097	17 060
Övrig räntekostnad	47	
Summa	16 144	17 060

Not 7. Mark, byggn. tekniska anläggningar

(Tkr)	2014	2013
Ingående anskaffningsvärde	697 491	665 920
Årets inköp	85 689	11 949
Pågående arbete	7197	19 622
Uppskrivning anläggningsvärden		
Utgående anskaffningsvärde	790 377	697 491
Ingående avskrivning enligt plan	-117 653	-100 788
Ack. avskrivning på avyttrad anläggning	0	0
Årets avskrivningar enl plan	-18 536	-16 865
Utgående avskrivningar	-136 189	-117 653
Restvärde	654 188	579 838

Not 8. Maskiner, inventarier (Tkr)	2014	2013
Ingående anskaffningsvärde	14 963	14 004
Årets inköp	0	959
Nedskrivning utrangering anläggningsvärden	-3 626	
Utgående anskaffningsvärde	11 337	14 963
Ingående avskrivning enligt plan	-12 377	-11 852
Årets avskrivningar enl plan	-593	-525
Nedskrivning utrangering (justering ack avskrivn.)	3 626	
Utgående avskrivningar	-9 344	-12 377
Restvärde	1 993	2 586

Not 9. Kortfristiga fordringar (Tkr)	2014	2013
Upplupna brukningsintäkter	11 891	10 775
Övriga fordringar	460	0
Övriga upplupna intäkter	1 244	1 557
Summa	13 595	12 332

Not 10. Kassa och bank (Tkr)	2014	2013
Postgiro		0
Bank	1 654	-2 886
Summa	1 654	-2 886

Not 11. Avsättning för pensioner (pensionsskuld)

Värde har ej kunnat beräknas.

Not 12. Långfristiga skulder (Tkr)	2014	2013
Skuld till VA-kollektivet t o m 2006 *	106 993	109 481
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007 **	187 757	154 528
Summa	294 750	264 009

*Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto från år 1989-2006.

** Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto under år 2007-2014

Not 13. VA-Kommunlån (Tkr)	2014	2013
Bokfört värde anl. tillgångar	656 181	582 466
Skuld till VA-kollektivet fr. o m 2007	-289 076	-263 697
F.d. eget kapital	-11 147	-5 932
Summa	355 958	312 837

Motsvarar kommunlån för VA- anläggningstillgångarnas bokförda värde minus det som finansierats via inbetalda anläggningsavgifter (långfristig skuld VA-kollektivet) med avdrag för VA-avdelningens f.d. egna kapital.

Not 14. Kortfristiga skulder (Tkr)	2014	2013
Upplupna div. kostnader	2 441	2 939
Skuld till VA kollektivet kortfristig	11 147	5 932
Summa	13 588	8 871

Not 15. Övriga skulder (Tkr)	2014	2013
Leverantörsskulder	7 134	6 196
Summa	7 134	6 196

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Det innebär bland annat följande:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har tagits upp till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av intäkter och kostnader har skett enligt god redovisningssed.

Avvikande redovisningsprincip

Nettot av exploateringsfastigheters kostnader och intäkter redovisas som omsättningstillgång vid bokslutstillfället. Så länge exploateringen pågår matchas intäkterna mot kostnaderna i varje projekt löpande under året. Om ett projekt när det är avslutat genererat vinst läggs det till resultatet, men om kostnaderna överstiger intäkterna läggs det in i anläggningsregistret. Under löpande år redovisas varje enskild exploatering som ett projekt i redovisningen. Det innebär att gatukostnadsintäkter och andra intäkter i exploateringsprojekten ligger som en kortfristig skuld i balansräkningen då intäkterna överstiger kostnaderna och så länge projektet pågår.

Komponentavskrivning

Kommunen ska införa komponentavskrivning på anläggningstillgångar under 2015 för att uppfylla RKR 11.4. Komponentavskrivning innebär att varje enskild komponent av en anläggningstillgång skrivs av under komponentens användningsperiod.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procent inflytande. Inga förändringar i kommunkoncernen har skett under året. Koncernens medlemmar och ägarandelar framgår under avsnittet Sammanställning koncernen.

Jämförelsestörande poster

I kommunens årsbokslut finns ibland jämförelsestörande poster. En post i resultaträkningen är enligt RKR 3.1 jämförelsestörande när beloppet är väsentligt och posten är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 miljoner kronor.

INTÄKTER

Skatteintäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas. Vid beräkning av årets skatteintäkter används enligt RKR 4.2 den preliminära slutavräkningen som SKL publicerade i december.

Statsbidrag

Statsbidrag periodiseras till rätt verksamhetsår genom att de fordrings- respektive skuldbokförs. Statsbidrag för investeringar bokförs enligt kontantprincipen.

Anläggningsavgifter för VA

Anläggningsavgifter för VA redovisas som skuld till VA-kollektivet och intäktsförs under samma period som avskrivningstiden för anläggningstillgångarna, det vill säga 50 år.

KOSTNADER

Avskrivningar och avskrivningsmetod

Avskrivning av anläggningstillgångar görs linjärt för den beräknade användningsperioden. Avskrivningsbeloppet beräknas på anskaffningsvärdet. Linjär avskrivning innebär att tillgången skrivs av med lika stort belopp varje månad. Kalkylmässiga kapitalkostnader, ränta och avskrivning beräknas för samtliga investeringar och belastar förvaltningarna i form av kostnader.

Planenliga avskrivningstider tillämpas enligt tabellen nedan.

Typ av tillgång	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar	3–5 år
Aktier och andelar, bostadsrätter	—
Mark	—
Fastigheter	5–50 år
Maskiner	5–20 år
Inventarier	3–10 år
Byggnadsinventarier	3–10 år
Bilar och andra transportmedel	3–15 år

Löner

Personalens löner redovisas enligt kontantprincipen. Arbetsgivaravgifter och timanställdas lön för december månad skuldbokförs på året. Semesterlöneskulden för året inklusive personalomkostnadspålägg redovisas som skuld i balansräkningen.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

En kostnad i kommunen ses som en investering och aktiveras som anläggningstillgång om vissa kriterier är uppfyllda. Enligt lagen om kommunal redovisning är en anläggningstillgång ”en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk och av väsentligt värde”.

Definitionen av en anläggning i Haninge kommun är att tillgången ska ha en användningsperiod som är längre än 3 år, anskaffningsvärdet ska överstiga 25 000 kronor och den ska vara värdehöjande för verksamheten. Anläggningstillgångar tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet med avdrag för gjorda avskrivningar. Kostnader som inte uppfyller definition för anläggningstillgång bokförs som driftkostnad.

Pensionsskulden

Pensionsskulden är en skuld som kommunen har till anställda och pensionärer, och är som nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen beräknas enligt SKL:s riktlinje RIPS07. En pensionsskuld som intjänats före 1998 tas upp som ansvarsförbindelse enligt **Blandmodellen**. En pensionsskuld som uppstått efter 1998 tas upp som avsättning i balansräkningen. Pensionskostnaden redovisas i resultaträkningen inklusive den särskilda löneskatt som uppgår till 24,26 procent. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt bokföringsnämndens allmänna råd.

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som används för stadigvarande bruk och som är av betydande värde, till exempel fastigheter, maskiner och inventarier.

Användningsperiod

Den period som en anläggningstillgång förväntas användas för sitt ändamål.

Avskrivningar

Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningskostnad under tillgångens förväntade användningsperiod.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen delas upp i tillgångar, skulder och eget kapital.

Driftbudget

Alla nämnder har en driftbudget som avser löpande kostnader för nämnden.

Driftredovisning

Redovisar det ekonomiska utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader.

Eget kapital

Kommunens eget kapital är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder. Eget kapital anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten avser investeringar i anläggningstillgångar. Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året. Investeringarna jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta

Internräntan anger kommunens genomsnittliga finansieringskostnad. Kommunens anläggningstillgångar belastas med internränta.

Jämförelsestörande post

Post som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och som inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Posten har ett väsentligt belopp som stör jämförelser med andra perioder.

Kapitalkostnad

Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunalt koncernbolag

Juridisk person där kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande som ger möjlighet att påverka utformningen av koncernföretagets verksamhet, mål och strategier etc.

Kommunkoncernen

Den kommunala förvaltningsorganisationen och kommunens koncernföretag.

Komponentavskrivning

En anläggningstillgång kan bestå av olika komponenter vilka skrivs av under respektive komponents användningsperiod.

Kortfristig fordran och skuld

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt. Likvida medel består av kassa (kontanter, mottagna checkar, postväxlar, utbetalningskort), bankmedel samt bank- och plusgiro.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt. Likviditeten beräknas genom att dividera omsättningstillgångar (minus varulager) med kortfristiga skulder.

Långfristig fordran och skuld

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning efter mer än 1 år.

Nettoinvestering

Investeringsutgifter efter avdrag för eventuella investeringsbidrag.

Nettokostnad

Skillnaden mellan driftbudgetens intäkter och kostnader. För en enskild förvaltning består nettokostnaden av såväl interna som externa poster.

Omsättningstillgång

Tillgång avsedd för omsättning eller förbrukning. Omsättningstillgångar delas in i varulager, fordringar, kortfristiga placeringar samt likvida medel.

Periodisering

Metod för att fördela intäkter och kostnader till den period de tillhör, detta i syfte att få ett rättvisande resultat i perioden.

Resultaträkning

Beskriver periodens ekonomiska resultat för verksamheten.

RIPS07

Innehåller riktlinjer för att beräkna pensionsskulden. RIPS07 är en beräkningsmodell som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har antagit.

Soliditet

Ekonomiskt nyckeltal som beskriver förhållandet mellan det egna och det totala kapitalet. Ger en bild av betalningsförmågan på lång sikt.

Utdebitering

Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare

Antal anställda omräknade till heltidsanställningar.

Revisorerna i Haninge kommun

Till fullmäktige i Haninge kommun

Revisionsberättelse för år 2014

Vi, av fullmäktige valda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, Södertörns överförmyndarnämnd och Södertörns upphandlingsnämnd och beredningar, samt som utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Revisionsbyrån EY har biträtt oss vid granskningen.

Årsredovisningen visar ett positivt ekonomiskt resultat samt att målet om god ekonomisk hushållning uppnås. En tillräcklig bild ges av nämndernas måluppfyllelse utifrån de mål som fastställts av fullmäktige. I likhet med föregående år ser vi dock med oro på att vissa av fullmäktiges mål inte uppnåtts under året. Det gäller exempelvis målet om att "barn och ungdomar ska må bra samt känna framtidstro" och att "invånarnas trygghet ska öka". Det noteras att färre av fullmäktiges mål uppfylls än vad som var fallet föregående år. Mätbara och uppföljningsbara måldata är av väsentlighet för en effektiv och ändamålsenlig verksamhetsstyrning.

Vi vill fortsatt understryka vikten av realistiska budgetar då volymförändringar i kommunens olika verksamheter är betydande. Förändringar i befolknings- och behovsutvecklingen påverkar volymantaganden och ställer därmed krav på en fortsatt aktiv ekonomi- och verksamhetsstyrning. Vi ser också med allvar på personalens sjukfrånvaro.

Det är positivt att kommunen under året har initierat och vidtagit ett antal åtgärder för att stärka den interna kontrollen. Våra granskningar har dock visat att det fortfarande kvarstår ett antal brister för vilka revisionen har avgivit särskilda rekommendationer. Det noteras att kommunen inte i tillfredsställande omfattning hörsammat revisionens förslag till åtgärder.

Vid granskningen av kommunens årsbokslut har vi noterat att komponentredovisning av materiella anläggningstillgångar inte tillämpas, vilket är ett krav enligt god redovisningssed. Dock har kommunen initierat ett projekt i syfte att åtgärda detta under 2015.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Haninge kommun har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.

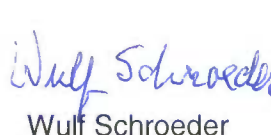

Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande, i allt väsentligt.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ. Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Som underlag för vår bedömning åberopar vi bifogade rapporter.

Haninge den 31 mars 2015

 Rolf Brehmer	 Krystyna Munthe	 Siv Blixt	 Ella Carlsson
 Kenneth Strömberg	 Carl Melin	 Wulf Schroeder	 Sven Johansson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

De sakkunnigas rapporter

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser från bolag/förbund

